

CXXIV.

Programm

des

Königl. Friedrichs-Gymnasiums

zu

Breslau

1889

II. Wissenschaftliche Abhandlung

Breslau

1889 Prog. Nr. 165

Druck von Otto Gutschmann

96r
30 (1889)

158, 496

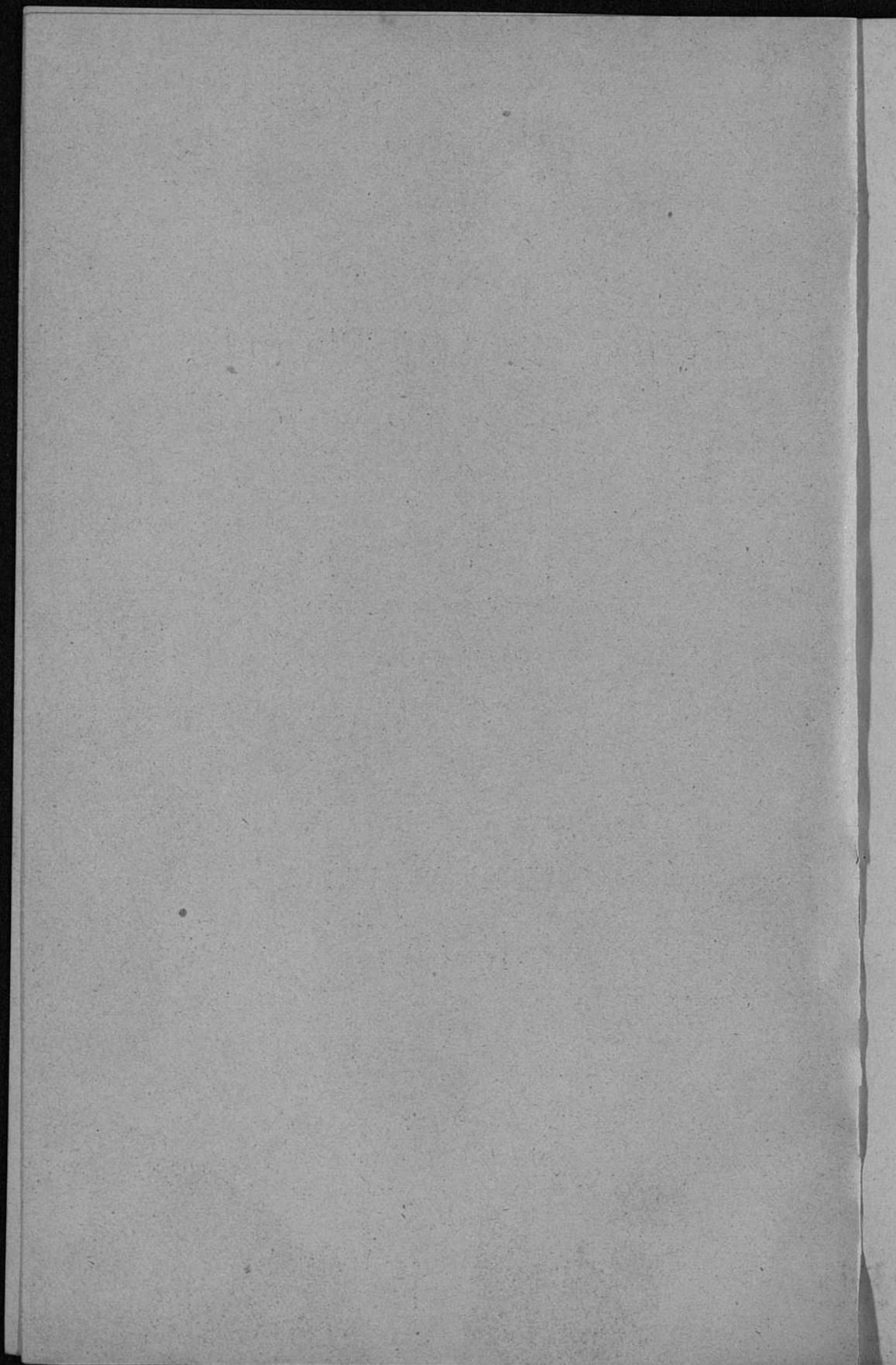
Maximi monachi Planudis
epistulae

particula quarta

(pag. 145—206)

edidit

Maximilianus Treu

ἔψαυσέ μου· πολλὰ γὰρ ἐπὶ νοῦν στρέφειν ἢ βραδυτῆς ἤδη
 παρέχεται. αὐτὸς σὺ μοι παρελθὼν εἰς μέσον μάρτυς γίνου
 παρὰ σαυτῶ, πῶς ἂν ἐν τούτοις αὐτὸς ἔχοιμι. ἐγὼ γὰρ τᾶλλα
 μὲν οὐ τοσοῦτον τιμῶμαι, σοῦ δέ μοι πρᾶττοντος εὐ τῶν εὐχῶν
 τὸ κεφάλαιον. καὶ μὴν οὐδ' ἢ φήμη τι περὶ σοῦ βέβαιον βού- 10
 λεται λέγειν. τίθεμαί σε μὴν ἄριστα πρᾶττειν καὶ νῦν πρὸς τὰ
 πρότερα κατορθώματα τὸν νοῦν ἀναφέρων· καὶ τοῦτο ξμαντὸν
 πείθω περὶ σε γίνεσθαι, ὅπερ εὐχομαι. σφῆζοιο καλῶς· εἰ δέ
 μὴ θέλοι φθόνος, αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ πάμπαν ἐκτριβήσεται: —

ρθ'

ΤΩΙ ΑΤΤΩΙ

Ἡ δεινὸς εἶ σὺ καὶ τοὺς βαρβάρους εἰς ἀνάγκην καθιστᾶν
 ὑπὲρ τῶν πρὸς σε σπουδῶν ἀμιλλωμένους διαπρεσβεύεσθαι καὶ
 φίλων ἀράπην εἰς τάναντία κινεῖν; ἡνίκα προσπαίξειν αὐτοὺς 5
 μετὰ τῶν σῶν βούλει χαρίτων; δῆλον γάρ, ὅτι τὸ μὲν πρὸς
 τοὺς πολεμίους κατορθοῖς σπουδάζων, τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς παιδιᾶς
 μέρος καὶ τῶν μακρῶν πόνων διάχυσις καὶ συνάγοντος μᾶλλον,
 οὐ δυστῶντος τοὺς φίλους ἔργον, εἴ τί σου τῶν τρόπων αἰσθά-
 νομαι. ὡς δὴ καὶ νῦν ἐπιστέλλεις πεπομφέναι μὲν ἐμοὶ μεμ- 10
 βράνας τὸν φίλον, εἰλήφθαι δὲ πρὸς τῶν πειρατῶν, ὅτι μὴ παρ'
 εἰλικρινοῦς ἐπέμποντο διαθέσεως· καὶ μάλιστα ἐκεῖνό γε διδοὺς
 πρὸς ἐξέτασιν, ὅτι τὰ μὲν σὰ γράμματα πεμφθῆναι φησιν ἡμῖν
 τὰς μεμβράνας παρὰ τοῦ φίλου, ὃ δ' ἐμοὶ δοκεῖν οὐκ ἔπεμψεν. καὶ
 γὰρ οὐδ', ὡς ἔπεμψε, γέγραφε καίτοι γράψας πολλάκις, ἀλλ' αὐτὸς 15
 ἐκείνω τε χαρίζη καὶ φιλόδοξον ἀποδεικνύναι σπεύδεις καίτοι μηδὲν
 προϊέμενον καὶ με συναναγκάζεις χάριτας ἐκείνω γινώσκειν καίπερ
 εἰληφότα μηδέν. οὕτω σὺ τούτων ἀκριβῆς ἐπιστήμων. καίτοι
 τίς πόνος, εἰ κἀγὼ βούλομαι γράφειν, ὡς πέπομφά τι τῶ φίλω
 τῶν πρὸς χάριν αὐτῶ καὶ ὅπως ἴσως ἂν τινος ἐτιμήσατο, ἀλλ' 20
 ἔφθησαν, ὧ τῆς ζημίας, ἀρπάσαντες αὐτὸ πειραταί; ἄρ' οὐκ
 ἀφορμὰς παρέχεις ἡμῖν δωρεῖσθαι, οἷς ἂν βουλώμεθα, μηδὲν
 πρὸς γε ἡμῶν λαμβάνουσι; συγγνώμη δέ μοι πρὸς ἀνδρῶν
 εἰδότην φιλεῖν, εἴγε καὶ προσπαίζω κἀγὼ τὸ μέρος· οὐδὲ γάρ

CIX ⁹ τὸν τρόπον V ¹⁰ πεμποφέναι V ¹⁹ πέμφά V ²³ λαμβάνουσι VM

25 σὺ μὲν καὶ χαριεντίσῃ ποτὲ πρὸς ἡμᾶς, ἡμεῖς δ' ὡς ἀπὸ
 Πυθαγόρου διατριβῆς αἰεὶ σοὶ διαλεξόμεθα. τί γάρ, εἰ τῶν
 βαρβάρων ἱκετευόντων σε καταδέσθαι νῦν τὰ διάφορα καὶ πρὸς
 συμβάσεις τῆς ἀρετῆς σαντοῦ ἀξίας ἰδεῖν ἡμεῖς ἀλλήλους ἐν
 ἐκεχειρίᾳ καὶ ἀνοχῇ πολέμων εὐκαίρως ψυχραγωγῆσαιμεν; καὶ εἰ
 30 μὲν μηκέτι τοῖς πολεμίοις εἰς χεῖρας ἤξομεν, προοίμια ταῦτ' εἴη
 τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀνέσεως τε καὶ τέρφεως; εἰ δ' αὖτις μάχας
 συνάψομεν, ἀλλὰ τό γε μὴ συνεχῶς κάμνειν ἐκ τῆς ἐντεῦθεν
 ἔχομεν διαχύσεως;

ἀλλ' ἂ μὲν ὑπὲρ τοῦ φίλου πεπραγμότευσαι, ταῦτα· δοκεῖς
 35 δέ με καὶ πρὸς ἔχθραν τῶν ἐπὶ ληστεία κατειληφότων τὴν
 θάλατταν οἷς γράφεις ἀναπτεροῦν· ἐγὼ δὲ πάλαι πρὸς τούτους
 ἐκπεπολέμωμαι, καὶ οὐχ ἥμισυ νῦν· οὐχ ὅτι τὰς μεμβράνας,
 εἰ καὶ τοῦτ' ἦν, ἐλπίσαντο, ἀλλ' ὅτι καὶ τῇ σῇ τριήρει ἐπέθεντο,
 κακῶς μὲν καὶ θρασέως καὶ τάχα τῆς σῆς ἀρετῆς ὄντες ἀμύητοι,
 40 ἐνὶ δὲ τούτῳ καλῶς, ὅτι τῶν ἀλιτηρίων ἐπ' αὐτὴν ὄρησάντων
 ἀνὴρ ἄγιος, καὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πάσης μητροπόλεως πατριάρχης
 καὶ φίλος ἡμέτερος καὶ ὅπερ εἶποι τις ἂν ἀγαθόν, ἅμα τοῖς
 συμπλέουσι τὰς ἐκείνων διέδρα χεῖρας καὶ οὔτε τῆς αὐτῶν
 ἀπανθρωπίας εἰς πείραν ἤλθεν, οὔτ' εἰς ἀρορὰν ὡς ἐν τι τῶν
 45 ἀνδραπόδων προὔτέθη· ὅπερ οἶδα καὶ σοὶ μᾶλλον ἤδιον γεγονός,
 ἢ εἰ μυρία σοὶ τριήρεις περιεσφάθησαν. ἠγρόμην μὲν οὖν σε
 καὶ θαλάττης ἐπιβαίνειν καὶ περικεῖσθαι καὶ τὴν ἐκεῖ στρατη-
 γίαν. πείθω γὰρ καὶ ἀληθῶς ἑμαυτόν, ὡς οὐκ ἂν ἐτολήθη
 τοιοῦτόν τι τοῖς τολμηταῖς, οὐδ', εἰ καὶ λαθόντες ἐτόλησαν,
 50 ἀμεταμέλητον ἂν σφίσι τὸ θράσος ἐγένετο, εἰ μὴ πον καὶ ἀπὸ
 γῆς πρὸς ἐκείνους διαγωνίζῃ. καὶ τοῦτο κατὰ σαντόν, ὃ φίλη
 ψυχὴ, συμπεραίνεις, ὡς δεῖ τοὺς πολεμίους ἢ πανταχοῦ νικᾶν,
 ἢ μηδαμοῦ· καὶ γὰρ οὐδ' ἀμήχανά σοι δόξει τὰ κατ' αὐτούς,
 οὐδ' ἀπορήσεις, ὡς εἴ τις πρὸς κεραννὸν ἢ χάλᾳξαν ἀμήχανος
 55 γένοιτο· καὶ γὰρ οὐκ οὐρανόθεν, ἀλλ' ἐκ πελάγους ἡμῖν κακουρ-
 γοῦσι πρᾶγματος ἀστάτου καὶ μηδέν, ὅτι μὴ τὸ ἀβέβαιον, βέβαιον
 κερκτεμένον, εἰ ταῦθ' οὕτως εἴη καὶ γένοιτο, οὐκ εἰς μακρὰν οἶμαι
 κλαύσεσθαι τὸν ἀναιδῶς τῇ ὑπὲρ αὐτὸν ἐσθῆτι χρησάμενον

²⁶ σε V ³⁸ ἐλπίσαντο LM ἐλπισαντοι V εἰρηύσαντο an ἠρηπάσαντο?

⁴⁰ τοῦτο V κακῶς L ⁴⁶ σὺ μᾶλλον V ⁴⁶ μὲν om. V ⁵³ οὐδὲ V ⁵⁶ οὐ pro
 καὶ VM οὐκ om. VM ⁵⁷ γίνονται VM ⁵⁸ τοὺς pro τὸν V

— οἶδας ἦν λέγω — καὶ στολῇ τοιαύτῃ καλλωπισάμενον, ἢ μᾶλλον
 ἀσχημονήσαντα· ἥς τὸν δεσπότην εἰ καὶ πόρρωθεν ἐστῶς ἔβλεπεν 60
 ἐσταλμένον αὐτῇ, τοῦ παντὸς ἂν ἑαυτῷ τετυχηκέαι ἐδόκει. ἐμὲ
 δὲ καὶ τοῦτο πρὸς θαῦμα τὸ σὸν συνεπαίρει καὶ θειότερον —
 οὐ γὰρ λέγειν εἰκὸς εὐτυχέστερον — τὸ περὶ σὲ χρῆμα πείθει
 λογίζεσθαι, ὅτι μὴ μόνον παρῶν τὴν ἐγκεχειρισμένην ἀρχὴν συντη-
 ρεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀπῶν ἀνδρας ὀσίους καὶ πολὺν ὄμιλον διασώξεις, 65
 ὥσπερ τι δέλεαρ τοῖς ἀλάστορσι τὴν σαντοῦ τριήρη καθείς. ἦδε
 καὶ γὰρ προσεχῆς τῆς ἐκείνων σωτηρίας αἰτία. ἀλλὰ γὰρ ἴωσαν
 ἡμῖν εἰς μέσον αἱ τῶν προβάτων δοραὶ καὶ τινασόμεναι τῷ
 λόγῳ φοφείτωσαν, εἴ τι φοφεῖν ἔχοιεν·

οἱ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ Ζαφίδοι ἀεὶ μὲν τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς 70
 μεμνημένοι, πλειστάκις δὲ καὶ τῷ πρὸς ἐμὲ φοιτᾶν εὐφῆμως
 αὐτὴν ἐπὶ στόματος φέροντες καὶ οὐκ ἀρρώστως, ὥς ἂν εἴποι
 τις, — μὰ τὸν φίλιον, εὐρώστως δὲ μάλα καὶ νεανικῶς, — τῶν
 σῶν ἐπαίνων ἀπτόμενοι ἐκτόπως μοι τὴν ψυχὴν διαχέουσι καὶ
 τὴν ἐκ σοῦ μοι προσοῦσαν ἠδονὴν μᾶλλον αὔξουσιν. διὸ δὴ καὶ 75
 καλοῦ τινος αὐτοῖς αἴτιος ἂν γενέσθαι βουλοίμην, τῆς διὰ σὲ
 μοι χαρᾶς ἔκτισιν. τοῦτο δ' ἀντ' ἐμοῦ σὺ ποιήσῃς, ᾧ τοὺς
 ἄλλους καλῶς ποιεῖν καὶ δύνάμιν ὁ θεὸς καὶ προαιρεσιν δέδωκε·
 ποιήσῃς δ' ἂν, εἰ τὰς ἀρούρας, ὧν ἐξ ἀρχαίων ἐν Ἰωνίᾳ δεσπό-
 ζουσι, μὴ οἴωντο μόνον ἔχειν, τῆς δ' ἀφελείας ἀπολαύουεν 80
 ἄλλοι, ἀλλ' εἶδεῖεν οἱ τούτους ἀδικεῖν θρασυνόμενοι, ὥς οὐκ
 ἀσφαλὲς οὐδ' ἀνεύθυνον χειρῶν ἄρχειν ἀδίκων, ἔνθα σύγε τῶν
 πραγμάτων ἐπιστατεῖς. οὐ γὰρ δὴ καὶ σέγε ἢ παρθένος δίκη
 καταλιπούσα πρὸς οὐρανὸν ἀπεδήμησεν, ἀλλ' ἔτι παρὰ σοὶ μένει
 καὶ εἰς τέλος εὖ οἶδα παραμενεῖ καὶ συναγορεύσει καὶ συν- 85
 δικάσει σοι: —

οἱ

ΤΩΙ ΑΤΤΩΙ

³ Ἄρα τις τοῦδε τάνδρὸς γένοιτ' ἂν εὐτυχέστερος; ἀλλ' οὐκ
 ἔστι· καὶ γὰρ οἷς ἂν βούληται συνεῖναι καὶ ὅτε μηδεὶς ὄντος

⁶⁹ post ἔχοιεν lacuna versuum quattuor L, versuum paene septem V, duorum M in margine λέπει eadem manu LVM ⁷⁶ προσῆκουσαν V αὔξουσιν VM ⁷⁷ ποιήσεις L CX ² τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ μελχισεδέν VM ³ τάνδρὸς in margine explicatur verbis τοῦ μελχισεδέν L ἀλλ' om. V ⁴ ἔστιν VM

5 τοῦ κωλύοντος σύνεστι. καὶ νῦν μὲν Ἀσίαν περινοστέϊ, νῦν
 δ' εἰς Εὐρώπην ἀπαίρει· καὶ Λιβύης ἐπέβη, καὶ μὰ τόν, καὶ
 οὐκ οἶδ' εἴ τινας ἄλλης γῆς, εἴ τι φίλον αὐτῷ πανταχοῦ παντα-
 χόθεν ἑαυτῷ τοῦτο πορίζων. ἰσχυρότερος καὶ γεράνων οὗτος
 ἀνὴρ· αἱ μὲν γὰρ βορρᾶν μόνον ἴσασι καὶ τὰ τοῦ κόσμου
 10 μεσημβρινά, οὗτος δέ, κἄν ταῦτα φῆς, κἄν ἀνατολὴν προσθήῃς
 καὶ ἥλιον δύνοντα, πάντα κατέδραμεν. ἀλλ' αἱ μὲν ἴσασιν,
 ὅπη τε καὶ ὅτε χρεῶν ἀπαίρειν· ὅτι θέρους μὲν ἐπὶ Θοράκην
 καὶ τὸν βορρᾶν, χειμῶνος δ' ἐπ' Αἴγυπτον, ἀμυντήριον πρὸς
 τὴν ἑκατέρας ὥρας ὑπερβολὴν τὰς τῶν χωρῶν κράσεις προβε-
 15 βλημένα. ὁ δὲ σοφὸς ἡμῖν οὗτος — τί μαθῶν οὐκ οἶδα —
 πᾶσαν ἀσχολίαν ἀφείς ὀπισθεν μόναις ταῖς γεράνοις ἔγνω δεῖν
 ἀντιπολιτεύεσθαι καὶ ἀντίπρωρος ἐκείναις — πέτεσθαι μὲν οὐκ
 ἂν φαίην, ἀλλὰ βαδίζειν, ἴσως δὲ καὶ βούλεσθαι πέτεσθαι. καὶ
 γὰρ τοῦ μὲν χειμῶνος σύστασιν ἤδη λαμβάνοντος ἐφ' ἡμᾶς
 20 ἤλαυνε τοὺς Θοράκλους, νυνὶ δὲ ἤρος μέλλοντος ὑποφαίνειν
 πάλιν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἔτρεψε τὰς ἡνίας, θαῦμα ταῖς γεράνοις συνα-
 τώσαις αὐτῷ καὶ τότε παρασχὼν καὶ νῦν δὲ παρέξων, εἶγε δὴ καὶ
 θαυμάζειν ἐπίστανται, εἴ πού τι ζῶον ἐν γῆ πέφυκεν ἐκουσίως
 ἑαυτῷ τὴν ἐκ τῆς χώρας καὶ ὥρας δυσχέρειαν μινάμενον. τάχα δέ
 25 πού καὶ κλάζουσαι τοιάδε τινα πρὸς τοῦτον ἔξουσι λέγειν·

ἄνθρωπε, τίνα ταῦτ' ἔδρασας πρὸ μικροῦ; κἀπὶ Θοράκην
 ἀπῆρας χειμῶνος ὄντος μικροῦ; κἀκεῖ διεγένου καίτοι κατα-
 στάντος μακροῦ; νῦν δ' ἐκείνην φεύγεις τούτου γεγονότος
 νεκροῦ, ἡνίκα τὸν βορρᾶν ἐκεῖ φέρειν οἶατ' ἔσται καὶ κεφαλὴ
 30 φαλακροῦ; τίνα τὴν ὁδὸν ταύτην στέλλη; τί δ' ἐκ τῶν ἴσων
 τοῖς πλάνησιν ἐναντίαν τῷ παντὶ φερομένοις, τοῖς καιροῖς καὶ
 αὐτὸς ἀντιτρέχεις; ἀλλ' ἐκείνοις μὲν, ὡς ὑμεῖς φατε, γενέσεώς
 τινος καὶ φθορᾶς καὶ μεγάλων τινῶν ἕνεκεν ταῦτα δράται· σοὶ
 δὲ ποῖον τὸ κατορθούμενον, οὐχ ὁρῶμεν; οὐ βούλει καιροῖς
 35 εἶκειν; καὶ πῶς εἴξεις πράγμασιν; ἀλλὰ μὴ ἄχθου παραινούσαις,
 ἐπεὶ καὶ μυρὶ ἄττα παρ' ἡμῶν ἄλλα ὑμεῖς, ὧ ἄνθρωποι,
 μεμαθήκατε, εἰ καὶ τὰ μάλιστα οὐδὲν οὐδέποτε χρηστὸν παρ'
 ὑμῶν ἡμεῖς ἐπαιδεύθημεν. καὶ γοῦν ἔστιν ὑμῶν τοὺς μὲν
 ὀρνιθομαθεῖς ἰδεῖν, τοὺς δὲ θηριομαθεῖς, ὡς πού τοὺς
 40 ὡς ὑμεῖς ὀψιμαθεῖς φατε καὶ ἀρτιμαθεῖς. καὶ γὰρ ἵνα μὴ

¹ αὐτοῦ V ⁹ ἴστασι L ²¹ ἔτρεψας V ³⁵ εἴξεις V ⁴⁰ φατε ante ὀψιμ. p

τὰ καθ' ἕναστος λέγωμεν, τῷ τῶν ζῳῶν εὐτελεστέρω, τῇ ἀράχῃ, φοιτήσαντες τὰ ποικίλα τῶν ἐνδυμάτων ὑμεῖς ἐδιδάχθητε. ἔδει γὰρ ἂν ὑμᾶς ἢ γυμνοὺς ἢ δέματα κτηνῶν ἐνημμένους περιέναι.

ταῦτ' ἴσως δόξουσι λέγειν αἱ γέρονται· ἐγὼ δὲ κατασχεῖν 45 οὐχ ἔξω τὸν γέλωτα· ὁ δὲ πάλιν βροντήσει καὶ πάλιν ἀστράψει καὶ τὴν τῶν βλασφημιῶν χάλασαν πάλιν ἀνυπόστατος ἔσται καὶ τὴν ἀπὸ Σκυθῶν φασὶ ῥῆσιν καὶ λαταταὶ τῆς ἐκείθεν ἀπειλῆς καὶ τοῦ ψόφου. ἀλλὰ γὰρ ἴσως οὐ ταῦτα δεῖσομεν· σὺ γὰρ, φίλη κεφαλὴ, τοῦτον ἐς τὸ ἴσον γε τοῖς ἡμερωθεῖσιν ὑπὸ σοῦ 50 καταστήσας βαρβάροις ἀτρεμεῖν ποιήσεις. καὶ γὰρ ἡσθόμην τοῦτον ταῦτόν τι περὶ σὲ πεπονθότα, ὃ περὶ τὴν Ἡρακλείαν λίθου τὴν βελόνην βλέπομεν πάσχουσαν· ὡς γὰρ ἐκείνην αὕτη ἀφαιρεθεῖσα δεῦρο κἀκέῖσε πλανᾶται, μέχρις ἂν εἴς τι τοῦ παντός ἀκίνητον, τὸν οὐρανοῦ πόλον, ἑαυτὴν ἀπερείσῃ καὶ ψυχρω- 55 γήσῃ τὸν ἔρωτα, οὕτω καὶ οὗτος τῆς ὑμῶν διαξενχθεῖς ὀμιλίας οὐκ ἔστιν ἢ ὄραν καθεκτός ἐγγόνει, ἀλλ' αἰεὶ πάντα πράγματα κινῶν διετέλει καὶ διορύττων, μέχρις ἔτυχεν ἤδη τοῦ ποθομένου πάλιν ἐπὶ σὲ κάμψας τὸν δρόμον· καὶ τάχ' ἂν ἐν τοῖς ἔπειτα τοῦ χρόνου τὰ πρὸς ἡμᾶς μετριώτερος ἔσται. καὶ γὰρ καὶ 60 ἂ πρότερον παρ' ὑμῶν ὦν ἐτραχύνατο, οὐκ αὐτοῦ ταῦτά γε ἦν φύσει, ἀλλὰ μέλλοντος τῆς καλῆς ὑμῶν συναυλίας διίστασθαι ἤδη καὶ διὰ ταῦτά γε πρὸς ὀργὴν ἐτραπέυτος. σὺ δέ μοι, φίλη κεφαλὴ, ταῦτά μου γράφοντος ἂν οὗτος λέγῃ φθόνῳ με γράφειν, ὡς ἐμοῦ μὴδ' ἂν ὀλίγα συγγενέσθαι σοι δυναθέντος ἐπὶ τῆς 65 ἡγεμονίας, τούτου δὲ μικροῦ δεῖν διὰ πάσης, βούλομαι σε πιστεύειν. καὶ γὰρ μηδενὸς φθονήσας ποτὲ μηδενὶ σοῦ μόνου τοῖς πλέον ἀπολαύειν σου δυναμένοις φθονῶ· καὶ τὸ πάθος ὁμολογῶ· καὶ λυθῆναι τοῦ πάθους ἄλλως οὐκ ἂν εὐξαίμην, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς εἰς τῶν ἀπολαυόντων γενόμενος: — 70

οἰά'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Προσαγορεύω σε, τὴν φίλην κεφαλὴν, οὐχ ὡς τὸ πρότερον ἐκ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἤδη τῆς ἐρημίας. δεῦρο γὰρ ἡμᾶς ἤγαγεν

⁴⁸ σκηθῶν V φησι p ἔατατα V λαταταὶ p ⁵¹ γὰρ om. V ἡσθόμην VM
⁵⁵ κἀκέῖσαι V ⁵⁸ ποθομένου p ⁶¹ ἐτραχύνατο p ⁶⁶ δὲ om. p (L?) ⁶⁸ σου om. p

- 5 ἢ νηστεία· τάχα δὲ καὶ μικρὸν ἐγγυτέρω σου γενέσθαι ἠβου-
 λήθην δεῦρο παραγενόμενος, ἵν' οὕτως ἐπ' ὀλίγον γοῦν ψυχα-
 γωγήσω τὸν ἐμὸν ἔρωτα καί, ἐπειδὴν καιρὸς ἢ πρὸς ὑμᾶς
 φέρεσθαι, μηκέτι πύλας πόλεως ὑποπτεύω, μηδὲ πρὸς τῶν
 πυλωρῶν αὐτῶ τὴν ἐλευθερίαν, οὐ πάντως ἀκουσομένων, ἀλλ'
 10 ἄνετος ὢν καὶ ἀκώλυτος ἐξ οὐρίων πρὸς ὑμᾶς θράμω. καὶ γὰρ
 καὶ τὴν ἐνταῦθα νῦν οἴκησιν προγύμνασμα τῆς ἐμαυτοῦ ποιού-
 μαι ἐλευθερίας, ἐφ' ᾧ κατ' ὀλίγον τῶν κατέχειν βουλομένων
 ἀπορραγείς ἤδη ποτὲ τελέως ἐμαυτὸν ἰδεῖν τῶν ἀκουσίων δε-
 σμῶν ἀφειμένον. οὐ γὰρ ἔτι φέρω καὶ τῆς ἄλλης ἐλευθερίας
 15 καὶ σοῦ στερούμενος, ὃς τρόπον ἕτερον ἐκουσίως με δεσμοῖς
 τοῦ φίλτρον τοῦ σοῦ περιβάλλεις καὶ καθείρξας ἔχεις καὶ ἀλλα-
 χόσε βλέπειν οὐ συγχωρεῖς καὶ μοι τήνδε τὴν καθείρξιν ἠδεῖαν
 ποιεῖς. δι' ἃ δὴ καὶ χαῖρε καὶ ὑγίαινε, φίλτατε· καὶ τῷ πλάτει
 τῆς σῆς σπουδῆς καὶ φρονήσεως καὶ στρατηγικῆς ἐμπειρίας ἀνά-
 20 λογον πλάτνυε καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν ὑπὸ σέ, ὥσπερ ἤδη καὶ
 τῷ πλάτει τῆς σῆς εὐεργετικῆς προαιρέσεως καὶ βαρβάρων
 χιλιάδες θαρρόσησαντες καὶ Ῥωμαίων ὅσοι στρατηγούντων ἄλλων
 πρὸ σοῦ τοῖς πολεμοῖς ἀνχένας ἔκλιναν, συρρέουσι πρὸς σέ
 γυναιξίν αὐταῖς καὶ τέκνοις καὶ τῇ ἄλλῃ περιουσίᾳ. καὶ σε
 25 γῆρας ἴδοι μακρόν, οὕτω σὺν θεῷ καλῶς εὐοδούμενον καὶ τοῖς
 ἄλλοις εὐπραγίας γινόμενον αἴτιον: —

ριβ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

- Εἰ δὲ καὶ μηδεὶς ἡμῶν ἀπολαύειν σου δίδωσιν, ἀλλὰ τῶν
 γε κατορθωμάτων, ἃ σε σεμνότερον ὀσημέραι ποιεῖ, κατατροφῶ
 5 μὲν κοινῇ σὺν τοῖς ἄλλοις, θαυμάζω δὲ ὑπὲρ ἅπαντας. πείθω
 γὰρ ἐμαυτὸν — καὶ ἀληθῶς πείθω — ἔχειν τι πλεον τῶν
 ἄλλων εὐνοίας τῆς περὶ σέ. οὐ μὴν ἀλλ' ἤδη καὶ Περσῶν,
 ὧν τις λόγος ἦν ἐν Ἀσίᾳ, οὐκ ὀλίγον ὄμιλον ἀφιγμένον δεῦρο
 ἐθεασάμεθα· οὐς αὐτὸς ἔπεμψας οὐκ ἐνσπόνδους μόνον, ἀλλὰ
 10 καὶ ὑπηκόους Ῥωμαίοις, αὐτὸς τῇ σαυτοῦ συνέσει καὶ ἡγεμο-
 νικῇ δεξιότητι τοὺς ἀργιωτάτους ἐξημερώσας. σὺ γὰρ ἐκεῖνος,
 ᾧ καινότερον τρόπον συμβαίνει πειθόμενῳ τοῖς βαρβάροις ἐν

πᾶσιν αὐτῶν περιγίνεσθαι. καὶ γὰρ ἂν μὲν ἐκεῖνοι βούλωνται
 πολεμεῖν, αὐτίκα μάλα καὶ σὺ τὰ κατὰ γνώμην ἐκείνους ποισῶν
 πρὸς ὄπλα χωρεῖς, καὶ ἡ νίκη θᾶπτον, ἢ ὡς ἂν τις φήθῃ, 15
 χρυσᾶς σε πτέρυξι περιπταμένη τὴν σὴν κορυφὴν ἀναδεί· ἂν
 δὲ καταθέμενοι τὰ ὄπλα τὴν ἡσυχίαν ἄγειν ἐθέλωσι, τοσοῦτον
 καὶ σὺ πάλιν ἐκείνους ταῖς τῆς εἰρήνης χάρισι παρευδοκιμεῖς,
 ὡς τῆς σῆς εὐμενείας αὐτοὺς ἠττωμένους ὑπὸ σοὶ τάττεσθαι
 μᾶλλον αἰρεῖσθαι, ἢ ἑαυτῶν ἄρχειν. καὶ τοῦτο οὐκ ἂν τις 20
 αὐτοὺς ἀλόγως ἴδοι ποιούντας· κρίνουσι γὰρ, ὡς τοὺς μὲν
 σοὶ πολεμοῦντας ὡς πορρωτάτω δεῖ τῆς σῆς χειρὸς διαγίνεσθαι·
 τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἄμεινον. οἷς δ' αὐτὸς ὄρας εὐμενές, λυσιτε-
 λέστερον, ὡς ὅτι ἐγγυτάτω γίνεσθαι φιλανθρωπίας τῆς σῆς.
 καὶ σὺ δ' αὐτὸς μαχόμενος μὲν πολλοῖς παρασάγγαις — ἵνα 25
 Περσικῶ κατὰ Περσῶν ὀνόματι χρήσωμαι — τοὺς βαρβάρους
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἐλαύνεις· ἂν δὲ πρὸς εἰρήνην δέψῃς, πῶς
 ἂν ἀξίως τοῦτο θαυμάσαιμι; οὐκ ἔγγιστα μόνον σαυτοῦ τοὺς
 ἀπωτάτω ποιεῖς, ἀλλὰ καὶ οἰκείους τοὺς ἀλλοτρίους καὶ ὑπὸ
 χεῖρα τοὺς πρὶν χεῖρας ἀνταίρουτας. οὐδὲ γὰρ τολμασί κατα- 30
 φρονεῖν ἠρεμοῦντά σε βλέποντες, ὅπερ ἄλλοι ἂν καὶ περὶ
 ἄλλους ἐποίησαν· ἀλλὰ δεδίασιν ἀναπανόμενοι διερεθίσαι τὸν
 λέοντα, ἐπεὶ μὴδ' ἀμαθῶς ἔχουσι τῆς ἀλκῆς τούτου καὶ γενναί-
 οτήτος καὶ τῆς ἀμυῆς τῶν ὀνύχων.

εἶδε μὲν οὖν καὶ πρόσθεν ἡ βασιλις αὕτη τῶν πόλεων 35
 Περσῶν αἰχμαλώτους, τῆς σῆς στρατηγίας ζωργήματα· εἶδε δὲ
 καὶ νῦν τοὺς αὐτομόλους τούτους, οὓς αὐτὸς παρεσκεύασας αὐτὸ
 τοῦτο γενέσθαι, καί, εἰ μὴδεις ἄχθεται τάληθές ἐμοῦ λέγοντος,
 ἐπὶ τούτοις σε διαφερόντως μᾶλλον, ἢ ἐν ἐκείνοις ἠγάσατο.
 αἰχμαλώτων μὲν γὰρ θριαμβὸν καὶ ἄλλοτε ἴσως ἐδέξατο καὶ 40
 μάλιστα ὃν ὁ σὲ γεννησάμενος — δεῖ γὰρ καὶ τὰ ἐκείνου σεμνὰ
 τοῖς σοῖς ὁμοῦ μνημονεύεσθαι — ἐκ τῶν πάντας ἀνθρώπους
 πλὴν αὐτῶν μὴδὲν ἠγρομένων Γάλλων κατήγαγεν· ὃν καὶ αὐτὸς
 ὀφθαλμοῖς ἐδεξάμην, περιφανέστατον τῶν πάποτε ἀδομένων
 θριαμβῶν. αὐτομόλων δὲ τοσοῦτον καὶ οὕτω περιβλεπτον 45
 ὅμιλον ἐπὶ γε τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἡλικίας οὐκ ἴσμεν ἑωρακότες.
 δῆλα μὲν δὴ, ὡς πανταχοῦ τῆς Ῥωμαίων — τὴν γὰρ ὑπερόριον
 φήμην οὐ λέγω νῦν — τὸ σὸν διέλαμψεν ὄνομα· οἱ δὲ Πέρσαι

νῦν οὗτοι τῇ σῇ δόξῃ καὶ προστεθείκασι — θριάμβος ἀναίμακτος
 50 τῆς σῆς στρατηγίας — περιόντες τὴν πόλιν· οὐδὲ γὰρ χειρὸς
 κατ' αὐτῶν ἐδεήθη, ἀλλὰ συνέσεως, καὶ τὸ δὴ κάλλιστον, ὅτι
 καὶ ἀπὸν ἐθριάμβευσας. τοῖς γὰρ τούτους ὀρωσιν οὐδὲν ἦν
 ἕτερον ἐπὶ στόματος πλὴν τὸ σὸν ὄνομα, καὶ τοῦτο σὺν ἐνθου-
 55 σιασμῷ πῶς ἂν εἴποις λεγόμενον. καὶ γὰρ οὖν καὶ φαντασίαν
 τινὰ παρδείχῃ τῆς τῶν βαρβάρων ὀμηγύρεως προηγεῖσθαι καλῶς
 ὡς ἀψευδεὶ διανοίᾳ τυπῶσαι καὶ μάλα φαιδρός· οὕτω μέγα
 θαῦμα καὶ διὰ τοῦδε τοῦ κατορθώματος ἐγνωρίσθη. καὶ οὐ
 τοῦτο μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν θριάμβων, οἷς ἐπὶ καιρῶν ἄλλοι
 ἐπόμπευσαν ἐν ἡμέρᾳ τελουμένων μιᾶ, σὺ τοσαύτας ἔδοξας
 60 ἐφεξῆς θριαμβεύειν, ἐφ' ὅσαις εἶχε τοὺς βαρβάρους ἢ πόλιν·
 αἱ πλείους ἢ ὄλος μὴν ἠριθμῆθησαν.

καὶ τὰ μὲν σὰ ταῦτα καὶ οὕτως ἔχοντα καὶ τούτων ἀεὶ
 βελτίω καὶ οὐκ ἐλάττω θεοῦ διδόντος ἐσόμενα· τῶν δ' ἐμῶν
 εἴ τι χρὴ λέγειν, ἐκινδύνευσά προὸς τὴν Κιλικίαν ἱεροπροεβευ-
 65 τῆς — ἴν' οὕτως εἴποιμι — πλεῦσαι. τῶν γὰρ Ἀρμενίων οἱ
 βέλτιστοι πολλοῦ τὸ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ συναφθῆναι τιμώ-
 μενοι τοῖς αὐτῆς εἴκειν ἐπιτάγμασιν ἐπηγγέλλοντο καὶ λιπαρεῖς
 ἦσαν τοῦ αὐτοκράτορος ταῦτα δεόμενοι. τὸ δὲ ἦν μὲν σεμνὸν
 καὶ ὅσα καμὲ εἰδέναι θεῶ φίλον τοιοῦτῳ ὑπηρετήσασθαι λει-
 70 τουργήματι, ὃ καὶ θεὸν αὐτὸν ἐβιάσατο κατελεθεῖν ἐξ οὐρανῶν
 ἐπὶ γῆν· ἐμελλον δὲ ἄρα τὴν ἡσυχίαν ποθήσειν. οἱ γὰρ τῶν
 μὲν ἄλλων ἀπάντων καὶ σπουδαίων λόγων τε καὶ ἔργων σχολὴν
 ἄγοντες, ἐν δὲ μόνον θηρώμενοι καὶ σπουδάζοντες, εἴ πού τις
 οἰοίτε γένοντο διαβολὴν ἢ συκοφαντίαν κατασκεδάσαι τινά,
 75 τοσοῦτον ἡμᾶς ἀνέπεισαν τὸ λειτούργημα φρίζαι, ὡς μᾶλλον ἂν
 ἐλέσθαι πολλάκις ἀποθανεῖν, ἢ Κιλικίαν ἐπὶ τοιοῦτοις ἰδεῖν.
 οὐδὲ γὰρ μικρὰ κατηγορεῖν ἡμῶν ἐν παρασκευαῖς ἦσαν, ἀλλ'
 εἰς αὐτὸ τὸ τῆς σωτηρίας κεφάλαιον, εἰς μόνον ἴδοιεν ἐπι-
 80 γὰρ οἶδα πολλοῖς πολλὰς ἀφορμὰς τοῦ φθόνου διδούς· οἵπερ ἐκ
 τοῦ φανεροῦ μέμψιν εἰς ἐμὲ προτείνειν οὐκ ἔχοντες λάθρα καὶ ἐξ
 ἀφανοῦς, ὡς ἂν οἰοίτε ὄσιν, οὐκ ἀμελεῖς γίνονται δάκνειν·
 ἐκείνων μὲν οὖν τὴν εὐχὴν εὐχαῖς ἀγίων θεῶς ἀνέτρψε, καὶ
 νῦν κατὰ χάραν μένω καὶ πλοῦ καὶ Κιλικίας ἀπηλλαγμένος καὶ

⁶⁶ ὀμηγύρεος V καλῶς V ⁶⁶ ἀψευδῆ V ⁶⁶ τῶ pro το V ⁶⁸ μὲν om. V

πολλήν τοῖς τάλαιπύροις ἀπολελοιπῶς τὴν ἀνίαν· ἐνὸς δὲ τάχα 85
 τοῦ ἡδίστου μοι πάντων ἀπέτυχον, εἴπερ ἔμελλον τῇ Ἀσίᾳ προ-
 σχῶν τὸν θεσπέσιον ἄνθρωπον ὕψεσθαι καὶ περιβαλεῖν. οἶσθα
 τίνα φημί — οὐδὲ γὰρ δὴ βραδύς σύγε περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν
 σαντοῦ μαντεύεσθαι —, ἢ τίνα θεσπέσιον μάλιστα πάντων ἐγὼ
 νομίζω· καὶ οὐκ ἂν εἴποι τις, ὡς ἠπάτημαι. τούτου μὲν ἕως 90
 οὐδὲ τοῦ παρόντος ἔτους διαπεσοῦμαι καὶ γνώσομαι, εἰ μὴ πάντα
 ἐγὼ δυστυχῆς μηδὲ βασκανία τινός με λυπεῖ δαίμονος· πρότερον
 γὰρ ζῶν παύσομαι, ἢ τῆς ὡς ὑμᾶς φερούσης ἐπιλαθόμενος. σὺ δέ,
 φίλη κεφαλή, ἂν μὲν εὐπορία μοι πρὸς ὑμᾶς ὁδοῦ γένηται,
 ὑγιαίνων καὶ εὐθυμῶν εἴης· εἰ δ' οὖν — ὃ μὴ γένοιτο —, καὶ 95
 οὕτως ὑγίαινε, πάντως δ' ὑγίαινε: —

ριγ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Οὕτω δὴ σύγε, στρατηγῶν ἄριστε, τὸν τιμιώτατον ἡμῖν
 φίλον — λέγω δὴ σοι τὸν κυρὸν Μελχισεδέκ — μάχιμον ἀπο-
 δίδως καὶ φιλοπόλεμον; καὶ μὴν ἥκιστα τοιοῦτον παρείληφας, 5
 εἰρηνικὸν δὲ τὸ πλεόν· εἰ δέ που καὶ ἀκροβολισμῶν λογικῶν
 ἔδειτο τηνικαῦτα, ἀλλ' οὗτοι τό τε πλῆθος διέφευγον καὶ οὐδὲ
 μέγροι πόρρω τὴν μάχην παρέτεινον. νυνὶ δὲ σφοδρὸς ἡμῖν
 ἐπανῆλθε πολεμιστής, οὐ τοῖς πόρρωθεν βέλεσι δεδιττόμενος,
 ἀλλὰ τοῖς ἀρχεμάχοις ὅπλοις βρέμων πολὺς· οὕτω τοῖς ἐμοῖς 10
 πᾶσι λόγοις ἐπηρεάζει. εἰ δὲ καὶ μηδὲν λέγω, πάλιν ἐπηρεάζει
 καὶ πᾶν ὅτιοῦν πρόφασιν αὐτῷ τίκει πολέμου. καὶ γὰρ ἂν
 ἐγὼ φῶ θερμότερον ἡμῖν θέρους ἢ ἐν χειμῶνι τὸν ἥλιος ἐμφιλο-
 χωρεῖν, ὅδ' ἀντικαταστάς αὐτίκα καὶ ἀπισχυριστάμενος τάναντία
 φησὶν ἔχειν γνώσκων καὶ θερμότερον εἶναι τὸν χειμῶνα τοῦ 15
 θέρους· καὶ τὸ τεκμήριον, ὡς σαφὲς καὶ πολλῇ φραττόμενον
 πιθανότητι· οὐχ ὁρᾶς γὰρ φησι χειμῶνος τὴν ἀλέαν τὴν ἐν τοῖς
 ὕδασι, ὅσα πηγαὶ καὶ φρέατα φέρουσι; καὶ ὡς τὰ ζῶα τηνι-
 καῦτα μᾶλλον ἢ θέρους πέττει; πέψις δὲ οὐκ ἄνευ θερμοῦ ποτ'
 ἂν γένοιτο. εἰ δὲ τουτων θάτερον μὲν τὸ τῶν ὑδάτων χειμῶ- 20

⁸⁰ τάχα pro πάντων V ⁸⁹ μαντεύεσθαι VM πάντων om. V ⁹⁰ τού-
 του — διαπεσοῦμαι om. V ⁹³ ὡς om. V ἡμᾶς V ⁹⁴ φίλη μοι V CXIII ⁷ ἔδει
 το LM ἔδει τὸ V ¹¹ εἰ δὲ — ἐπηρεάζει om. VM ¹⁹ δ' VM

- νος μὲν προχωρεῖ, θέρους δὲ τούναντίον, θάτερον δὲ τὸ τῆς
 πέψεως χειμῶνος μᾶλλον ἐπιτείνεται ἢ κατὰ θέρους — πῶς οὐκ
 ἀφύκτοις ἀνάγκαις πλείονος ἀνάγκη θερμοῦ τὸν χειμῶνα ἢ τὸ
 θέρους μετέχειν; πρὸς ταῦτ' ἔγωγε εἶπερ' ἐλέγξαι τὴν ἀτοπίαν
 25 ὁρμήσω τῶν λόγων καὶ τούτων αἴτιον εἶναι φήσω τὸ ψύχος
 μᾶλλον ὡς ἀντιπερισταμένου τοῦ θερμοῦ πρὸς τὰ βάρη κάκει
 τὸ οἰκείον ἀνύοντος, ὃ δὲ πάλιν ἄλλους ἐπιστοιβάξει μοι λόγους
 πολλῶ τῶν προτέρων ἀτοπωτέρους, ἄλλοκότους τινὰς καὶ τερα-
 τώδεις· οἷον κυνοκεφάλους καὶ στερνοφθάλους, καὶ ἄδεια
 30 πλείστη λέγειν ὅτιπερ' ἂν ἐπίη. ἐμοῦ δὲ πρὸς ταῦτά γε ἀντι-
 λέγειν ἀξιούντος μηδὲν — τί γὰρ ἂν τις ἀντιλέγειν βουληθῆη
 τοῖς τέρασι —, μόνον δ' ἐμβιασθέντος γελᾶσαι εὐθὺς ἐκείνος
 ἐπιχεῖ μοι τῶν βλασφημιῶν δαφυλῶς καὶ τοῖς ἐξ ἀμάξης ὄ-
 φρασι παρορησιάζεται πρὸς ἐμὲ καὶ ταύτῃ τῇ ὁδῶ τοῖς ἑαυτοῦ
 35 λόγοις βοηθεῖν ἔγνω δεῖν καὶ φεύγειν βουλόμενος τὸ περὶ τοὺς
 λόγους πλημμέλημα περὶ ἐμὲ πλημμελεῖν οἶεται κοῦφον καὶ
 χεῖρον τὸ κακὸν καὶ χειρότερον τὸ χεῖρον ἰᾶσθαι σπουδῆν ποι-
 εῖται. καὶ ταῦτα μὲν, ἂν τι λέγω· σιγῶντι δὲ μοι πολὺς ἐπίκειται
 καὶ ἀφόρητος καὶ πολλὰ φιλοσοφεῖν οἶεται δεῖν καὶ περὶ
 40 μυρμύκων στενολεσχεῖν καὶ παντοδαπῆς ἰδέας ἀντιποιεῖται λόγων.
 καὶ νῦν μὲν φυσικός ἐστι καὶ που καὶ ἰατρικῆς παραφανεί·
 νῦν δὲ θεολογικός, ὅπερ' ἐγὼ μάλιστα πάντων δέδοικα καὶ οὐκ
 ἔστιν ὅτε τούτῳ πρόσσειμι πλην ἀνάγκης. καὶ νῦν μὲν ἠθικαῖς
 ἐνδιατρίβει προσλαλαῖς· νῦν δὲ θεωρητικοῖς περὶ οἷς κουφιζό-
 45 μενος ἀεροβατεῖ καὶ ταῖς νεφέλαις συνίπταται, ὅτε κἂν τύχω
 χρῆζων αὐτοῦ προσδέχεσθαι με πᾶσα ἀνάγκη, μέχρις ἂν ἐκ τῶν
 μεταρσίων κατάρη. ἄρτι χερσαῖός ἐστι τοῖς λόγοις, ἄρτι δ' ἐνά-
 λιος καὶ ἀέριος καὶ αἰθέριος ὅδ' αὐτὸς μετ' οὐ πολὺ γίνεται,
 ἄρτι νησιωτικός, εὐθὺς ἠπειρωτικός, ἐπίγειος, ἐπουράνιος, ὑπερ-
 50 ουράνιος, ὑποχθόνιος· οὕτω πανταχόσε τοῖς λόγοις περιφοιτῶν
 κἀμὲ συνέπεσθαι προσβιάζεται τε καὶ ἀποκναίει, ὥστε καὶ ἀπα-
 γορεύων ταῖς μακρῶν ἔσθ' ὅτε πλάναις ἂν ῥήματι παραφθέρω-
 μαι δυσχεραίνοντος, εὐθὺς ὁ μαχητὴς ἐκείνος πόλεμον πνέων
 καὶ νενίκημεν οὐχ ὅς οἶδεν ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἠττᾶσθαι, ἀλλ' ὃ
 55 μηδέποτε τοῦ λέγειν ἰστάμενος.

³⁴ ἑμᾶντοῦ V ³⁵ πλημμελεῖν VM ⁴⁰ πανταδαπῆς V ⁴⁵ Aristoph. Nub.
 225 ⁴⁷ χερσαῖον V ⁵¹ εἶσθαι evanuit V ⁵² παραφθέρωμαι V ⁵³ πολέ-
 μου V

ποτέρω τοίνυν ἐγκαλεῖν ἄξιον; τούτῳ, ὡς οἰκοθεν γερονότι
 τοιῶδε καὶ τὴν παρ' ὑμῖν ἐν ἔργοις πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχην
 εἰς τὴν ἐν λόγοις πρὸς τοὺς φίλους τρέψαντι, ἢ σοί, ὡς τοιοῦτου
 ἀπεργασαμένῳ τὸν φίλον; καίτοι σὸν οὐκ ἐριστικούς ποιεῖν,
 ἀλλ' ἀριστευτικούς· οὐδὲ λέγειν περιπτούς, ἀλλὰ πράττειν ἀγα- 60
 θούς· οὐδ' ἠκονημένην παρέχειν τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ ξίφος,
 εἰ καὶ τὰ μάλιστα τὴν σὴν γλῶτταν ὡς καὶ τὸν νοῦν ἀριστα
 θεὸς καὶ ἡ φύσις ἐχάλκευσε· δι' ὧν νῦν καὶ Περσῶν χιλιάδας
 ἔπεισας τὰ οἰκεῖα καταλιπόντας πανεστίους ἡμῖν προσχωρεῖν.
 ἔνεστι γάρ σοι πειθῶ καὶ χάρις, ἐπικαθημένη τοῖς χείλεσι, καὶ 65
 θέλγεις τοὺς ἀκροωμένους οὐχ ἦττον ἢ Ὀρφεὺς πάντα ἐκίνει
 τοῖς κρούμασι καὶ τὰ ἄψυχα. εἰ γὰρ καὶ μὴ φιλεῖς ἐπιδείκνυ-
 σθαι, ἀλλ' οὐ λανθάνεις Ὀρφεὺς ὦν, ἢ Σειρήν, ἢ Ἴνγξ, ἢ καὶ
 ἅπαντα ταῦτα· δι' ἃ δὴ καὶ ὑπὸ σοῦ στρατηγεῖσθαι οἱ πρότερον
 πολέμοι ὄντες εἴλοντο καὶ ἔδοξαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις καλῶς βε- 70
 βουλεῦσθαι, εἰ δὴ τὸν ἀριστον στρατηγὸν καὶ ἑαυτῶν εἶναι στρα-
 τηγὸν ἠγαπήμασιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἄγριον τῶν βαρβάρων ἡμέρωσας,
 τοῦτον δὲ τὸν διαλεκτικὸν πόθεν ἡμῖν ἄσπονδον ἔπεμψας; ὃς
 ἐς τὸ ἀεὶ πρὸς μὲ ἠγροῖται. καὶ εἰκόκαμεν ἀσυμβάτως ἔξειν
 διὰ παντός πρὸς ἀλλήλους διαλεγόμενοι, εἰ μὴ σὺ, φίλη κεφαλῇ, 75
 θᾶπτον ἔλθοις. ὃ δὴ καὶ εὐχομαι· σὺ γὰρ τοῖς ἡμετέροις λόγοις
 ὀρθῶς διαιτήσεις καὶ συμβιβάσεις τὰ ἀντικείμενα, ὃ καὶ ἔθνη
 ἀλλόφυλα φιλικῶς ἀλλήλοις ποιεῖν συμμίσγειν μόνος δυνά-
 μενος: —

ριδ'

ΤΩΙ ΜΕΛΧΙΣΣΕΛΕΚ

Εἴτ' οὐκ ἔλεγον, ὡς πάλιν ἀστράψεις καὶ πάλιν βροντήσεις
 καὶ μεῖζον τῶν γεράνων ὄχλαγωγῆσεις; ἐμοὶ δὲ τί ποτ' ἂν ἐπιόι
 πρὸς ταῦτα ποιεῖν, ὅτι μὴ τὸ σύνηδες ἐκεῖνο γελᾶν; θαυμάζω 5
 δέ σου τοῦτο, πῶς ἐμοῦ μὲν ποιούντος ὑπὸ τῶν γεράνων σε
 νουθετούμενον, τοῦ δὲ Σολομῶντος ἐπὶ τὸν μύρμηκά σε τὸν
 ὀκνηρὸν πέμποντος ἐμοὶ μὲν ὡς ἀπορνεωθέντι πολλὰς τῶν
 βλασφημιῶν ἐπιχεις, τῷ δ' οὐδὲν ἐγκαλεῖς ὡς ἀπομυρμηκωθέντι.

⁵⁹ τοῦτο V ⁵⁹ τὸν erasum V σοὶ οὐκ V ⁶³ ἐχάλκευσε VM ⁷⁰ ὄντες
 om. V CXIV ² τῷ αὐτῷ L ⁷ proverb. Sal. VI 6

- 10 καίτοι πρότερον ἔδει γυμνάζειν σαυτὸν ἐπ' ἐκείνῳ καὶ προσ-
παλαίειν τοῖς μύρμηξι καὶ πύξι ἐκείνοις ἐνάλλεσθαι· κἄν μὲν
ἐκείνων περιεγένου καὶ καταβαλῶν αὐτοὺς ἔστεφανώθῃς λεπτοῖς
ἀχύροις, εἰκότως ἂν τότε καὶ ἐπὶ ταῖς ἐμαῖς γεράνοις ὠπλίξου·
ἴσως ἂν σοι κἄν τούτων πτέρωνος προσεγένετο στέφανος. νυνὶ
15 δέ, πρὶν ἢ τοῖς βραχυτάτοις καὶ χαμερπέσι τῶν ζώων καὶ τὸ
πλέον ὑπὸ γῆν καὶ σκότον βιοῦσιν ἐλθεῖν εἰς ἄμιλλαν καὶ
πεῖραν τῆς ἰσχύος σαυτοῦ λαβεῖν, ταῖς γεράνοις ἐτόλμησας ἐπι-
τίθεσθαι ἄνθρωπος οὔτε τοῦ μεγέθους οὔτε τοῦ ὑψιπετοῦς τῶν
ζώων ἀθέατος. εἶτα πολλαῖς εἰς μαχόμενος καὶ συμμάχους
20 πλείστους ἐπαγομέναις, Ὀμηρον, Ἀριστοτέλην, τοὺς ἐφεξῆς
πάντας, ὅσοις τι σοφίας μετῆν, ταὐτὸ πέπονθας τοῖς ἐξ ἀπο-
γνώσεως εἰς μέσους τοὺς πολεμίους ἑαυτοὺς εἰσωθοῦσιν, οἵπερ
ἴσασι μὲν, ὡς πεσοῦνται, ἡδὺ δ' ὅμως, κἄν ἐνός τινος οἰοίτε
γένωνται καθικέσθαι. σὺ μέντοι καὶ ἦν Ὀμηρος μάχην λόγους
25 διέξεισι Πυγμαίων τινῶν καὶ γεράνων ἔργους παραστήσαι
ἐσπούδασας. καὶ δὴ σὺ μὲν κατ' ἐκείνων ὠπλίξου, ἡμεῖς δὲ
συνειροτοῦμεν τὸ θέατρον. καὶ δὴ παρῆλθες εἰς μέσον γραφίδι
καὶ χάρτη συμπεφραγμένος, ὡς ἀσπίδι καὶ δόρατι, καὶ σαυτῷ
μὲν Ἡρακλῆς τις εἶναι ἐδόκεις, οὐχ ἦττον ἢ ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ
30 ῥοπάλῳ καὶ τῇ λεοντῇ σεμνυνόμενος· ἡμῖν δὲ παρεῖχες ἀδήλως
μὲν τὰ πρῶτα γελᾶν, εἰ σαυτὸν οἰόμενος εἶναι τινα, ἔπειτα
πρὸς γεράνων συμπλοκὴν κατελήλυθας. ὡς δέ, σοῦ μὲν ἐκείνας
τῇ γραφίδι κεντοῦντος, ἐκείνων δὲ σὲ τοῖς ῥάμφεσι καὶ τῇ τῶν
σοφῶν, ὅτι σοφαί, μαρτυρία, πολλὰ δέδρακας καὶ πέπονθας οὐ
35 σὺν κόσμῳ καὶ τέλος ἠσχημόνησας οὐδὲν μείον ἢ ἐπολέμησας
καὶ κατέπεσες ἠττηθεῖς, ἐξαίφνης ἐκραγέντος τοῦ γέλωτος ἐξαί-
σιον ἀνεκάγχασαν οἱ θεαταὶ καὶ θερμόν· οὕτως αὐτοὺς ἐκφέ-
ρεσθαι καὶ τοῦ συμμέτρον γέλωτος ἐκβιάξῃ. ἀλλὰ σὺ μὲν οὐκ
εὐπρεπείᾳ λόγου κατὰ τῶν ἐμῶν κινήσεις γεράνων κατὰ λόγον
40 ἐσφάλῃς τοῖς ὅλοις· ἐγὼ δὲ τῶν αὐτῶν ἔξομαι πάλιν καὶ πάλιν
σοι προσοίσω παραίνεσιν, ἥμιστα παρὰ φαῦλον ποιεῖσθαι τὸ
κατὰ τοὺς ὄρνιθας τῶν ἔργων σαυτοῦ τιθέναι παράδειγμα. ὅσα
μὲν γὰρ ἡμεῖς παρ' ἐκείνων ἐμάθομεν, οὐδ' ἂν ἀριθμήσαι τις·

¹² ἔστεφανώθῃς V ¹⁷ αὐτοῦ V ¹⁸ τῆς ὑψ. V ²³ ὅμως... κἄν (T ha nell' interlinea, tra ὅμως e κἄν, una parola che non sono riuscito a decifrare) p οἰοίτ' ἐγένωνται V ²⁴ Hom. Γ 3 s ³² εἰσελήλυθας V ³⁹ λόγους L?

ἐκείνοις δὲ παρ' ἡμῶν οὐκ ἔστιν οὐ γέγονε χρεῖα μαθήματος·
 ἄλλῃ γὰρ τῶν οἰκείων αὐτοῖς. καὶ τάχ' ἂν ἀντεξεταζόμενοι 45
 πρὸς ἡμᾶς τοῦτο φησαιεν ὃ καὶ πρὸς τὸν Θηβαῖον ὁ Σπαρτιά-
 τῆς. εἰπόντος γὰρ τοῦ Θηβαίου· καὶ μὴν ἡμεῖς πολλάκις ἀπὸ
 τοῦ Κηφισοῦ ὑμᾶς ἐδιώξαμεν, ἐκεῖνος εἶπεν· ἀλλ' ἡμεῖς οὐδέ-
 ποτε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα· ὡς τῶν μὲν Λακεδαιμονίων πολ-
 λάκις ἐμβαλόντων εἰς Βοιωτίαν, τῶν δὲ Θηβαίων οὐδ' ἄπαξ εἰς 50
 Λακεδαίμονα. τί δ' ἂν σοι καὶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν λέγῃ· γίνεσθε
 φρόνιμοι, ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι, ὡς αἱ περιστεραί; ὀφιομα-
 χήσεις καὶ τότε καὶ ἀκροβολίσῃ πρὸς τὰς περιστεράς; πάντ' ἂν
 τολμήσειέ τις καὶ ὄητ' αἰ ἄροητα, καὶ πρὸς τοῦτο ἀποδυσά-
 μενος. εἰ δὲ καὶ μὴ προτροπῆς λόγῳ, παραβολῆς δὲ καὶ ὁμοι- 55
 ὡσεως συχνοὶ τῶν θείων ἀνδρῶν — ἐγὼ γὰρ νῦν διὰ σὲ τοὺς
 θύραθεν — μικροῦ τὰ πλεῖστα παρειλήφασι τῶν ἀλόγων. εἰ δὲ
 καὶ Δαυὶδ ὁ προφήτης εἴτε πρὸς ἑαυτὸν ἀναφέρων τὸν λόγον,
 εἴτε περὶ Χριστοῦ προθεσπίζων φησὶν· ὁμοιώθην πελεκᾶνι ἐρη-
 μικῶ καὶ ἐγενήθην ὥσει νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ καὶ ἐπὶ δώ- 60
 ματος μονάζον στρουθίον, καὶ μυρία τοιαῦτα, φεύξῃ διὰ ταῦτα
 τὴν προφητείαν; μὴ σὺ τοῦτο πάθοις. ὄρας γὰρ, ὡς οὐκ ἀκοι-
 νωνήτως τὸ πάντῃ πρὸς τὰ ἄλογα διακείμεθα, οὐδὲ χάσμα μέγα
 μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἐκείνων ὑπέστρωται, ἀλλὰ πολλοῖς ὄροις κοι-
 νοῖς συναπτόμεθα. τὴν τε γὰρ τῶν σωματίων σύγκρασιν ἐκ τῶν 65
 αὐτῶν ἐκείνοις εἰλήχραμεν καὶ τροφήν καὶ ποτόν· καὶ ὅσα τῶν
 αἰσθητέων ἐνεργήματα, κοινὰ πάντα, εἰ μὴ που καὶ ἐπ' ἐνίοις
 παρευδοκιμούμεθα τούτων. καὶ μὴν σύγε τὰς μὲν ἀλεκτρούων
 νύκτωρ φῶδ' ἀκριβεῖς σημεῖον ποιῇ, δεῖν πρὸς τὴν εὐχὴν ἐξε-
 γείρεσθαι· καὶ οὐκ ἂν αἰσχυνθείης αὐτὸ τοῦτο λέγων, εἰ μὴ 70
 καὶ τό· πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με, τῆς σῆς μεγα-
 λουοῖας ἔσθηκε κατωτέρω. ἂν δ' ἐγὼ σῶμά σε περικείμενον
 ταυτοπαθῆς ταῖς γεράνοις χορῆναι λέγω καὶ ὄραν κατ' ἐκείνας
 ἐξετάζειν καὶ χώραν, ἐν αἷς ἄμεινον ἂν βιώης, ἀποπηδήσεις
 αὐτίκα καὶ θορυβήσεις καὶ πόλεμον πρὸς τὴν ὑποθήκην ἐξοί- 75
 σεις; οὐκοῦν μὴδ' ἔσθιε, μὴδὲ πῖνε, μὴδὲ κάθευθε· ταῦτα γὰρ
 ποιούσι καὶ γεράνοι, ὧ μισογέρανε σὺ καὶ λαν ἀσώματα. ἀλλὰ

⁴⁴ ἔστιν, οὐ γέγονε p ⁴⁷ Plut. reg. et imper. apophth. Antalc. 2 apophth. Lacon. Antalc. 3 praec. reip. ger. XIV ⁴⁹ μὲν om. V ⁵⁰ ἐμβαλόντων V βοιω-
 τῖαν V ⁵¹ ev. Matth. X 16 ⁵⁰ συχρὸς V ⁵⁸ Psalm CII 6, 7 ⁵⁹ ἐρημικῶ V
⁶¹ μονάζων V ⁶⁰ νύκτωρ om. V ⁷¹ ev. Matth. XXVI 34 ⁷³ λέγων V ⁷⁷ γέραναι L

- γὰρ πρόβατον μὲν ὑπὸ τῶν γραφῶν προσαγορευόμενος οὐκ
 ἀποσκιρτᾷς, ἀλλ' ἀνέχη τοῦ λόγου ψαύοντος καὶ τὸ πρῶτον τοῦ
 80 ζῴου προσοικειούμενος οὐ δυσχεραίνεις τὴν εὐήθειαν, οὐδὲ
 δέδοικας, μὴ καὶ τῆς ἀβελτηρίας παραπολαύσης διὰ τὸ ἡμερον.
 εἰ δὲ μὴ τοῦτ' αὐτὸ γέρανός ἀκούσεις, ἀλλὰ μόνον γεράνους
 μιμήσασθαι, ἃς φρονιμωτάτας ἅπαντες ἐψηφίσαντο, τοσοῦτον
 ὑπερφρονήσεις ὡς ξηηλασίαν αὐτῶν ἐκ τοῦδε τοῦ παντός
 85 καταγνῶναι; ἢ καὶ τοῦτο φήσομεν, ὡς σοὶ τῶν μὲν ἄλλων
 ἴσως λόγος τις ἔνεστι, τῶν δ' ἐπὶ φρονήσει μαρτυρουμένων
 οὐδεὶς; ἀλλ' οὐκ ἂν ἔγωγε τοῦτ' ἐβουλόμην λέγεσθαι περὶ
 σοῦ. οὐκοῦν μηδὲ λεγέσθω, μηδὲ νοείσθω· καὶ σὺ τὸν πρὸς
 ταῦτα πόλεμον ἤδη ποτὲ καταλύσας, εἴ τι καλόν, ἐκ πάντων
 90 ἄθροισε, μιμούμενος ἐν τούτῳ τὴν μέλιτταν. ἀλλ' ὦ τί πάθω;
 μέλιτταν πάλιν εἶπον, πάλιν σφημιᾶν κινήσω· πολὺ πνευσεῖται
 τὸ κέντρον. μὴ, πρὸς τοῦ μέλιτος, μὴ πικρίαν μου καταχέσης,
 γεῦσαι δὲ τούτου καὶ γλυκυνθεὶς σύστειλον τὸ κέντρον καὶ
 σπεῖσαι τοῖς οὐδὲ τὰ πρότερα πολεμίους.
 95 καὶ ταυτὶ μὲν τὰ ἡμῖν εἰωθότα ἀντὶ πολλῶν χαρίτων, ὧν
 ἀλλήλοις συνόντες ἂν ἀπηλεύσαμεν, μέρος βραχὺ καὶ ψυχαγώ-
 γημα τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἡμῶν διαστάσεως· τῶν δὲ σπονδαίων,
 ἅπερ ἔμοι συνέβη μετὰ τὴν ὑμετέραν ἀποδημίαν, ταῦτ' ἂν
 ἀκούοις.
 100 ἀφικόμεν τῆς νηστείας προσελευνούσης εἰς τὴν τοῦ μάρ-
 τυρος Τρύφωνος νησίδα τε καὶ μονήν. ὀλιγαί τινές ἡμέραι
 παρέδραμον, καὶ δὴ ψύχους ἐπικρατοῦντος καὶ τοῦ δωματίου
 — θόλος δὲ ἦν —, ἐν ᾧ νύκτωρ ἐκάθευδον, μὴδ' ἥλιον εἰσδε-
 χομένου ποθέν, μήτε μὴν διαπνοὴν ἔχοντας ὁ περιελημμένος
 105 ἀήρ φύσει τε ψυχρὸς ἦν καὶ πολλῆς μετείχευ ἀκίνητος ὧν
 ὀμιχλώδους βαρύτητος, ὡς τὰ στάσιμα τῶν ὑδάτων ἂ καὶ
 σεσηπέναι δοκεῖ. δόξαν δὴ μοι πρὸς τὸ δωματίον χειροποιητὸν
 ἀλέαν εἰσαγαγεῖν, ἀνθρακας διαπύρους ἐσπέρας εἰσήνεγκα. οἱ
 δὲ ἦσαν ἄρα ἔμός ὄλεθρος, εἰ μὴ μοι θάττον συνεῖναι τὸ κακὸν
 110 ἐξεγένετο. τῆς γὰρ ἐκ τῶν ἀνθρώκων ἀτμίδος — ξηρὰ δὲ αὕτη
 καὶ πικρότητι συμμιγῆς — πολλῆς σπάσας διὰ τῆς εἰσπνοῆς

⁸⁰ οὐ pro οὐδὲ p ⁸² γέρανες V ⁸⁴ ξηηλασίας p ⁸⁶ ἢ om. V ⁹¹ σφη-
 μιᾶν L V p σφημιᾶν M ⁹² μέλιτος V καταχάιης V ¹⁰⁹ θάττον . . . συνεῖναι
 (L συνεῖναι, T τὸ συνεῖναι) p ¹¹⁰ ἀθράκων L δὲ om. p ¹¹¹ ἀναπνοῆς V

καὶ παραπέμψας τῷ ἐγκεφάλῳ, εἶτα καταδαρθῶν, ὡς μέσης νυκτὸς
 διυπνίσθη, ἤσθόμην ἔμαντοῦ τὴν τε κεφαλὴν ἀλγοῦντος εἶπερ
 ποτε καὶ λειποψυχούντος ἤδη καὶ ναυτιῶντος καὶ οὐδὲν ὅτι μὴ
 πονηρὸν πάσχοντός τε καὶ πείσεσθαι ὑποπεύοντος. ἐξηγρόμην 115
 δὴ καὶ τοσοῦτον ἠδυνήθη ἐπὶ ποδῶν στῆναι, μέχρι τοῦ τὸ
 θύριον ἀνοῖξαι. παραχρῆμα δέ μοι προκύψαντι λειποθυμία τε
 ἐνέσκηψε, καὶ ἀνεγράην εὐθὺς καὶ οὐκ οἶδα, πόσον τι τῆς
 ὄρας κατεβελήμην. οὐδεὶς γάρ μοι συνῆν, ὅς εἶχε μετὰ ταῦτα
 τὸν χρόνον φάσκειν. ἐγενόμην ἔμαντοῦ δὴποτε, καὶ μεθ' ἡμέραν 120
 με βιβλίον Ἀριστοτέλους μετὰ χειρᾶς λαβόντα — ὃ τῶν ἐκεῖ
 μοί τις ἔχρησεν· ἕτερον γὰρ οὐκ ἦν — αὐτίκα θεὸς ἐπ' ἐκείνον
 τὸν τόπον ἤγαγεν, ἔνθα φησὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀτμίδα καρη-
 βαρεῖν τοὺς ἀνθρώπους ποιεῖν, πολλοὺς δ' ἤδη καὶ διαφθεῖραι.
 τοῦτό μοι ληφθὲν ὥσπερ ἔρμαιον εὐθὺς ἐδέδοκτο καὶ θόλου 125
 καὶ ἀνθρώπων πόρρω σκηνοῦν, καὶ ἤδη σοι ζῶ καὶ λαλῶ. εἰ μὴ
 γὰρ ὁ θεὸς ἐμοῦ φειδόμενος ἐντυχεῖν τῷ βιβλίῳ παρέσχεν, ἐγὼ
 μὲν ἂν ἐδόκουν τῷ περιόντι τοῦ κρυμοῦ τὸ τῆς κεφαλῆς ἀπαν-
 τᾶν ἄλγος καὶ προσεναφόρου ἀν τῶν ἀνθρώπων· οἱ δὲ πλείους
 καὶ πολλάκις γενόμενοι διὰ ταχέων ἂν με καὶ ἐκ τοῦ ὄραστου 130
 διέφθειραν.

μετὰ δὲ ταῦτα τῆς νηστείας οὐπω καθαρῶς τὸ πᾶν πέρας
 λαβούσης μετεπέμψατό με ὁ αὐτοκράτωρ σπουδῆ, καὶ ἐπάνειμι·
 ἢ δ' αἰτία τῆς μετακλήσεως πρεσβεία πρὸς Κιλικίαν, ἐφ'
 ὅτῳ μὲν οἶσθα· ζητημάτων γὰρ ἐκκλησιαστικῶν ἔνεκεν. ἀλλὰ 135
 τοῖς μὲν ἱερὸν ἐδόκει καὶ οὐκ ἐλάχιστον λόγου τὸ λειτούργημα
 εἶναι καὶ προὔτρεπον· οἱ δ' ἀπέτρεπον καὶ πλείους οὗτοί γε ἦσαν
 καὶ οὐδὲν ἤττον φιλοῦντες. οἱ δὲ φθονοῦντες ἐν ἐτοιμοῖς ἦσαν
 σκκοφαντεῖν καὶ ἀνειροπόλουν ὡς ἐκ Κιλικίας με ἤδη ἐπανιόντα καὶ
 κατηγορούμενον ἅτε δὴ τοῖς Ἀρμενίοις κοινωνήσαντα, τίνος οὐκ 140
 οἶδα, θεὸς δ', ᾧ το πᾶν ἀνεθέμην, τὰς τούτων ἀφανίσας ἐλί-
 δας καὶ θαλάττης με καὶ νοσερᾶς χώρας ἀπήλλαξε, δευτέρον ἤδη
 τοῦτον μετὰ τὸν ἐξ ἀνθρώπων κίνδυνον διαδράντα. καὶ σὺ
 τοίνυν, εἰ χάρις ὑπὲρ ἡμῶν σωθέντων εἴσῃ θεῶ, οὐδὲν ἕτερον
 ἢ ὅπερ ἀφ' ὑμῶν ἐλπίζομεν δράσεις. εἰ δὲ καὶ ταῖς εὐχαῖς 145
 τοσοῦτον προσθήσεις, ὡς καὶ μὲ δυνήθηται πρὸς τὴν Ἀσίαν

¹¹⁴ οὐδὲ V ¹¹⁶ οὖν pro δὴ T p τοῦ postea additum L om. VM ¹¹⁷ λει-
 ποθυμία corr. ex λυποθυμία L ¹²¹ Arist. de sensu et sensibili V ¹³³ ἐπά-
 νειμοι V ¹³⁶ με pro μὲν V ¹³⁰ ἐλάχιστον V

ἐλκύσαι, οὐκ ἔμοι μόνω ἠδὺ ποιήσεις, ἀλλ', ὡς οἶσθα, καὶ ἄλλω· ᾧ καὶ μειζόνων εὐχομαι κατορθωμάτων ἀρχὴν αἰεὶ γίνεσθαι τὰ παρόντα: —

ριε'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Ἄει μὲν ἠϋξάμην τοὺς ἐν οἷς ὑμεῖς οἰκεῖτε θεάσασθαι τόπους, καὶ τούτων μᾶλλον ὑμᾶς· οὐ γὰρ τοσοῦτον καλὸν τόπος ἀν-
 5 θρώπων κοσμούμενος, ὡς ὁ τῶ τόπων κάλλος ἐντιθεὶς ἀνθρώπος. πρὸ μικροῦ δὲ καὶ τῶν ἐκ τοῦ Βώλακος ἀδελφῶν πρὸς ἑαυτούς με καλούντων τῆς εὐχῆς ἐδόκουν ἐπιλήψεσθαι ἤδη καὶ δόξειν μὲν ὑπακούειν ἐκείνοις, τὸν δὲ πρὸς ὑμᾶς πόθον ἀφοσιοῦν, ὃ καὶ τινες ἤδη μοι προὔλεγον, ὡς ἴσως ὄψομαι καὶ
 10 ὑμᾶς· ἐγὼ δὲ πρὸς ἑμαυτὸν ἔλεγον· οὐκ ἴσως, ἀλλ' ἤδη πάντως. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὡς εἰς ἔξοδον παρεσκευαζόμεν, ἐκωλύθην δέ, παρ' ὅτου μὲν οἶδα, ἀνθ' ὅτου δ' οὐκ οἶδα. πηνίκα μὲν οὖν εἰς πέρας ἐβᾶσάν μοι τὴν εὐχὴν ὄψομαι, θεοῦ τὸ εἰδέναι, ἔργωγε μὴν θάττον τούτου τυχεῖν εὐχομαι. καὶ αὐτός μοι
 15 σύνευξαι τὰ αὐτά, τιμιώτατε, καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἡσείας· ὃ δὴ καὶ πρὸ τούτου ποιεῖν ὑμᾶς πείθομαι.

τὸν ἀδελφὸν Νικόλαον ἴστε δήπου καὶ ὑμεῖς ἐπανηλυθότα πρὸς ὑμᾶς ἐκ τοῦ Πόντου· καὶ γὰρ φησιν ἐπιστεῖλαι ὑμῖν, καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ἐξ αὐτοῦ βέλτιον μάθοιτ' ἄν, ἢ εἴπερ ἐγὼ γρά-
 20 φοιμι. τοῦτο μέντοι περὶ αὐτοῦ λέγειν δύναμαι μόνον, ὡς χαλεπὸν τὸν πολλαχόθεν δεσμώτην ἀλλόμενον ἰδεῖν, καὶ θαυμάσαιμ' ἄν, εἴπερ ἴδοιμι.

καὶ τοῦτο μὲν οὕτως· ἡ δὲ τοῦ Βώλακος μονὴ καινοτέρων πάλιν πείραν λαμβάνει πραγμάτων. ἦνρωται γὰρ διὰ χρυσο-
 25 βούλλου τῆ τοῦ Παντεπόπτου μονῆ, ἐμοῦ μηδὲν προαισθημένου, ὅτι μὴ μετὰ τὴν τοῦ πράγματος ἐκβασιν ἐπὶ τῆς πλατείας αὐτὸ μαθόντος. ὅτι μὲν οὖν ἂν γένοιτο τοῦτο τῶ Βώλακι εἴτε βέλτιον εἴτε χεῖρον, οὐκ ἔχω μαθεῖν· τῶν μέντοι Καλλιστράτου τελείαν βλέπω καταστροφὴν· πρόθεσις γὰρ τοῖς ταῦτα χειρί-
 30 ζουσιν οὐ μόνον τὸν ἐκ τοῦ Βώλακος πάντα κόσμον ἐκείθεν

CXV ³ οἰκεῖται V ¹¹ οὕτω L ὡς om. V ἐκωλήθη V ²⁶ ἐμοῦ δὲ μηδ. V ²⁸ τῶ L

εἰς τὴν τοῦ Παντεπόπου μονὴν μεταθεῖναι, ἀλλὰ καὶ εἴ τί που λίθων ἢ μαρμάρων ὑπόλοιπον· ὅπερ ἐμοὶ μὲν θορηεῖν οὐκ ἔχοι καιρόν, ὑμεῖς δ' ἡσυχίας ἐκ τῶν ἄλλων ἐπειλημμένοι καὶ τοῦτο ποιεῖν εἰ βούλεσθε δύνασθε.

τὰς μεμβράνας οὐπω μὲν ἐδεξάμην, καίτοι πάλα ἡλί- 35
ζοντο καὶ σὺ ταύτας ἡμῖν ἐπηγγέλλον· εἴη δ' ἂν τῆς ὑμετέρας σπουδῆς, εἰ ταύτας κομισόμεθα θᾶπτον: —

ρις'

ΤΩΙ ΑΤΤΩΙ

Εἴτα ἐρεῖς, ὡς οὐκ ἐκ πολλοῦ τὴν σὴν δεῦρο προσεδόκων ἐπιδημίαν; καὶ τίς ἂν μοι κάλλιον μαρτυρήσειεν ἢ τάδε τὰ γράμματα; καὶ γὰρ καὶ χειμῶν ἠνώχλει καὶ τὸ τῆς ὡς ὑμᾶς 5 ὁδοῦ μῆκος χειμερινῆς ἡμέρας ἐπέκεινα· καὶ σὲ δὲ οὐκ ἤδειμεν παρὰ τίσιν ἂν εὖροι τῶν γραμμάτων ὁ κομιστής, καὶ τάχ' ἂν δέοι τοῦτον πλανᾶσθαι. καὶ τούτων πάντων ἡμεῖς ὑψηλότεροι. τῆς μὲν οὖν προσδοκίας δείγματα ταῦτα καὶ ὅτιπερ ἂν ἔτερον ἀκούσης γενόμενος παρ' ἡμῖν· ὅπως δ' ἐπὶ ταύτην προήχθην — 10 καὶ ἴσως οὐκ ἀπίθανα λέγων ἂν εἴην —, ἐγὼ πάλα σε συννεῖναι μοι δι' ἐφέσεως ἤγον καὶ σὺ δ' ἤγες. οὐδὲ γὰρ ἤρων τῶν μὴ κατὰ τὸν σὸν ἔρωτα καὶ που καὶ ἀλλήλοις τὴν πρόθεσιν ἠνυξάμεθα — καὶ γὰρ μέμνησαι —, ἀλλ' ἐμποδῶν εἰστήμει πολλά· νυνὶ δ' ἐπεὶ πάντ' ἐκεῖνα καλῶς ποιοῦντα παρῶχeto καὶ σὲ 15 δ' ἐπυθόμην ἤκειν ἐς τὸ Βυζάντιον δεῦρο βούλεσθαι, ἐμοὶ μὲν αὐτίκα μάλα τὸ κατὰ γνώμην ἐν χερσὶν ἔδοξεν εἶναι καὶ ἡμέρα πᾶσα κομίσειν σε πρὸς ἡμᾶς ἐνομίζετο· σὺ δ' οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον βραδύνεις καὶ με λυπεῖς τὴν ἐμὴν ἀγνοῶν προσδοκίαν· οὐδὲ γὰρ εἰδῶς ἂν ἠνέσχου, εἰ τοῦ καλλίστου τοίνυν ἐν ἐλπίσει 20 εἴ καιροῦ τεύξεσθαι, τοῦ καλλίστου καιροῦ νῦν ἐξόν σοι τυχεῖν. καὶ δεῦρο δὴ τάχους ὅσον καὶ θαρρῶν παρ' ἡμᾶς ἤκε καὶ χάρειν ἔα τὴν ἀγροικίαν καὶ διὰ πάντων πρὸς ἡμᾶς μετασκευάσαι· προσέεται γὰρ σοι σὺν ἡμῖν φιλοσοφεῖν τὰ βελτίω στέγης τε τῆς αὐτῆς καὶ ἁλῶν μετέχοντι τῶν αὐτῶν. 25

Ἔγωγε μὴν — εἰ χρὴ τάληθῆ λέγειν — καὶ ἐν μεγάλῳ θαύματι τίθεμαι, ὅτι με μὴ ἐφθασας αὐτὸς ζητήσας τοῦθ' ὅπερ ἐγὼ

³³ ἐπιλημμένοι V CXVI ² τῶ αὐτῶ om. VM

νῦν· ἀλλ' ἴσως ἔσχες τι κατ' ἐμοῦ, ὅτι μὴ ἀνδραποδώδης σοι
 γέγονα σύμβουλος, μηδὲ προὔτρεψα βοτάνης λατρῶν καὶ φαρμάκων
 30 ἐπιστατῆσαι καὶ μυρεψὸν ὤγῃ γενέσθαι τὸν φιλοσοφίαν ἐλό-
 μενον. τί γὰρ ἂν τῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἦσθα βελτίων; καὶ εἰ
 σύγχε σαυτὸν παραβάλλων ἐκείνοις σεμνοτέρου μετέχειν τινὸς
 ἐδόκεις ἐπιτηδεύματος, εἰ δὴ σὺ τὰ ταμειυόμενα προῖκα παρῆες,
 οἱ δὲ τιμήματος, ἀλλ' οὐκ ἐφιστάντος ἐστίν, ὃ γυναιε, ὡς οἱ
 35 μὲν τὰ ἑαυτῶν ἀποδίδονται, σὺ δὲ τὰ ἀλλότρια διένεμες ἂν,
 καὶ ὅσον ἂν ἐκείνων αὐτὸς τῷ τρόπῳ τῆς δόσεως, τοσοῦτον
 ἐκείνοι σοῦ προεῖχον τοῖς πράγμασιν. ὄρᾳς, ὅπως οὐ καθαρῶς
 τοὺς παντοπώλας ἐνίκας, ἀλλὰ καὶ νικώμενος ὑπ' αὐτῶν ἐν
 τῷ μέρει πρὸς ἴσον ἤρχου; εἰ μὲν οὖν ἔδυσχέρανάς μου τὴν
 40 συμβουλήν, ταυτὰ τε ἀπολελόγημαι τὸ νῦν ἔχον καὶ αὐθις
 ἀπολογήσομαι· σὺ δὲ πάντα διαλυσάμενος ἐπὶ τὴν ἀπασῶν
 τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν δεσπότην, φιλοσοφίαν, καὶ ἡμῖν συμβιω-
 σόμενος ἴθι· εἰ δὲ μηδὲν δεινὸν ἐποιήσω, πολλῶ μᾶλλον ἴθι.
 σοὶ δ' οἱ φιλοῦντες οὐκ ἂν μὲν εὔξαιτο μὴ μεταμελῆσαι ποτε
 45 τῆς ὀρμῆς — τίς γὰρ ἂν εἴη τοῦ ἀγαθοῦ μεταμέλεια —, εὔξαιτο
 δ' ἂν καὶ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν φίλων τὰ ἴσα γενέσθαι.
 καὶ τί πλείω δεῖ λέγειν, εἰ ὀφθυμότερον διακείσῃ καὶ σαυτὸν
 πολλὰ κάγαθὰ ζημιώσεις καὶ ἡμᾶς οὐκέτ' ὄντως δόξεις ἡγα-
 πηκέναι τε καὶ τεθναυμακέναι; : —

ριζ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Τοῦ βραχύτερα ἐπιστεῖλαι με πόρρω τῶν ὑμετέρων ὄντος
 ἐλπίδων αἰτίαν γράφεις τὴν τῆς ἡμετέρας γνώμης μετάστασιν·
 5 οὗ φῆς ἔνεκεν καὶ λακωνίσαι μᾶλλον ἐλέσθαι, ἢ κατὰ τὰ πρό-
 τερον εἰδισμένα με γράψαι. ἀλλ' εἰ μὲν οὕτω ταυτ' ἦν, Λάκων
 μὲν οὐκ ἂν ποτ' ἐπειράθην ἐγὼ γενέσθαι, Πυθαγόραν δ' ἂν
 μᾶλλον ἐμιμησάμην σιγήσας. ἐκείνο μὲν γὰρ τῶν βραχέα
 φιλοῦντων, τοῦτο δὲ τῶν οὐδ' ὅλως. ἐγὼ μέντοι μικρὰ φιλεῖν
 10 οὐκ οὐκ ἔμαθον, ἀλλ' ἦτοι γε σφόδρα ἢ οὐδαμῶς. πῶς οὖν
 σὺ με βραχύτερα γράψαι παρὰ τὸ βραχύτερα φιλεῖν ἢ πρόσθεν

³⁰ ὤγῃ codd. ³³ εἰ δὴ — τιμήματος om. V ³⁶ ὅσων V ⁴⁷ εἰ om. V
 CXVII ⁵ πρότερα V ⁶ μοι VM

ὁ τῆς ἀληθείας φίλος εἰπεῖν ἐτόλμησας; πῶς ὑπορρεῦσαι τὸ
 πρὸς σέ μου φίλτρον, εἰ μὴ που φιλικώτερον παίζεις, ᾧ μᾶλλον
 πείθομαι, λέγεις; ἐγὼ μὲν, εἴ τι δεῖ τιμᾶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 ἐπέδωκα μᾶλλον τῷ φίλτρῳ. δεινὴ γὰρ ἡ ἀπόστασις τὴν μὴ 15
 πεπλασμένην φιλίαν μᾶλλον ἀνάψαι. καὶ τοῦτ' ἂν αὐτὸς ἀπὸ
 σαυτοῦ περὶ ἐμοῦ συλλογίσαιο, καθὰ δὴ καὶ αὐτὸς ἀπ' ἐμαντοῦ
 περὶ σοῦ συλλογίζομαι. ἦν δὲ ἄρα τῆς βραχύτητος τῶν γραμ-
 μάτων ἐκείνων τὸ αἴτιον ἀσχολία τις, ἣν οὔτε τότε βέλτιον ἦν
 λέγειν, οὔτε τὰ νῦν. καὶ γὰρ ὁ καιρὸς τηρικαῦτά μοι συνε- 20
 τέτημητο, συντετηγῆσθαι δὲ ἄρα καὶ τὸ ἐπιστόλιον ἔδει καί, ὡς
 αὐτὸς ἔφησ, συνεσφιγμένον εἶναι. πάνυ γὰρ ἤσθην τῇ λέξει,
 ἥς χάριν ἀφήμι σε μέμφεως καὶ ἄλλως, ὅτιπερ ὑπὸ τοῦ
 σφόδρα φιλεῖν πᾶν ὀτιοῦν ὑποπτεύεις.

ἀλλ' ἄγε δὴ μετὰβηθι καὶ ἄλλον κόσμον ἄειδε, 25
 τὸν ἐπὶ τῆς Μαϊάνδρου περάνας ἀρτίως ἐκ κυμάτων ἀνα-
 δυόμενον τῶν ἐπιπροσθιόντων ὡς ὑδάτων τῷ προσώπῳ τῆς γῆς
 Περσῶν ἀφανιζομένων· οὐ γὰρ ἔτι κατακλυσμός βαρβάρων
 ἐπιπολάσειεν ἂν ἐκείνῃ τῇ γῇ. πάρεστι γὰρ ὁ καλὸς τὰ πάντα
 πυγκέρονης, ὃν οὐδ' αὐτὸς οἶδα πόσον φιλοῦ, Νῶέ τις ἄλλος 30
 πεμφθεὶς ἐκ θεοῦ, ὃς διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γεφύρας, ἥς
 αὐτὸς ἀρχιτέκτων, ὥσπερ τινὸς κιβωτοῦ τὸν κόσμον ἐκείνον
 ἡμῖν ἀνασφύσεται.

καὶ σὺ μὲν ἄδε πεντάκις ἑκατὸν βαρβαρικῆς οἰκίας συμπα-
 τουμένας καὶ τοὺς ἐν ταύταις ἀνδραποδιζομένους, τοὺς δὲ 35
 κτεινομένους καὶ λείαν ἐλαννομένην ἀμύθητον καὶ χρυσοῦ καὶ
 ἀργύρου πλήθος οὐ σταθμητόν· καὶ ταῦτα πολλάκις γενόμενα,
 πολλάκις καὶ γὰρ δυστυχεῖν δεῖ τοὺς βαρβάρους.

καὶ πάλιν ἄδε τὸ χαριέστατον καὶ τὴν ἐκ περιορίας τοῦ
 στρατηγοῦ νίκην, τὸν τῶν πολεμίων σίτον εἰς ἡμᾶς μετακομι- 40
 ζόμενον· ἐφ' ᾧ καὶ μάλα ἀρμόδιον νῦν προσεπειεῖν· ἄλλοι
 κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν αὐτῶν κόπον εἰσεληλύθατε.

καὶ τρίτον ἄδε τῇ ᾧδῃ προσεπιτιθεὶς τὸ ἐν Καρίᾳ ἱερόν,
 τὸν Μανσώλου τάφον, στρατηγικῶς μάλα χειρούμενον.

ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀκούων ἔσομαι τὸ μὲν πρῶτον θεῶ τὸν ἐπι- 45
 νίκιον ὕμνον ἀκείνου πρὸς ἡμᾶς ἐπισκοπὴν ταῦτα φήσω.

²⁵ cf Hom. ὄ 492 ²⁶ ἄρτι ὡς VM ³³ ἀνασέσεται V ³⁷ γινόμενα VM
⁴¹ ev. Ioann. IV 38 ⁴² αὐτὸν V εἰσεληλύθητε VM

ἔπειτα δὲ ἀκείναι ἐρῶ, ὡς ὁ δεῖνα νῦν πολλαχόθεν ποιεῖ τοὺς Ῥωμαίους νικῶν. καὶ γὰρ κτείνει τοὺς πολεμίους καὶ τρέπει καὶ ζωργεῖα λαμβάνει καὶ ἐξελαύνει καὶ τὰ αὐτῶν ἀφαι-
 50 ρεῖται καὶ χώρους ἀναλαμβάνει τοὺς Ῥωμαίους προσήκοντας καὶ φοβερός ἐκείνοις ἤδη κατέστη. τὸν Ἡρακλῆν βλέπω τοὺς ληστὰς διαχειριζόμενον καὶ τὰ θηρία χειρούμενον· καὶ μοι παρί-
 στησι τὸν ἥρωα ταῦτά τε καὶ ἡ περὶ τὸ σῶμα ἀσκουμένη
 55 ὕδωρ προσίεσθαι· ὅθεν ἂν ὀρμηθῆναι πρὸς πόλεμον, εὐθὺς εἰς νίκην ὀρμᾶ· ἂν ἐπιθέσθαι δὲ τοῖς πολεμίοις, οὐ μάτην ἐλέγχεται βουλευσάμενος. ταῦτά με Φοῖβος ἀναγκάζει ποιεῖν, ὡς, εἴπερ οὗτος ἐφεξῆς στρατηγήσει, ῥέπον ἤδη τὸ χρεῶν εἰς κατα-
 στροφὴν ὀρῶ τῶν βαρβάρων.

60 ταῦτα νῦν μὲν, ὅσον ἐπιστολῇ χωρήσειεν ἂν, ἀσόμεθα· μετὰ δὲ τοῦτο πολλῶ πλείω καὶ κρείττω τούτων ἐροῦμεν καὶ τῶν κατορθωμάτων προστιθεμένων καὶ ἡμεῖς τὴν εὐφημίαν προσθήσομεν καὶ τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἀνθρώποις δείξομεν, ὁ μὲν στρατηγὸς ὅπως χρῆ περιγίνεσθαι τῶν βαρβάρων, ἡμεῖς δὲ
 65 ὅπως χρῆ τὰ κατορθώματα στεφανοῦν.

ὁ δὲ Νικόλαος οὐκ οἶδα τί παθῶν οὕτω ἐπανελήλυθεν· ἐλπίζεται μέντοι. τί ποτέ γε μὴν ἐπανελθῶν δράσει, οὐδὲ τοῦτ' οἶδα· μαθήσομαι δ', ἐπειδὴν ἐπανέλθῃ, καὶ σοὶ δη-
 70 λῶσω. καὶ τὰ τοῦ φιλτάτου δὲ Σκουτέρῃ γραμμάτια δεξάμενος ἤσθην καὶ ἀντεπέστειλα διὰ τοῦ δεῖνος· σὺ δ', εἴ τί μοι καὶ πάλιν γράψεις, καὶ νικῶντας τοὺς φίλους γράφε· —

οἷ

ΤΩΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΗΝΩΙ

Ἄνεσχε πρότριτα — καὶ γὰρ οὕτω δέον εἰπεῖν — ἐλπίδος τι φέγγος ἡμῖν· τὸ δὲ ἦν δευρό σε τὸν φίλτατον ὄψεσθαι, τῶν
 5 πολλῶν καὶ μεγάλων ἄθλων ἐπὶ γε μικρὸν ἀνεθέντα. ἀλλὰ πρὶν ἢ καλῶς τοῦτο τὸ φῶς ἀνατεῖλαι, φεῦ τοῦ βασκάνου δαίμονος, πάλιν ἔδν καὶ ἀπεκρούψατο. κάμοι πολὺ πλεόν τῆς ὀδύνης ἐντεῦθεν ἐπέρρευσεν, ἢ ὅσον τῆς ἡδονῆς ἐνέσταξε πρό-

⁵¹ ἐκείνοις om. VM ἡρακλέα VM ⁵⁴ τό, το ἄγρ. V μὴ ὕδ. V ⁵⁸ στρατη-
 γήση, ῥέπων V ⁶² καὶ om. V CXIIX ² τῶ αὐτῶ L

τερον· αἰεὶ τε γὰρ οἳ τε δυστυχοῦντες μᾶλλον οἴονται δυστυ-
 χεῖν, ἢ εὐτυχεῖν οἱ καλῶς πράττοντες· καὶ δεῖν ἀνδρῶν ἐκ 10
 τῆς αὐτῆς αἰτίας τοῦ μὲν ἀνιωμένου, τοῦ δὲ χαίροντος, μᾶλλον
 ἂν ἴδοις τὸν ἕτερον ὑπὸ τῆς ἀθυμίας καμπτόμενον, ἢ τὸν λοιπὸν
 ὑπὸ τῆς εὐθυμίας αἰρόμενον. καὶ γὰρ τοῖνυν ἐκ μιᾶς ὕλης καὶ
 ἡσθεῖς καὶ ἀνιαθεῖς μᾶλλον ἠνιάθην ἢ ἡσθήν· εἰ δ', ὥσπερ αἰεὶ τῶ
 θεῶ τῶν περὶ σὲ μέλει, καὶ τοῦτο θεῖόν τις εἶναι νομίσαιε, καὶ σου 15
 καὶ εἰσέτι περιέξεται ἡ Ἀσία, ἴν' ἔτι προσθείης τοῖς κατορθώ-
 μασι καὶ τὴν μὲν ἀσφαλεστέραν τε ὁμοῦ καὶ εὐρύτεραν ὁσημέραι
 ποιοῖς, ἡμῖν δ' αἴτιος εὐφροσύνης πλείονος γίνοιο καὶ σεαυτῶ
 μείζονος θαύματος, στέρομεν τὸ γινόμενον καὶ παραχωρήσομεν
 τῶ θεῶ καὶ τῆς περὶ ταῦτα οἰκονομίας. οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτω ταῦτα 20
 διετίθει, εἰ μὴ τι τῶν λόγου ἀξίων διὰ σοῦ χειρίζειν ἠβούλετο.

ἐμὲ δὲ καὶ τοῦτο παραμυθεῖται ἐτέρωθεν, καὶ σὲ δὲ τοῦτ'
 αὐτὸ διατιθέτω, φίλη ψυχῇ, ὅτι τὴν ἡγεμονίαν ἀποθέσθαι
 βουλόμενος οὐχ εὐρίσκεις τὸν αὐτοκράτορα ταῦτά σοι βουλό-
 μενον. τούτου δὲ πρὸς λόγον ἐπαίνων τίς ἂν ἐννοήσαιε μείζον; 25
 ἄντικρυς γὰρ αὐτός σοι τῆς ἀρετῆς ὁ βασιλεὺς κήρυξ καθί-
 σταται καὶ σοι τὰ πάντων κάλλιστα μαρτυρεῖ ἐπὶ πανδήμου τοῦ
 Ῥωμαίων θεάτρον· ὁπόσων ἂν τις χρημάτων ἀνήσαστο, σοίγε
 μὴν ἔνεστι ταύτης ἀπολαύειν τῆς δόξης ἀρετὴν προεισενεγκόντι
 καὶ κατορθώματα. ἐνθυμηθεῖς οὖν, ὡς οὐδὲν ἂν γένοιτο τιμιά- 30
 τερον ἀνδρὶ στρατηγῶ καὶ φρονεῖν εἰδότι τοιαύτης ἀνακηρύξεως,
 καλόν, εἰ μὴ σπεύσαις ἐπὶ τὴν σκηνὴν εἰσάγειν τὸν Ἀχιλλεῖα
 καὶ ἀφοπλίξειν, ἀλλ' ἔας ἐπὶ τοῦ πεδίου θεῖν Τρώων κεραιζοντα
 φάλαγγας. σοῦ γὰρ τοι καὶ Ἀχιλλεῖως οὐδὲν ἂν γένοιτο τοσοῦτον
 ἔργον τῶν ὀπλων ἐκτός, ὅσον ἐν ὀπλοῖς. χωρὶς δὲ τούτων καὶ 35
 τοῦτο πῶς οὐ σεμνόν, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡγεμονίαν δις ἐφεξῆς
 λαγχάνεις, τοῦτο μὲν, ὅτε πρὸς αὐτὴν κατεπέμφθης, τοῦτο δὲ
 νῦν, ὅτε ἀφεῖναι βούλει μὲν, οὐ συγκωρῆ δέ; ὅπερ οὐκ οἶδα
 εἰ καὶ ἄλλω συμβέβηκεν· εἰ δὲ καὶ συμβέβηκε, θαυμαστός ἀκαίριος
 ἐμοί, εἶγε ἀρετῆς καὶ ἀγώνων τοῦτ' ἐδέξατο γέρας, ἀλλὰ μὴ 40
 τύχης. σὺ δ' ὅτι μῆτ' ἐκ τύχης ἄρχεις, μήτε κλήρω τινί, αὐτὰ
 μαρτυρεῖ σοι τὰ πράγματα. καὶ γὰρ ἠρέθης στρατηγός, οὐχὶ
 στρατηγῶν ἐτέρων ἐνδεία, ἀλλὰ πολλῶν καὶ καλῶν ὄντων ἐπὶ
 σὲ ἢ τοῦ κρατοῦντος ἠνέχθη ψῆφος καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων,

¹⁶ νομίσαιε VM ³³ Hom. © 279 T 152 ³⁴ τι pro τοι V ³⁵ ἔργων V
³⁹ ἄλλο VM

- 45 ὡς μόνης τῆς περὶ σὲ δόξης ἱκανῆς οὐσης τὴν Ἀσίαν ἐκλεί-
 πουσαν ἤδη ἀναλαβεῖν. οὔτε γὰρ πρὸς ὀλίγου φωτός ἐστιν
 οἰκίαν καταλάμψαι μεγάλην, οὔτε δόξης καὶ ἀρετῆς ἥττονος
 τοσαύτην ἡγεμονίαν ψυχῶσαι καὶ ἀνακτήσασθαι. ὡς δ' αὐτὸς
 ἐψύχωσας καὶ ἀνεκτήσω καὶ ἠὔξησας, αὐτὰ πάλιν τὰ πράγματα
 50 μάρτυρες. τί γὰρ πολλῶν δεῖ τῶν λόγων, τῶν πραγμάτων
 αὐτῶν καὶ σάλπιγγος βοῶντων τρανότερον, ὅτι τοῦτο μὲν καὶ
 τοῦτο ὁ δούκας στρατηγῶν σβεννύμενον ἤδη ἀνεξωπύρησε·
 τοῦτο δὲ καὶ τοῦτο κινδυνεῦον ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι
 αὐτὸς διεσφάτο; καὶ μάλα αὐθις τοῦτο ἀκκεῖνο στρατηγούντων
 55 ἑτέρων ὑπὸ χειρᾶς τοῖς πολεμίοις ἐλθὼν αὐτὸς κατὰ κράτος
 εἶλε πάλιν καὶ τῇ στρατηγίᾳ προσέβηκε καὶ διαιρεθὲν αὐθις
 συνῆψεν. ἐῷ νῦν λέγειν τὰς ἐκ βαρβάρων λείας μάλα συχνάς,
 καὶ ὡς τῆς σῆς στρατηγίας καὶ ἀρετῆς ἠττηθέντες οὔτοι τέλος
 οἱ πλείους ἑαυτοὺς σοι γυναιξὶ καὶ τέκνοις αὐτοῖς ἐνεχείρισαν·
 60 ὃ μόνον πόσους ἀπαιτεῖ τοὺς ἐπαίνους, οὐκ ἐπιστολὴν ἐστὶ
 γράφοντος ἀποδύεσθαι καὶ πρὸς τούτους. ταῦτά σε πρὸς τὸ
 μέλλον προθυμότερον καθιστάτω καὶ θεοῦ καθαρῶς ἔχου. οὔτε
 γὰρ σοίγε ἀρετὴ ἐπιλείψει, οὔτε σύ, δέσποτα πάντων θεέ,
 γέρα ἐπάξια τοῖς ἀρετῆς ἔχομένοις καὶ σοῦ λήξεις παρέχειν,
 65 ὃς τῆς ἐπιστολῆς τε τῆσδε κλείς ἔσο
 καὶ τῷ στρατηγῷ συστρατηγῶν συμμάχει: —

ριθ'

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

Τίς ἂν εἰπεῖν ἔχοι, πόσα με χαίρειν ποιεῖς, πόσας μοι τὰς
 ἡδονὰς καθ' ἐκάστην ὡς εἰπεῖν διαπέμπη; ὡς καὶ νῦν ἐπὶ τῇ
 5 πορθήσει τοῦ προκειμένου τῆς Μιλήτου φρουρίου, ᾧ Δύο
 Βουνοὶ τοῦνομα. τοῦτο μὲν δὴ καὶ νῆσός ἐστιν ἐπὶ τῆς Μιλη-
 σίας λίμνης, ὧς που πυνθάνομαι, ἢ δ' αὐτὴ πᾶσα καὶ φρου-
 ριον παντὶ τῷ οἰκίῳ λάματι συμπαραεληλαμένον τὸ τεῖχος
 ἔχουσα καὶ ψαῦον τοῦ ὕδατος. ὃ πάλαι μὲν ἦν ἀνδρῶν μονα-
 10 στῶν φροντιστήριον, οὐ πρὸ πολλοῦ δ' οἱ βάρβαροι δόλω κατα-

⁴⁹ ἐμψύχωσας V ⁵⁵ ἐλθὼν V ⁶³ ἐπιλήψει V ⁶⁵ στίχοι in margine VM
 CXIX ⁶ νησίς VMT p

λαβόντες θησαυροφυλάκιόν τε ἀπέδειξαν, ὡς ὁ χῶρος αὐτοῖς
 ὑπηγόρευσε, καὶ παίδων καὶ γυναικῶν, ὧν τις λόγος εἰς εὐγέ-
 νεϊαν ἦν, φυλακτήριον ἐν καιροῖς ὑποτιθεμένοις ἀσφάλειαν.
 καὶ ταυτ' οὕτω περιηροῦμαι, οὐχ ὅσπερ καὶ σὲ γινῶναι — τίς
 γὰρ ἂν σοῦ μᾶλλον γινώσκειν ἔχοι —, ἀλλ' ὡς εἰδείης, ὡς 15
 ἐμοὶ τὰ σά περὶ παντὸς ποιουμένων καὶ ταῦτα φροντὶς γέρονεν
 εἰς λεπτόν ἀκριβῶσασθαι. σκοπῶ δὲ ἐγώ, πόσον σοι τῶν ἐπαί-
 νων κἀντεῦθεν ἔπεται· δι' ὃν ὁσημέραι Ῥωμαῖοι καὶ τολμηρότεροι
 καὶ εὐδαιμονέστεροι καὶ συνόλωσ εἰπεῖν κρείττους ἑαυτῶν ἀπο-
 δεῖκνυνται. τίνι γὰρ οὐ γίνεται διὰ θαύματος, ὁπότε τοῦ ὄχυ- 20
 ρώματος, οὗ κρατῆσαι τοῖς βαρβάροις οὐκ ἐξεγένετο ὅτι μὴ δόλου
 συμμαχοῦντος αὐτοῖς, αὐτὸς ὄπλοις καὶ μηχανήμασιν, ἢ μᾶλλον
 εἰπεῖν μόνῳ τῷ φανῆναι ῥᾶστα περιεγένου, καὶ ταῦτα μηδεμιᾶς
 οὔσης ἀποβάσεως ἐν τῇ νήσῳ; τοῦτο γὰρ δὴ φασὶ σε καὶ εἰς
 ἀνάγκην ἐλάσαι πελαγίους τὰς μηχανὰς παραστήσαι· καὶ ὃ δὴ 25
 καὶ πάντα ἐκπλήττει σὺν χάριτι πρὸς ἀκοὴν ἀφικνούμενοι, ἐφ'
 ὑγρᾶς ἀστάτου σαλεύοντα τεῖχος ἐπὶ γῆς ἐρριζωμένον νεανικῶς
 κατασεῖσαι. καὶ τὸν μὲν Περσέα φησὶν ὁ μῦθος διαέριον ἐν
 Λιβύῃ τῷ δρεπάνῳ κατακόψαι τὸ κῆτος, μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ
 λίθον δεῖξαι τὴν Γοργόνας δεῖξαντα κεφαλὴν· σὲ δὲ πελάγιον 30
 ἐνεχθέντα τὸ φρούριον ἀγγέλλουσι καταστρεφασθαι καὶ Γοργό-
 νος μὲν κεφαλὴν ἤμιστα τούτῳ δεῖξαι, ἐκ δὲ τῆς ἐλεπόλεως
 πέμπσαντα λίθον ἐπὶ κεφαλὴν αὐτίκα παρασκευάσαι πεσεῖν, ἢ
 τάχα πον καὶ Γοργόνα τὸ σὸν ξίφος εἶδον οἱ βάρβαροι καὶ
 λίθων ἔμειναν ἀψυχότεροι. 35

ὡς δὲ μὴ μῦθος τὸ καθ' ἡμᾶς — καὶ γὰρ οἰκιοῦμαι
 τὰ σά· πάρεστι μεθ' ἡμέραν ὑπὲρ γῆς ὄραῖν, ἂν μή τις
 τυφλώττη, τὸν ἥλιον — ὄρμαί τί μοι λέγειν ἢ ψυχῇ· ὄρμαί
 δὲ παρευθὺς καὶ πρὸς ὄρκον, τοῦτον φιλοτιμουμένη τὸν τρό-
 πον τὸ γε ὑπερβάλλον παραστήσαι τῆς ἀληθείας, εἰ μὴ νόμος 40
 ὁ τῆς χάριτος· εἶργε. σὺ μέντοι καὶ μηδὲν ὀμνύοντί μοι πιστεύ-
 σεις· καὶ γὰρ καὶ σὺ τοῖς τρόποις, ἀλλ' οὐχ ὄρκοις πιστεύη
 λέγων. πολλάκις ἠξάμην ἐπιπτήναί σοι ἀπὸ νεῶς πολιορκοῦντι
 τὸ φρούριον, πολλάκις ἠθύμῃσα, ὅτι μὴ ἢ φύσις ἡμῶν καὶ
 πτερὰ περιέπλεσεν, ἢ τὸ γε δεύτερον, ὅτι μὴ τὸν Λαίδαλον ἔστι 45
 μιμήσασθαι. εἶδον γὰρ ἂν ἄνδρα στρατηγόν, ὁποῖον ἱστορήμασιν
 οἱ συστρατεύσαντες τὸν Ἀλέξανδρον, εἶδον στρατιᾶς ἐξηγουμένον,

¹² ὑπηγόρευσε VMT p ¹⁷ πόσων V ³³ ἐπὶ τὴν κ. V ⁴⁶ αν om. VT

- οὐδὲν ἤττον στρατιώτην ἢ στρατηγὸν τῇ τε περιθέσει τῶν ὄπλων
καὶ τῷ μηδενὸς ἤττω μηδὲ τοῖς ἐκ χειρῶν ἔργοις σπεύδειν
50 φανῆναι, εἶδον ἡγεμόνα χαρίτων μεστὸν καὶ ῥώμης καὶ θυμοῦ
μὲν πνέοντα κατὰ τῶν βαρβάρων, ἡδὺ δὲ τοῖς αὐτοῦ διαμει-
διῶντα, ἀκείνοις μὲν σκηπτοῦ δίκην ἄκριόν τι καὶ δυσαντί-
βλεπτον ἀπαστρέπτοντα, τούτοις δὲ καὶ ἡμερινοῦ φωτὸς ἡμε-
ρώτερον λάμποντα.
- 55 ὦ πόσης τῆς ἐπὶ σοὶ τέρψεως οὐκ ἔσχον τυχεῖν ὦ
οἴας πομπῆς ἀθέατος ἕμεινα. καὶ γὰρ σύγε μᾶλλον ὡς πομ-
πεύων κατ' ἐξουσίαν ἢ μαχόμενος μάχην διέκεισο· καὶ πῶς
γὰρ οὐχί, ὦγε καὶ καινοτομεῖν μάχας εὐπορία μάλα πολλή,
καὶ δυεῖν εἶδη πολέμων εἰς ἓν συναιρεῖν καὶ ναυμαχίαν ἐν
60 ταύτῳ καὶ τειχομαχίαν συνάπτειν; ἔδει γὰρ σοὶ προστεθῆναι
καὶ ταύτας καὶ μὴ πεζομαχοῦντι μόνον θαυμάζεσθαι, ἀλλ' εἰ
μὲν καὶ ναυσὶν ἠπίσταντο πλεῖν οἱ βάρβαροι, πάντως ἂν καὶ
διαναυμαχῆσας πρὸς ἐκείνους ἐστεφανώθης. ἐπεὶ δ' οἱ μὲν
πόρρω νηῶν ἐσκηνώκασι, σοὶ δ' οὐκ ἀνεκτὸν ἐδόκει μὴ οὐ
65 παντὶ μάχης εἶδει κατ' ἐκείνων ἀνακηρύττεσθαι, τὸ μέντοι
παρ' ἐκείνων εἰληφας τὸ τεῖχος, ὥπερ ἂν προσβαλὼν εὐτυ-
χῆσαις, τὸ δὲ παρὰ σαντοῦ φέρων συνεισῆνεγκας τὰς τριή-
ρεις, ἃς δὴ καὶ ζεύξας τῷ βροίθοντι καὶ δονουμένῳ τῆς ἐλε-
πόλεως βάρθρον ὑπήρειςας, καὶ οὕτως τὸ ἔρμα ἄρδην ἀνήρ-
70 πασας, ὡς μήθ' ἓνα μήτε μίαν διεκπεσεῖν πλὴν ἑνός, ὃς σοῦγε
συνχωροῦντος ἄγγελος τοῖς βαρβάροις ὥχεται τραγῳδὸς τὴν σὴν
ἀρετὴν ἀκεί διαθρολλήσων πλατύτερον λόγοις, σχήμασι, πράγ-
μασι, καὶ σὺν πολλοῖς ἡγεμονικοῖς ἀνδράσι καὶ Περσῶν τοῖς
οὐκ ἀφανεστάτοις καὶ γυναικάς ὁμοῦ καὶ παῖδας κλαυδόμενος
75 καὶ χορημάτων ὄγκον ὅσον εἰκάσαι βασιλείας καὶ ταύτης οὐ
μικρᾶς εἶναι. ὃν σοὶ πάντα φέρων εἰς χεῖρας ἔθηκεν ὁ θεός,
ἴν' αὐτός τε μᾶλλον εὐπορώτερος γένοιο κατ' ἐκείνων καὶ τοὺς
ὑπὸ σοὶ ποιήσαις ἐξ ὑπερδεξίων τοῦ πλοῦτου πρὸς ἐκείνους
διαγωνίζεσθαι. εἰ γὰρ τοι μηδὲν τῶν περὶ σὲ γινομένων ἀθεεῖ
80 τις ἀπαντῶν ὄλεσθαι μέλλοι, φημί σοὶ πόρρωθεν τὴν θείαν διοι-
κεῖν πρόνοιαν τὴν τοῦ φρουρίου πρὸς τῶν Περσῶν ἄλωσιν, ἴν'
ἐκεῖ γε πάντα σοὶ τὸν ἑαντῶν εἰσκομίδαντες πλοῦτον, ὥσπερ

⁶³ ἡμερώτερον V ⁶⁹ ἡδη V ⁶⁶ μὲν τι L ⁶⁷ συνησήνεγκας V ⁷⁸ ὑπερ-
δεξίου T p πρὸς om. VM

εἰς ἐν βαλλάντιον, παραδοῖεν εἰς χεῖρας χρῆσθαι. συνειδὸς γὰρ
 σοι τὸ κρεῖττον μὴ πλουτεῖν ἐκ τῶν ὑπὸ χεῖρα, πλουτίζειν δὲ
 μᾶλλον αὐτοὺς αἰρουμένῳ καὶ σπουδῆν πᾶσαν ἔχοντι, καὶ σὲ 85
 κάκεινους ἐκ τῶν πολεμίων κεκτῆσθαι πολλὰ παρεσκεύασε. σὺ
 μέντοι πάντων ἔλαττον ἕξεις ἐκῶν καὶ μειονεκτήσεις ἀνταίρετος.
 οἰδᾶ σου τὸ φιλόσοφον· καὶ μὴν οὐ ταῦτα ποιεῖς ἐν τοῖς ἀγῶσιν
 αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκεῖ τὸ πλεον ἀπάντων ἀξιοῖς ἔχειν κἂν ταῖς βου-
 λαῖς κἂν τοῖς ἔργοις κἂν ταῖς φροντίσι. καὶ γὰρ εἴ στρατηγὸς 90
 μὲν προθυμώτατος, χρηματιστής δὲ ὀφθυμώτατος. καὶ μὴν καὶ
 τοῦτο ποῦ τάξεως στήσει τις πάλιν, εἴπερ ἄλλοις μὲν, οἷς ἐναντία
 τούτῳ τῷ γένει πολεμικῶν ἔργων ἄπτεσθαι τόλμα τις πρόσεστιν,
 ἀγαπητὸν γοῦν, εἰ μηδὲν ἀποβάλλουσι τῶν οἰκείων — τοὺς
 γὰρ πλείστους ἔνεστιν ἰδεῖν οὐχ ὑπὲρ ἑαυτῶν μᾶλλον στρατη- 95
 γοῦντας ἢ τῶν βαρβάρων — σὺ δὲ τάκειναι πάντα — ἀλλὰ τί
 δεῖ τὰς ἐκ τῶν ὑπαίθρων λείας ὑμνηθεῖσας πολλάκις εἰς μνήμην
 ἄγειν; — ἐλάττω πεποίηκας; καὶ νῦν τῶν ἐρυμάτων αὐτῶν
 ἀπήρξω καὶ ἔδειξας, ὅτι σοὶ τοὺς πολεμοῦντας ἐνι τι κακὸν ὀση-
 μέραι καὶ ἀεὶ μείζον καὶ μείζον ὑφίστασθαι. καὶ νῦν, εἴγε 100
 φρενὸς ὑγιοῦς εἶναι βούλονται, οὐ μᾶλλον ἂν εἰς ἄμυναν
 ἑαυτοὺς ἐκβιάσαιντο, ἢ στρουθοὶ πρὸς ἰέρακα τὴν ἀγέλην αὐτῶν
 κεραιζόντα.

χωρὶς δὲ τούτων καὶ Μίλητον αὐτὴν ῥέπουσαν μὲν ὡς
 ἡμᾶς τῷ ταύτῳ τοῦ ἔθνους, τοῖς πολεμίοις δὲ μᾶλλον εἰκου- 105
 σαν καὶ φόρους αὐτῇ τοὺς κελευομένους εἰσφέρουσαν, οὐκ
 εἰς μακρὰν δὲ πάντως ἀνθέξουσαν ἐφ' ᾧ μὴ παντάπασι γενέσθαι
 ἀνάστατον — οἱ γὰρ Πέρσαι σφίσι ἐπὶ τοῦ ὄχρωματος ἦσαν·
 ὄλμος φασὶν ὑπὲρ κεφαλῆς — πρῶτα μὲν τῶν ἐπηρημένων
 κινδύνων εὖ γε ποιῶν ἐξείλου, τῶν ληστῶν ἐκκαθάρας τὸ φρού- 110
 ριον ὡς Ἡρακλῆς τῶν θηρίων τὴν οἰκουμένην, ἔπειτα δὲ καθαρῶς
 καὶ βεβαίως ἡμετέραν εἶναι παρέσχες. καὶ νῦν οἱ Μιλήσιοι
 ἐλευθέρον ἀναπνέουσι τὸν ἄερα καὶ τοῖς ὁμοφύλοις συμμίσγου-
 σιν ἀδελῶς. οὐ γὰρ ἂν σὴν εἴποι τις παρουσίαν ἐκεῖ παρα-
 χρῆμα καὶ σωτηρίᾳ τῶν ἡμετέρων ἀκολουθεῖν καὶ εὐδαιμονίᾳ; 115
 πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, παροιμακῶς ἐρρέθη τισί,
 πάντως που καὶ τότε τοιοῦτό τι δυστυχήσαντες. τοῦτο δ' ἂν

⁹³ πρόσεστιν . . . ἀγάπητον ⁹⁶ πάντα . . . ἀλλὰ Ho contrassegnati con
 punti questi due luoghi, che mi sembrano lacunosi p ⁹⁷ καὶ νῦν τῶν — ὑφί-
 στασθαι in marg. L ⁹⁹ ὅτι τοὺς σοὶ VM ¹⁰⁶ τ' αὐτῷ p ¹¹⁴ οὐ LMT ¹¹⁶ ἐρέθη L

- ἄρα καὶ πρὶν ὑπὸ τῆς σῆς χειρὸς ἀλῶναι τὸ φρούριον εὐφυῶς
 τις ἀπέρομφεν εἰς αὐτοὺς ἐπ' αἰτία τοιαύτη, ἐφ' ὅποια καὶ πρό-
 120 τερον. ἀλλὰ τὸ ἐκ τοῦδε διὰ γε τὴν σῆν ἀρετὴν οὐκ ἂν αὐτῶν
 τὸ τοῦ σκώματος ἄψαιτο. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἄλκιμοι γὰρ
 αὐθις τῶν κακούντων αὐτοὺς ἰδόντες ἀπαλλαγῆν, οὓς ὥσπερ
 χυμὸν τινα τῷ τούτων σώματι λυμαινόμενον αὐτὸς ὡς ἱατρὸς
 στρατηγικοῖς φαρμάκοις ὑπέσπασας καὶ πρὸς τὴν προτέραν
 125 ὑγίειαν καὶ θώμην ἐπανεσφῶσω. καὶ Ἀθηναῖοι μὲν πάλαι τὸν
 τραγικὸν Φρόνιχον χιλίαις δραχμαῖς ἐξημίωσαν ἄλωσιν ὑπὸ
 Δαρείου Μιλήτου εἰς τὸ θέατρον εἰσαγαγόντα καὶ τὴν σκηνὴν
 οἷα ἐν δράματι, ὡς οὐχ Ἑλληνικὸν ὄν οὐδὲ ἀνθρώπινον ἀνδρῶν
 Ἑλλήνων συμφοραῖς ὑπὸ βαρβάρων ἐπενεχθεῖσαις Ἑλληνικὸν
 130 ψυχαγωγεῖν βούλεσθαι σύλλογον· σὲ δὲ νῦν ἐλευθερίαν Μιλή-
 του μὴ συγγραφόμενον, ἀλλ' αὐτουργοῦντα καὶ ἐκπονούμενον
 καὶ τοῖς λογογραφεῖν ὑπὲρ τούτου γε αἰρουμένοις πολλὴν ἐπι-
 दाψιλευόμενον ὕλην λόγων, τίς ἂν μὴ φαίη χιλίοις ἄξιον εἶναι
 πολλάκις ἐπαίνων ἀναδεῖσθαι στεφάνοις;
- 135 οὕτω σὺ στρατηγῶν τὰ μὲν κινδυνεύοντα πεσεῖν ὑπερείδεις,
 τὰ πεσόντα δὲ ἀνορθοῖς· καὶ τὰ μὲν ἡμῖν προσήκοντα οὐκ
 ἔῃς γενέσθαι τῶν πολεμίων, ἃ δ' ἔφθη γενέσθαι πάλιν αὐ
 ἐπαναλαμβάνεις. καὶ σοὶ μισθὸς ὑπὲρ τούτων παρὰ θεοῦ μὲν
 ἄλλος τις ἂν γένοιτο — τὰ γὰρ ἐκεῖθεν κατείληφέ πω οὐδεὶς —
- 140 ὃς δὲ σοὶ δίδεται πρὸς ἀνθρώπων, τιμαὶ καὶ εὐφημία καὶ δόξα
 χρηστή, καί, ὅπη ποτ' ἂν ἔλθοι τις, λόγος εὐθύς ὡς πάντα
 πάντων ἄριστος σύ. ἐκ ταυτησί γὰρ τῆς περὶ σὲ βελτίστης
 δόξης καὶ πρότερον, πρὶν ἢ ἐχειρώσω τὸ φρούριον, λόγος ἔρρει
 πολὺς, ὡς χειρώσαιο δὴ τὸ ἔρμα. ὡς γὰρ οἱ μὲν εἶδον, οἱ
- 145 δ' ἤκουσαν ἐπ' αὐτό σε στρατεύεσθαι παρασκευαζόμενον, αὐτίκα
 τοῦτο λέγειν ἅπαντες συνεφώνησαν, ὡς παρεστήσω τὸ φρού-
 ριον· ὡς οὐχ οἷόντε μὴ καὶ ἀνύειν γενναίοις ἐπιχειροῦντά σε
 πράγμασι. καὶ δῆτα συνέβαιεν ἢ μὲν φήμη τῇ ὑπολήψει.
 τῇ δὲ φήμη τὸ ἔργον, καὶ πλοκή τις γέγονε θαναμαστὴ καὶ χρυσῇ
- 150 τις ὄντως σειρά, μήτε τῆς ὑπολήψεως ψευσαμένης τὴν φήμην,
 μήτε τῆς φήμης τὸ ἔργον· σοὶ μέντοι καὶ ὑπὲρ τούτων ὀφεί-

118 ὑπὲρ τῆς p 120 αὐτὸ τοῦ V 121 καὶ om. VM 126 Herod. VI 21
 130 σὺ V 134 στεφάνοις corr. ex στεφάνου L 135 ὑπερείδης V ὑπερείδεις
 corr. ex ὑπερείδης L 139 πως V 141 ἔλθη VM 144 χειρώσαιο V 148 ὑπολείψει p
 149 καὶ πλοκή — φήμης τὸ ἔργον om. V

λουται χάριτες, οἷς τε τὴν φήμην τῶν περὶ σοῦ τὰ κάλλιστα προλεπόντων ἀληθεύουσιν ἐδειξας, καὶ οἷς τοιαύτην περὶ σοῦ τοῖς ἀνθρώποις δόξαν ἐπέθηκες, ὡς καὶ προφθάνειν τῇ φήμῃ τὰ σὰ κατορθώματα. ἐγὼ δὲ χάριν οἶδα καὶ τοῖς διαδοῦσι τὸν λόγον· καὶ γὰρ, πρὶν ἢ τοῖς σοῖς ἡσθῆναι με γράμμασι, πλείους ἢ πεντεκαίδεκα διεγενομένην ἡμέρας ὑπὸ τῆς φήμης ἡδόμενος.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τινες ἴσως ἄλλοι λογογραφοῦντες θαυμάσονται· ἀπὸ στόματος γὰρ οὐκ ἔστιν ὃς δι' ἐπαίνων οὐ τίθεται· ἐγὼ δ' ὅπερ ἄλλω μὲν τάχα δόξειεν ἂν οὐ μέγα, ἐμοὶ δὲ καὶ πάμμεγα, ἐκείνῳ θαυμάσομαι καὶ οὐ λήξω θαυμάζων τὴν τοῦ μηχανικοῦ κλοπῆν, ἣν κλαπεῖς ἔλαθε καὶ μηχανὰς ἑτέροις ἰστάς ἑαυτὸν ἐκ σοῦ φυλάξασθαι τοῖς ὅλοις ἀμήχανος γέγονεν. εἰ γὰρ τοι πίστιν τοῖς ἐμοῖς λόγοις — ὅπερ εὖ οἶδα ποιεῖς — νέμεις, οὐκ ἐκπλήττομαι μόνον τοῦτ' ἐπὶ νοῦν ἀναφέρων, ἀλλὰ καὶ ἦδομαι. ἐν τοῦτῳ μὲν κνίξει μόνον, ὅτι σοι μὴ συνίστωρ ἐγενομένην τοῦ κλέμματος, μηδὲ μετέσχον σοι τῆς ἐπιβουλῆς, οὕτως ἐραστῆς τοῦ στρατηγήματος τοῦδε γίνομαι, οὕτως οὐκ ἂν μᾶλλον ἠυξάμην τὰς Πτολεμαίου μοι βίβλους γενέσθαι, ἢ τοῦδε μεριστῆς εἶναι τοῦ κατορθώματος. τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον ἐγὼ δίδωμι τοῖς ἔχουσιν ἐγκέφαλον συλλογίσασθαι, οἷου θαύματος ἀξίῳ τὸ ἐργεῖον, ὅτι τὸν καθ' ἡμῶν ἰστάντα τὰ μηχανήματα καὶ τοῖς βαρβάροις συμπράττοντα καὶ ὅσον οὐκ ἤδη πολλοῖς τῶν ἡμετέρων ὄχρωμάτων ἐπιθησόμενον καὶ τάχ' ἂν οὐ πανταχοῦ τό γε ἐπὶ τῇ τέχνῃ τῶν ἐλπίδων ἀποτευξόμενον τῆς σῆς ἐπινοίας ἔργον προὑχώρησεν, ὡς τι τῶν νηπίων κλαπῆναι. εἰ γὰρ καὶ πρὸς μηχανὰς ὁ ἀνὴρ ἐμπειρότατος, ἀλλὰ πρὸς τὴν σὴν ἀρχίνουσαν ἀμαθέστατος· τοῦτ' ἔστιν, ἐπειδὴν μηχανικὸς ἀνὴρ καὶ πραγματικὸς ἄλλως καὶ φρόνιμος, ἀλλήλοις ἀντεπιβουλεύειν ὀρμήσῃ, πανταχοῦ τὰς ἐκ τῆς τέχνης μηχανὰς τῆς φρονήσεως λείπεσθαι. καὶ γὰρ Ὀδυσσεὺς καὶ Παλαμῆδους ἀντεπιθεμένων ἀλλήλοις, Παλαμῆδης ἦν ὁ μάλιστα ζημιούμενος. ὁ μὲν γὰρ τὸν Ὀδυσσεῖα μέχρι τοσοῦτου κακὸν οἶόςτ' ἐγένετο δρᾶσαι, ὅσον εἰς Τροίαν συνεκπλεῦσαι τοῖς ἄλλοις ἀραγεῖν εἰς ἀνάγκην, τὴν σεσοφισμένην μανίαν ἐλέγξας. ἐνθα γε εἰ μὴ ἐστράτευεν Ὀδυσσεύς, πολλῶν τε καὶ μεγάλων κατορθωμάτων ἂν ἔμεινεν ἄγευστος καὶ ἀκλεῆς καὶ ἀνώνυμος κατεγῆρασεν ἐπὶ τῆς Ἰθάκης, ἐπὶ τῆς οἰκίας,

- ἐπὶ τῶν ἀργῶν, ὥσπερ τι νησιωτικὸν συνεισμέμενος ἀνθρώπιον.
 τῷ Παλαμῆδει δὲ ῥάψας ἐπιβουλὴν Ὀδυσσεὺς οὐ κατέλειπεν εἰς
 190 ὅτι μείζον ἂν τὸν ἄνθρωπον βλάβειε· καὶ γὰρ αὐτὸν ἀφείλετο
 τὴν ζωὴν, καὶ ἀτίμως, ὡς δὴ τὰ Ἑλληνικὰ προδιδόντα. ἀλλ'
 Ὀδυσσεὶ μὲν κἂν ἐπιτιμήσειέ τις ὡς πλεον ἢ πολιτικῶς εἶχεν
 ἀμυναμένῳ τὸν ἐχθρόν· σοῦ δὲ τίς οὐκ ἂν ἀγάσαιο τὸ φιλάν-
 195 θρωπον καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι πρόνοιαν, ὅτι τὸν θανάτου
 δίκην ὄφλοντα παρὰ σοὶ τοῦδε μὲν τοῦ δέους ἀπήλλαξας, εἰς
 τοῦτο δὲ γνώμης μετέστησας εὐεργεσίαις τὸν ἄνδρα οἰκειωσά-
 μενος, ὡς ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἰστᾶν ἤδη τὰ πετροβόλα καὶ τῆς
 σῆς διανοίας τοῦ λοιποῦ χεῖρα τὰ πολλὰ γίγνεσθαι;
 τοιαῦτά σε βούλομαι τε καὶ εὐχομαι κλέπτειν αἰεὶ, ἃ τῶν
 200 Ἰακῶβ κλεμμάτων οὐκ ἔσως, ἀλλὰ πάντως παρὰ πολὺ μείζω τε
 καὶ πλείω τὴν ὄνησιν παρεχόμενα· πάντως εἰ μὴ ἐκείνων ὁ
 χρόνος κατεκαυχῆσάτο, οὐδὲ τῶν σῶν δήπου· σὺν θεῷ γὰρ
 καὶ σὺ κλέπτεις καὶ τῷ τοῦ θεοῦ προστίθης αἰεὶ ποιμνίῳ.
 μενοῦσιν αἱ ἐπιστολαὶ — τοῦτο γὰρ εὖ οἶδα — τὰς σὰς
 205 ἀρετὰς πανταχοῦ τῶν Ἑλλήνων κηρύττουσαι. νῦν μὲν γὰρ παρ'
 ἐμοὶ καὶ σοὶ μόνοις ἀνέκδοτοι μένουσιν· ἤνικα δ' ἂν ἄμφο
 βέλτιον κρῖνωμεν καὶ δὴ καὶ τοσαῦται, ὅσας ἐγὼ βούλομαι,
 γένωνται, πολλὰ δηλονότι τῶν σῶν κατορθωμάτων ὑμνήσασαι,
 τότε καὶ τοῖς ἔξω — πολλοὶ δ' εἰσὶν οἱ αἰτοῦντες — ἐκδώσομεν.
 210 σὺ δέ μοι τοὺς βαρβάρους ταπεινοτέρους ἑαυτῶν ἀειδήποτε
 ποίει καὶ αἰεὶ δὴ τι κακὸν διατίθει καὶ ταῦτ' ἐπιστέλλων ἱκανῶς
 εὐφραϊνε, ὡς ἐγὼ τὰς σὰς ἀγγελίας θείαις μὲν φωναῖς οὐκ
 ἔσας ἠγοῦμαι, πάσης δ' ἄλλης ἀκοῆς ἀνθρωπίνης νομίζω
 κρείττους: —

ρκ

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ

- Ἠνχόμην καὶ παρεῖναι καὶ σοὶ πατρὶ παιδὸς ἄρρενος
 ἀναδειχθέντι συνήδεσθαι καὶ σὺν σοὶ τὸν φίλτατον περιπτύσ-
 5 σεσθαι καὶ ἤδη πρώτως τὸ φῶς θεασάμενον ἰδεῖν καὶ αὐτός·

¹⁹¹ ὡς δὴ om. V προδιδόντα V ¹⁹⁴ ὅτι θάνατον V ¹⁹⁵ ὄφλοῦντα
 LT (?) p ¹⁹⁶ οἰκειωσάμενος p ¹⁹⁷ πετροβόλα p ²⁰⁴ αἰ om. V ²¹¹ δὴ om. VM
 CXX ⁴ περιπτύσεσθαι V

καὶ τούτων ἀπάντων μάρτυς αὐτός. ἀλλὰ τὸ βάσκανον, οἶμαι, δαιμόνιον, ὃ με καὶ πολλῶν ἄλλων τῶν περὶ σὲ καλῶν εἶρξε, καὶ νῦν τῆς αὐτοπροσώπου παρ' ὑμῖν ἐξέκλεισεν ἡδονῆς. τίνας γὰρ ἡμέρας οἶμι με τηνικαῦτα διαγενέσθαι, ἡνίκα σε παρῶν διπλὸν εἶχον βλέπειν, τὸν ἐκ πολλῶν μόνον ἐμοί; ἢ ποίας 10 ἂν ἀπέλιπον εὐθυμίας ὑπερβολήν; νυνὶ δὲ μόνη διανοία τὰ καθ' ὑμᾶς φανταζόμενος καὶ γραμμασιν αὐτὰ διδασκόμενος ἡδομαι μὲν — πῶς γὰρ οὐκ ἂν; — καὶ τοσοῦτον ὅσον αὐτὸς οἶσθα καὶ βούλει· εἰ δὲ καὶ παρῶν σὺν ὑμῖν ἡδόμην, τοῦτ' ἂν ἦν ὅσον ἄμφω βουλούμεθα. πλὴν ἡδομαι καὶ ἡσθήσομαι καὶ 15 νῦν καὶ εἰς νέετα καὶ ἀελ'· καὶ ὁ λόγος σὺν τῷ θεῷ. καὶ σου τοῦτο ἐγὼ τε θαυμάζω καὶ πάντες ὅσοι τῆς σῆς ἀρετῆς ἐν ἔρωτι γίνονται, ὅτι σοι τὰ τ' ἄλλα τῶν ἔργων κατ' εὐχὴν ἀπαντᾷ, καὶ ἄρρεν εὐθύς τὸ πρωτότοκον ἀνεφάνη. σὺ μὲν γὰρ υἱὸν ἀπ' ἀρχῆς ἠύχουσαν τῶν, ἡμεῖς δὲ σε ἡξιοῦμεν, τὸν 20 ἀνδρείον καὶ σώμα καὶ τὴν ψυχὴν, τοιούτου παιδὸς αὐτίκα χρηματίζαί πατέρα. θεὸς δὲ ἀμφοτέρων τοῖς κατὰ γνώμην ἐπένευσε. χωρὶς δὲ τούτων οὐδ' ἐκεῖνο μικρόν, τῶν μεγίστων μὲν οὖν, οἷς οὐκ ἔστιν ὅτε λήγεις ἢ διαλείπεις εὐαγγέλια τροπαίων καὶ συχνὰς ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν λείας γράφων καὶ βαρβά- 25 ρους αὐτομολοῦντας, ἐπειδὴ τὴν πρὸς σὲ πάντες μάχην ἀπέγνωσαν, ὧν χιλιάδες μέτρον ἂν γένοιοντο, καὶ μυρία πρὸς τούτοις ἄλλα, ὧν οὐδενὸς ἦντο ὁ νεογνὸς οὗτός σοι κλάδος τὴν ἐμὴν ἔσχε γλυκῆναι ψυχὴν. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων σοι κατορθωμάτων ἕτεροι τοὺς καρποὺς συγκομίζουσι καὶ τῆς ἐκεῖθεν 30 ἀφθονίας κατατρυφῶσι· σὺ δὲ μόνους τοὺς ἐπαίνους ὥσπερ ἄνθος δρεπόμενος τούτοις ἀντὶ πάντων τῶν ὀπουδήποτε γῆς χρημάτων ἀρκεῖσθαι φῆς. οὗτοι γὰρ σοι τὴν μνήμην αἰδίου συγκατασκευάζουσι· τὸ δὲ τοῦ παιδὸς εὐτύχημα οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχὶ καθαρῶς σὸν διὰ πάντων, οὐδ' ὅπως οὐχὶ σὺ μόνος τῆς 35 γνησίας ἀπολαύσεως κληρονομήσεις τοῦ τέκνου. διὰ ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς εἶπερ ἄλλοτε ἡσθέντι συνήδομαι καὶ φημι νοῦν ἔχειν τόν, ὅστις ἀμοιβὰς ὑπὲρ ἀρετῆς εἶναι σοι ταῦτα πάντα πρὸς θεοῦ πείθεται καὶ καρπὸν εὐχῆς τῶν εὖ ὑπὸ σοῦ πασχόντων ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας.

40

⁹ διαγίνεσθαι V ¹⁰ βλέπον V ²² τοῖς . . . κατὰ p ²⁴ διαλείπης V
²⁷ μέτρων V ²⁸ νεογνός p ³¹ τοὺς om. L p

ἔμοι δὲ καὶ πλὴν τῶν πατέρα σε κηρυττόντων εὐαγγελίων
 ἀμφοτέρωθεν ἐπιρροεῖ τὰ τῆς εὐφροσύνης, σοῦ μὲν καθ' ἑκάστην
 ὡς ἔπος εἰπεῖν τροπαίων πλήρη γράμματα πέμποντος, ἐμοῦ δὲ
 πάλιν ἐκείνων μνημονεύοντος, ὧν τῆτες παρ' ὑμᾶς γενόμενος
 45 αὐτόπτης κατέστην. καὶ γὰρ εἶδον ἀληθῶς, ἃ μηδὲ ψευδῶς
 περὶ ἄλλου του τῶν ἐφ' ἡμῶν ἤκουσα, πλήθη σοι τοσαῦτα τῶν
 πρὸ μικροῦ πολεμίων, ὡς οὐδενὶ τῶν τοῦ γένους ἀρχόντων
 ὑπέκοντα καὶ σὺν εὐλαβείᾳ προσέχοντα, ὡς ὅτι ἂν αὐτοῖς ἐπι-
 τάξῃς, τοῦτ' εἶναι νόμον· καὶ βαρβάρων ἄρχοντας σπονδῆν
 50 τιθεμένους τὸν Ῥωμαίων ἡγεμόνα δορυφορεῖν πάντας ἐνόπλους,
 ὡς καμὲ ταῦτα βλέποντα περὶ σοι δεδιέναι, μὴ τι νεωτερίσωσιν.
 ἔνθα καὶ γὰρ μὲν παρήγγουν ἀποτριβεσθαι τοὺς βαρβάρους ὡς
 πορρωτέρω· σὺ δὲ μοι τῆς ψυχῆς τὸ δέος ἐξήρεις, καὶ μηδὲν
 ἂν ἀπαντήσῃ τῶν δεινῶν δισχυρίζου τοῖς εἰς θεὸν τὸ πᾶν
 55 τῶν ἐλπίδων ἀνηρηκόσι. προσῆν μέντοι καὶ τὸ πρὸς σέ τῶν
 ἀνδρῶν φίλτρον, ὃ πρὶν ἐγὼ μαθεῖν δειλὸς ἐωρώμην.

εἶδον τὰ Μαιάνδρου πεδία, ὧν καὶ μῆκος καὶ πλάτος
 ἐξάισιον, ὑπὸ σοῦ καὶ τῆς σῆς στρατηγίας τῶν βαρβάρων παντά-
 πασιν ἀνακαθαρθέντα, ἃ πρὶν αὐτὸς ἐπὶ ταῦτα στρατηγεῖν
 60 ἠρέθης, οὐκ ἔστιν οὐχ ὅπου σκηναὶ Τούρκων ἀδεῶς ἴσαντο
 ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ τῶν βαρβάρων ἀυλιζομένων. νυνὶ
 δὲ καὶ γὰρ καίτοι μηδὲν στρατεία προσήκων σὺν τρισὶν ἢ τέτταρ-
 σιν, ἀπολέμοις κακείνοισι, πολὺ μέρος τῶν πεδίων οἶδα δια-
 δραμῶν εἶδον τῶν πρὸ τῆς σῆς στρατηγίας ἐκλειφθέντων τῆδε
 65 φρουρίων καὶ πόλεων, ἃ μὲν πλήρη διὰ σοῦ τῶν αὐθις συνοικησάντων·
 τὰ δ' εἰ παρήσαν οἱ συνοικήσουτες, εὐδαιμονέστερον
 ἂν νῦν ἢ τὰ πρότερα διεγέροντο. νυνὶ γὰρ ἐκεῖσε μόλις ἂν
 καὶ ὄνομα πολεμίων ἀφίκοιτο· οἱ δὲ μόνοις ἄστρασιν ὃ δὴ
 λέγεται τεκμαίρονται Μαιάνδρον. οὕτως αὐτῶν οἱ μὲν σε
 70 διαφερόντως ἐφίλησαν, οἱ δ' ἐφοβήθησαν, ὡς τοὺς μὲν ἐλέσθαι
 καλῶς ὑπὸ σοὶ τάττεσθαι, τοὺς δὲ πανταχόθεν φεύγειν, ἧπερ
 ἂν τὸ σὸν ἐφικνῆται δόρυ.

εἶδον λείαν, ἣν αὐτὸς ἠλασας ἐκ τῆς ἐπέκεινα τῶν Μαιάν-
 δρου πεδίων οὐκ εὐαρίθμητον, ὅτε σοὶ καὶ αὐτὸς οὐ πόρρω
 75 Τράλλεων ὑπαντήσας, ἐκείνο μέμνημαι προσειπῶν ὑφ' ἠδονῆς

⁴¹ κηρυττότων L ⁴⁰ ἄλλου τοῦτων p ⁶⁰ ἐνόπλους p ⁶¹ μήτε νεωτ. V
⁶⁶ ἀνηρηκόσι VM μέτοι V ⁶⁹ ἀνακαθαρθέντα . . . ἃ, p ⁷³ ἐπέκεινης p

μάλα ἐπιθειάσας, ὃ καὶ ὁ πάλαι Μελχισεδὲκ τὸν Ἀβραάμ σὺν λαφύροις ἐπανιόντα.

εἶδον τῆς ἐπιούσης — οὕτω γὰρ ὄξυ καὶ εὐδαιμον τὸ σὸν ὄρημα — λείαν ἐτέραν ἐκ τῶν ἐπέκεινα Νύσσης, καὶ ταύτην οὐκ ἐλάττω τῆς κατὰ τὴν προτεραίαν, εἰ μὴ καὶ μείζω. καὶ 80 γὰρ ἐν ἀμφοτέροις πρὸς ὑπάντησίν σοι σὺν ἄλλοις αὐτὸς ἦκων τῷ μὲν παρηγγέλλον τοὺς ζωορῆα ληφθέντας ἄνδρας αὐταῖς γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπαριθμεῖν, τῷ δὲ βοῦς, τῷ δὲ καμήλους, τῷ δ' ἵππους, τῷ δ' οἴς· τὰ δ' ἄλλα τῶν λαφύρων τίς ἂν καὶ διέγνω; οἱ δ' οὕτω πάντες τοῦ πλήθους τῶν ἀγομένων ἐν ἀμφοτέροις ἠττήθησαν, ὡς πρότερον ἀριθμοῦντες ἀπαγορεύσαι, ἢ τὸ ἥμισυ λείας ἐκατέρας σαφῶς παραμεῖψαι. τό γε μὴν πλήθος τῶν αἰχμαλώτων ἡμεῖς μὲν τηρικαῦτα βλέποντες ἐθαυμάζομεν, νυνὶ δὲ σὺ μὲν τῇ βασιλίδι πόλει δουλεύειν πέπομφας, ἡμεῖς δὲ τοὺς συνενθουσιῶντας 90 μυρίους — καὶ οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσους — ἔχομεν· ἐκεῖνο δὲ πάντων ἦν σεμνότατον, ὅτι τὸ βάρβαρον ἐκεῖθεν χειρωσάμενος ἠνεγκας ἔνθα τῶν πρὸ σοῦ στρατηγούντων οὐδεὶς εἶχ' ὅτι γε ἐμβαλεῖν οἴοστ' ἐρένετο, ἀλλ' οὐδὲ δυνήσεσθαι ἠλπισεν. οὕτω ταῦτα μέχρι σοῦ πᾶσιν ἀπέγνωστο. σὺ δὲ μόνος ἀπέδειξας, ὡς 95 ἂν μὴ τὴν σκευὴν τῶν ὄπλων Ἀχιλλεὺς ἀναλάβῃ, πάντα μὲν ἂν ποιήσαιεν Ἀχαιοί, ἢ δὲ νίκη μετὰ τῶν Τρώων ἔσται.

εἶδον ἄλλους βαρβάρους, οὐκ ἂν τις εἶπεν ὀλίγους, ἃν τέκνα καὶ γυναικας ἐξανδραποδισάμενος τὴν ἡμετέραν ἰδεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἠΰξαντο, παρεσκεύασας οἰκτροὺς οἰκέτας σοι προσελθόντας 100 καὶ δεομένους αὐτοῦ μενεῖν καὶ ὑπὸ σοὶ τάττεσθαι, εἰ τὰ φίλτατα καὶ τὰς τούτων μητέρας λάβοιεν. σὺ δὲ — ἀλλ' ἐνταυθὰ σου τὸ σόφισμα πῶς ἂν εἴποις ἄγαμαι — οὐκ ἄλλως ἔφης αὐτοῖς ταῦτα δώσειν, εἰ μὴ πρὸς τῶν ὁμοφύλων ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἀνδράποδα κλέψαντες, ἀντίποινά σοι τούτων κομίσαιεν. 105 τὸ δὲ διττῆς εἶχετο διανοίας· τοῦτο μὲν, ἵνα μὴ τὸ σὸν τῶν αἰχμαλώτων κέρδος μειωθῆι, τοῦτο δέ, ὃ καὶ μέγιστον, ὡς ἂν μηδ' ἐλπίς σφίσι ὑποστροφῆς πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔθνος ὑπολειφθῆι εὖ εἰδόσιν, ὡς οὐκ ἂν ἠδείς τοῖς τῶν ἀνδραποδισθέντων ἂν πατράσι καὶ ἀδελφοῖς ὀφθεῖεν. σὺ μὲν οὖν οὕτω διέπλεκες, 110 ἐγὼ δ' οὕτω ταῦτα ποιήσειν ὑπισχνουμένους ἀπέλιπον.

⁷⁰ Genes. XIV 18 s ⁸¹ ἀμφοτέροις L ⁹⁰ πέπομφας V ⁹¹ ἐκεῖνος V ⁹³ πρὸς V οὐχ VM ⁹⁷ ἂν om. VM ποιῆσαι V ⁹⁹ ἡμετέραν V

εἶδον μετὰ τὸν δεύτερον ἀνδραποδισμόν τῶν βαρβάρων
 νίκην τῶν προτέρων δεῦν οὐ ταπεινότεραν, ἀλλ' ὡς ἂν στρα-
 τηρικὸς ἀνὴρ κρίνει πολλῶ τῷ περιόντι θαυμαστοτέραν. καὶ
 115 τό γε μεταξὺ τῆσδε καὶ τῆς δευτέρας δυὰς ἡμερῶν. καὶ γὰρ
 τις τῶν ἐπέκεινα Μιλήτου βαρβάρων, Σαλαμάτης ὄνομα —
 πολλὰ δὲ οὗτος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις δεινὰ Ῥωμαίους
 εἰοργάσατο —, γνοὺς ὑπὸ τούτων διεκπεσόντων καὶ μὴ μέρος
 γενομένων τῆς λείας, ὡς ἄρα σὺ δις ἐφεξῆς εἰς τὴν πολεμίαν
 120 ἐμβάλοις, συνελογίσαστο καθ' αὐτὸν λόγον μὲν ἔχοντα συλλο-
 γισμόν, οὐ μέντοι καὶ καιρίως τῆς σῆς ἀρετῆς καὶ προθυμίας
 ἀπτόμενον. συνήγαγε δ' οὖν, ὡς, ἐπειδὴ τοσοῦτον σὺ καὶ
 συνεχῆ δρόμον ἐλάσειας, τοῦτο μὲν ἀφροντιστήσας ἤδη ταῖς
 νίκαις, τοῦτο δὲ καὶ τῷ μήκει τῆς διώξεως ἐκκαμών, ἀμελέστε-
 125 ρος ἄρα σαυτοῦ τηρικαῦτα καὶ ἀσθενέστερος διακείσῃ. καὶ δὴ
 παραλαβὼν τοὺς οἰκείους καὶ πλείστους προσεταιρισάμενος
 ἄλλους κατέδραμέ τι τῶν ὑπὲρ Πριήνην φρουρίων· σὺ δὲ
 τοῦτ' εὐθύς ἀκούσας, πρὶν καλῶς τῶν προτέρων ἀναπνεῦσαι
 καμάτων, οὐκ ἔμελλες τῷ τοῦ βαρβάρου συλλογισμῷ συγχωρή-
 130 σαι ἀληθῆ συμπερᾶναι, ἀλλ' αὐτίκα τὸ ἐννάλιον σαλπίζειν
 ἐκέλευσας, καὶ πάλιν δρόμος τῶν προλαβόντων ὀξύτερος καὶ
 προκατάληψις τῶν ἐπὶ τῷ ποταμῷ διαβάσεων. καὶ οἱ βάρβαροι
 μηδὲν τῶν γινομένων ὑποτοπήσαντες ἔτοιμον θήραμα ταῖς
 ὑμετέρας χερσὶν ἐπιπτον, ἄλλοι δὲ πάντ' ἀποδυσάμενοι καὶ
 135 ὄπλα καὶ ἐσθήτας γυμνοὶ διενήχοντο καὶ τὴν σωτηρίαν ἀσμέ-
 νως ἔκλεπτον. σὺ δὲ καὶ ἐς Μίλητον αὐτὴν διώκειν οὐκ
 ὤκνησας καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνεῖλες, πολλοὺς δὲ ζῶντας
 ἐπανήμων ἐκόμισας.

ἤρκει μὲν οὖν εἰς αἰσχύνην τόδε τὸ πάθος τῷ βαρβάρῳ
 140 πρὸς τὸ μηδὲν ἰσχύσαι δρᾶσαι καὶ πεπονθότι· σὺ δ' οὐ μέχρι
 τοῦδε δεῖν ἐκρυνας ἴστασθαι, οὐδ' ἄλλις ἔχειν, πείσας τὸν βάρ-
 βαρον τοῦ λοιποῦ τὴν ἡσυχίαν φιλεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ τούτου
 προσβαλεῖν ἔγνωσ ὀρητηρίῳ. τὸ δ' ἔστιν, ὡς ἂν τις στοχά-
 σαιτο, ἦτοι τὸ ἐν Βραγχίδαις Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ἢ τάφος ὁ
 145 τοῦ Μανσώλου. ἱερὸν μέντοι νυνὶ καλεῖται καὶ φρουρίου
 τάξιν ἐπέχει, δυσάλωτον ὡς ἐπίπαν, εἶπερ ἀπέειν οἱ προδιδόντες.

¹²¹ τῆ σῆς L ¹³³ ὑποτοπάσαντες VM ¹³⁵ γυμνοὶ δὲ ἐνήχοντο V
¹³⁶ εἰς p ¹³⁷ καὶ πολλοὺς — ἐκόμισας om. L p ¹³⁹ τῶδε V ¹⁴⁰ δρᾶσαι,
 καὶ . . . πεπονθότι p ¹⁴² τούτω, corr. τούτου L ¹⁴⁶ ἀπίεν V

αὐτός γέ τοι πόρρωθεν ἑλέπολιν τινα συμπηξάμενος διαλυ-
 μένην ὅποτε βούλοιο καὶ αὐθις συνισταμένην καὶ τὴν στρα-
 τιὰν ἀναλαβῶν εὐθύ τοῦ ὄχυρώματος ἀντίκα δρόμῳ χωρεῖς·
 ἐν οἷς, εἴ τι καμὲ δεῖ τοῖς σοῖς πόνοις ἐγκαλλωπίσασθαι, μετέ- 150
 σχον σοὶ καὶ αὐτὸς τῆς πορείας ἐκείνης· καὶ γὰρ ἔφεσις μέ-
 τις εἶλκε τὸ πολυθρόλλητον τοῦ οἰκοδομήματος ἱστορηῆσαι, ἦεν
 δὲ πεπεισμένους, ὡς οὐδὲν ἀνάλωτόν σοι μαχόμενον. προσ-
 βάλλεις τοῖνυν τῷ τείχει πολλοῖς ἅμα τοῖς μηχανήμασι καὶ
 τειχομαχίας συρραγείσης μάλα νεανικῆς τέλος αἰρεῖς ἀνὰ κράτος 155
 τὸ ἔρμα μόνον ἐκ τῶν σαυτοῦ πάντων ἀποβαλὼν τὸν πρότως
 ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναπηδήσαντα. ὦ οἴας ἠδονῆς ἐνεφορούμην κατ'
 ἐκεῖνο καὶ θανάτου ἕξω βελῶν θεατῆς τῶν δρωμένων ἰστά-
 μενος καὶ σὲ βλέπων τοῖς ὅπλοις κεκοσμημένον — ἀλλιστον
 ὦν εἶδον ἐπὶ γῆς θεαμάτων — καὶ πανταχόσε διαφοιτῶντα καὶ 160
 ἐκάστοις ἐγκλευόμενον καὶ προσεφευρίσκοντα μηχανὰς καὶ λαμ-
 βάνοντα τέλος τὸ τεῖχος καὶ πάντων πανδημει τῶν ἐν αὐτῷ
 κυριεύοντα καὶ τῇ στρατιᾷ πάντα τὰκείνων ἀρπάξεν — τὸ εἰω-
 θὸς τοῦτό σοι — προτρεπόμενον καὶ ἐπὶ πᾶσι χάριν ἐπιτίκον
 ἀνάγοντα τῷ θεῷ· οἴας δ' αὖ πάλιν, ἠνίκα σὺν σοὶ πρὸς τὸ 165
 τεῖχος ἀνῆλθον, ἐπειδὴ κενὸν πάντων ἐναπελείφθη τὸ πόλισμα,
 καὶ τό τε μῆκος καὶ πλάτος καὶ ὕψος ὑπερφυῖ καταπτεύομεν
 πάντα καὶ ὡς οὐκ ἂν ἀλλαγῶν κατὰ ταῦτό συνδραμόντα καὶ
 τὴν τῶν λίθων ἄρμογὴν ὡς ἀκριβεστάτην καὶ τὸ τούτων μέγε-
 θος, ὡς οὐκ ἂν τις πιστεύσειε πρὶν ἰδεῖν. ἐνὸς ἕδει, τοῦ καὶ τὸν 170
 βάρβαρον ἔνδον τοῦ ἔρύματος εὐρεθῆναι, ὡς σὺν γυναικὶ καὶ
 τέκνοις αὐτοῖς ἀλῶναι καὶ τοῖς ἄλλως προσήμουσι. τῷ δ' εὐτύ-
 χημα γέγονεν ἢ ἀποδημία· καὶ γὰρ ἀπεδήμει. τάχα σοὶ καὶ
 ἄλλας ἐπ' αὐτῷ νίκας ὁ θεὸς ταμεύεται, εἰ μὴ τὸ συνοῖσον
 μεταμαθόντι σοὶ προσελθεῖν αἴρεσις γένοιτο. 175

εἶδον ὑπὸ σοῦ τοὺς ὑπὸ σοὶ βαρβάρους κατ' οὐλαμούς
 καὶ ἴλας ἐκπεμπομένους καὶ τοῖς ταύτου γένους κοινωνοῦσιν
 αὐτοῖς ἐπιτιθεμένους καὶ πάντα τὰκείνων κἀκείνους καὶ λάθρα
 καὶ βία πρὸς τὴν ἡμετέραν μετέγοντας καὶ τοὺς ἐξηνδραπο-
 δισμένους τοῖς ἐμπόροις ἀπεμπολοῦντας, ὡς ἤδη τὴν μεγίστην 180
 Κύπρον πᾶσαν αὐτῶν πλησθῆναι καὶ μηκέτι θέλειν ὠνεῖσθαι

¹⁶⁰ ἐγκαλλωπίσασθαι p ¹⁶² πολυθρόλλητον VM ¹⁶⁷ τῷ τείχει p ¹⁶⁹ κεκο-
 σμημένον V ¹⁶⁷ καὶ πλάτος om. V ¹⁷⁶ ὑπὸ σοῦ τοὺς om. V ¹⁷⁷ κοινω-
 νοῦντας codd. p.

τὸν ἐκ τοῦ πλήθους νεωτερισμὸν ὑποπτεύοντας. καὶ νῦν οὕτως ἐστὶν εὖνονον Περσικὸν ἀνδράποδον ἐν Ἀσίᾳ, ὡς οὐδὲν ἂν τῶν ὁποίων ἂν εἴποι τις πρόβατον. ἔνθα ποσάκις ὑπὸ τοῦ
 185 τῆς ἡδονῆς μεγέθους ἀφῆκα καὶ δάκρυον ὄρων τοὺς ὁμοφύλους κατ' ἀλλήλων ἐκπολεμωθέντας, καὶ ταῦτ' οὐχ ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἀλλοτριῶν, τοὺς ἀσεβεῖς ὑπὲρ εὐσεβῶν. στρατήγημα σὸν καὶ τοῦτο καὶ κατορθῶμα τῆς σῆς ἀγχινοίας, καὶ οὐκ ἔχω λέγειν ὅσων ἄξιον τῶν ἐπαίνων.

190 ταῦτ' εἶδον ἐπιβάς τῆς Ἀσίας καὶ ἕτερα τούτων οὐχ ἦττω· ἃ κατὰ μέρος διεξιέναι πολλῆς δεῖ τῆς σχολῆς καὶ λόγου μείζονος ἢ κατ' ἐπιστολήν· καὶ γὰρ καὶ τὰ θηθέντα νῦν ἀπλῶς εἴρηται καὶ δίχα τῶν ὀφειλομένων αὐτοῖς ἐγκωμίων. τούτοις μοι τὴν ψυχὴν ἔτερψας· καὶ νῦν βαρβάρων ἄλλων αὐτομόλων ἀγγελίας μοι πέμπεις καὶ εὐαγγέλια — ὃ μάλιστα με πάντων ἡδύνει —
 195 υἱοῦ καλοῦ — καὶ ὡς ἂν τις πρὸς σὲ βλέπων μαντεύσαιο — καὶ γενναίου καὶ τὰ πάντα ἀρίστου. πάντας δ' ἂν σὺ μαντικοὺς ποιήσαιο, πρόχειρον ὂν ἐκ τῶν κατὰ σὲ καὶ τὸν ἐκ σοῦ προλέγειν ὁποῖος ἂν ἔσοιτο. εἰ γὰρ σὺ πατήρ ὢν καὶ διδάσκαλος γένοιο τῷ παιδί καί, καθὰ δὴ φύσεως αὐτῷ μετέδωκας,
 200 μεταδοίης καὶ τῆς παιδείας, οὐδὲν ἂν κωλύοι καὶ σὲ καὶ τοῦτον, σὲ μὲν τοῦ πάντων ἀρίστου παιδὸς πατέρα, τὸν δὲ τοῦ πάντων ἀρίστου πατρὸς παῖδα καλεῖσθαι.

ἀλλὰ σὺ μὲν οὕτω καλὰ καὶ γενναῖα προβάλλου γεννήματα
 205 καὶ πολλαπλάσιον σαυτὸν ἡμῖν πάρεχε· σὺ δ' ὦ προελθῶν εἰς τὸ φῶς ἄρτι παῖ — ὡς γὰρ συνιέντι σοι τῶν λόγων προσφθέγγομαι —, ζῆθι καὶ τέρπε μὲν τοὺς τεκόντας, τέρπε δὲ καὶ τοὺς φίλους ἡμᾶς παντὸς ψυχαγωγήματος τὰ πρῶτα φερόμενος, καὶ πολλοῖς ἡγήσαιο κἀγαθοῖς ἀδελφοῖς, ὡς ἂν τοῦδ'
 210 ἔνεκά σοι καὶ χάρις πρὸς ἡμῶν εἴη· κάπειδαν σὺν θεῷ τὴν βρεφικὴν ὑπερβῆς ἡλικίαν, παρέκθει καὶ παρᾶσκαίρει τῷ γεννησαμένῳ καὶ πρὸς τοῦτον σαυτὸν ἀπεύθυνε ὄλον αὐτὸν ἐν πᾶσιν ἀναματτόμενος, καὶ γένοιο τούτου τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ὀνόματος κληρονόμος· καὶ μοι τὴν ἐπιστολήν ταύτην εἰς χεῖρας λάβοις ποτὲ
 215 καὶ γνοίης διελθῶν, ὅπως μὲν ἐμοὶ κατ' εὐχὴν εἰς φῶς προελήλυθας, τίνων δὲ καὶ πόσων σοῦ τικτομένου κατορθωμάτων

¹⁸³ εὐάννημον V ¹⁸⁴ τοῦ om., τῆς ἡδονῆς in ras. V ¹⁸⁷ εὐσεβεῖς ὑπὲρ ἀσεβῶν L ¹⁹² μείζονος p ¹⁹⁷ τὰ om. V ²⁰⁰ δὴ om. V ²⁰⁶ προσφθέγγομαι V ²¹⁰ ἔνεκά V τὴν om. p

τὴν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐμπέπλημεν ὁ πατήρ, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς ἐμὲ
 μὲν, εἰ περιείην ἔτι τῷ βίῳ, μηδὲν μείον τοῦ πατρὸς ἐθέλοις
 φιλεῖν, εἰς δὲ τὰς τοῦ πατρὸς ὁρῶν ἀριστείας ἀληθεύουσας
 δεῖξαις τὴν παροιμίαν, ὡς λέων λέοντα τίκτει: —

220

9κα'

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΙΝΙ

Χαίρειν μετὰ χαϊρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων νόμος
 ἐκ τοῦ σοφοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀποστόλου καθήκων οὐδὲν ἕτερον ἐν
 τούτοις νομοθετοῦντος ἢ τὴν καλλίστην ἀγάπην· κἀγὼ δὴ σοι 5
 χαίροντι ἐπὶ τῷ φιλάτῳ υἱῷ συνέχαιρον. καὶ γὰρ ἦν ὁρᾶν
 ἐπ' ἐκείνῳ νεότητος ἄνθος καὶ χάριτας ἡθους ὁμοῦ καὶ κάλλους
 καὶ συνέσεως εὐφυνίαν καὶ πολλῶν ἄλλων ἐσμὸν ἀγαθῶν καί,
 ὃ σοὶ μάλιστα προσῆκε, τῆς σῆς διαδοχῆς ἐλπίδας οὐκ ἀμυδράς,
 οὐδὲ φάυλας· δι' ἃ δὴ πάντως συνήδεσθαί σοι τοὺς φίλους 10
 εἰκὸς ἦν ἠδομένῳ. εἰ δὲ κἀγὼ μάλιστα πάντων ἠδόμην μάλιστα
 σὲ πάντων φίλων, οὐκ ἂν σοὶ μαρτύρων δεήσειεν.

ἀλλὰ νῦν οὐκ ἐκ τοῦ συγχαίρειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ συναλγεῖν
 τὸ πρὸς ὑμᾶς φίλτρον δεικνύει ἀναγκαζόμενος αὐτὸ τοῦτο
 μᾶλλον ἀλγῶ, ὅτιπερ ἐξ ἀνιαρᾶς ὑποθέσεως, ἀλλ' οὐχὶ τερπνῆς 15
 προάγομαι τῷ φίλῳ χαρίζεσθαι. καὶ γὰρ οὐδὲ τὴν ἐμὴν καρδίαν
 ἤττον τῆς σῆς ψυχῆς τὸ πικρὸν τοῦ πάθους κατέδραμε τοῦ
 φιλάτου σοὶ τέκνον ἀποικομένου· ἀλλ', εἰ μὴ τὰ φυσικὰ τοῦ
 πατρὸς σπλάγχνα ἠδούμην, εἶπον ἂν ὅτι καὶ πλέον· σὺ μὲν
 γὰρ ἐξ ἀγγελίας πεύση τὸ πάθος, ἐγὼ δὲ καὶ παρῆν καὶ μᾶλλον 20
 ὑπὸ τῆς συμφορᾶς ἐκαμπτόμην.

φεῦ, οἷα τὰ τῶν ἀνθρώπων· σὺ μὲν ἔπεμπες εἰς βασιλεῖα
 τὸν παῖδα τῆς ἐκεῖ παιδεύσεως μεθέξοντα καὶ ἀναγωγῆς· καὶ
 παρῆν ἐλπίζειν ὅσα εἰκὸς, οἰκείωσιν καὶ γυνῶσιν πρὸς τοὺς κρα-
 τοῦντας, εὐμένειαν τὴν ἐκεῖθεν, παιδείαν τοῦ γένους οὐκ ἀνα- 25
 ξίαν, τᾶλλα ὅσα τοῖς φιλόπαισι καὶ γενναίοις πατράσιν ἐλπίζεται.
 ὁ δὲ θάνατος ἐμπεσῶν ἄφνω μᾶ προσβολῇ πάντα ἐκείνα ἀνέ-
 τρεψε· καὶ ᾄχετο στερήσας σε μετὰ τῶν ἐλπίδων καὶ τοῦ φι-
 λάτου· ταῦτα ἱκανὰ καὶ ἀδαμαντίνην ψυχὴν κινῆσαι καὶ πρὸς
 οἰμωγὴν ἐκβιάσασθαι.

30

²¹⁸ ἔτι om. V ²²⁰ παροιμίαν om. V CXXI ⁴ ep. Pauli ad Rom. XII 15
⁸ ἐσμῶν V ¹⁰ πάντα VM ¹⁹ μὲν om. V ²⁷ προβολῇ L

ἀλλὰ τί χροῖ παθεῖν; εἰ μὲν πρὸς μόνον εἴχομεν τὸ πάθος
 αἰσθητικῶς, πρὸς δὲ τὴν τῶν λόγων δύναμιν ἀναισθητῶς,
 ἔδει καθάπαξ ἐπιτρέψαντας ἡμᾶς αὐτοὺς τῷ πένθει ἔπεσθαι,
 ἥπερ ἂν ἠγῆται, καὶ πρὸς μηδὲν ἀντιβαίνειν. ἐπεὶ δὲ λόγῳ
 35 **35** **τετιμῆμεθα** παρὰ τοῦ ποιήσαντος καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ τῶν λοι-
 πῶν ζώων ἡμεῖς ὑπερέχομεν καὶ δι' οὗ πρὸς θεὸν ἀνανεύομεν,
 εὐλογον ἂν εἴη τῷ πένθει μικρὰ κακωθέντας, εἰ μὴ τελῶς
 φιλοσοφεῖν ἔστι καὶ ὅσα τῇ τῶν πολλῶν ἀφοσιώσασθαι συνη-
 θεία, εὐθύς μετὰ τοῦτο ταῖς ἐκ λόγων παραμυθίαις τὸν νοῦν
 40 **40** προσέχειν, οὓς μόνους οἶδαμεν ὀρθῶς διαιτῶντας τοῖς πράγ-
 μασιν.

οὐκοῦν ἀκούοις ἂν παραμυθουμένων τῶν λόγων, ὡς οὐδὲν
 καινὸν ἀποθανεῖν τὸν θνητόν· οὐδὲ δεῖ θρηνεῖν τὸν ἤδη τεθνη-
 κότα, ὅν, ἐξ οὗπερ εἰς φῶς προῆλθεν, ἥδειμεν τεθνηξόμενον.
 45 **45** εἰ γὰρ νῦν τοῦτον ἀπαραμύθητα κλαύσομεν, ὅτι τέθνηκεν, ἔδει
 τοῦτο ποιεῖν ἡμᾶς καὶ δακρύειν, ἐξ οὗ τότε τὸ φῶς ὁ παῖς
 ἐθεάσατο· καὶ γὰρ ἐξ ἐκείνου θνητὸν τὸν γεννώμενον ἥδειμεν
 ὄντα. ἀλλ' οὔτε τικτομένῳ τῷ παιδί δάκρυον ἀφήκαμεν, οὔτε
 τὸν μεταξὺ χρόνον ἐσκυθροπάσαμεν καὶ ταῦτα καθαρῶς εἰδό-
 50 **50** **τες**, ὅτι τεθνήξεται. οὐκοῦν μηδὲ νῦν, ὅτε γέγονεν ὁ προῆ-
 δειμεν· καὶ γὰρ πέπονθεν ὁ παῖς, ὃ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν
 ἔπαθον, οἱ δὲ πείθονται, πάθος ἐκ τῆς τοῦ προπάτορος ἀμαρ-
 τίας τῇ φύσει συγκληρωθέν, κοινότατον παντὶ τῷ γένει καὶ
 τῶν ἴσων ἐπιὸν ἅπασιν· οὐ γὰρ ὁ μὲν ἤτιόν τι τέθνηκεν, ὃ
 55 **55** **δὲ μᾶλλον**, ἵνα τις καὶ λυπεῖσθαι ἀφορμὴν ἔχη, ὡς τοῦ παιδὸς
 αὐτῷ ἢ τινος τῶν ἄλλως αὐτῷ προσηκόντων μᾶλλον ἑτέρου
 πλεονεκτηθέντος ὑπὸ τοῦ θανάτου. ἀλλ' εἰ γέρον, φῆς, τὸν
 βίον κατέλυσεν, οὐκ ἂν ἦν θρηνητέος· νῦν δὲ κομιδῇ παῖς
 μεταλλάξας οὐ μικρὰν μοι προτείνει δακρύων ὑπόθεσιν. ἀλλὰ
 60 **60** **γῆρας τίμιον** ὁ πάντων ἀνθρώπων σοφώτατος εἶπε Σολομών,
 οὐ τὸ πολυχρόνιον· εἰ γὰρ σὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν καὶ ὁ και-
 ρὸς τοῦ τεθνᾶναι ἕκαστον τῇ θεῷ διοικεῖται προνοία καὶ οὐκ
 ἂν ἐν τοῖς οὖσι συγχωρηθεῖη τι γενέσθαι καὶ κακὸν νομιζόμε-
 νον, ὅπερ οὐκ ἂν οἰκονομηθεῖη τῇ προνοίᾳ πρὸς τὸ συμφέρον,
 65 **65** **καὶ ὁ νεώτατος ἄρα** τελευτήσας τὴν ἀνήμουσαν αὐτῷ ζωὴν

³⁶ ἡμεῖς V ⁴⁰ μόνον L ⁴⁵ δὺν V ⁵⁷ πλεονεκτιθέντος V ⁵⁷ φησι codd.
⁶⁰ Sapient. Sal. IV 8 ³⁶ καὶ om. V

ἐξεμέτρῃσε καὶ ὅσῃν ζῆσαι βέλτιον ἦν. εἰ δ' ὅσον ἄμεινον ἦν ἐβίωσεν, ἄρα καὶ οὗτος γηράσας μετέστη τοῦ βίου· καὶ γὰρ καὶ ὁ γέρον οἰχόμενος ὅσον ἄμεινον ἦν βιώναι ἐβίωσε.

χρῆ μέντοι μηδὲ τούτων ἐπιλανθάνεσθαι, ὡς οὐκ ἀπόλωλεν ὁ παῖς, ἀλλὰ παρὰ θεῶν σφάζεται, καὶ ὡς οὐράνιον κατοικίαν 70 ἀντὶ τῆς ἐπιγείου ἠλλάξατο, καὶ ἐκ χειμῶνος εἰς γαλήνην μετέστη, καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς, καὶ ἐκ τῶν τῆδε λυπηρῶν εἰς ἡδονὴν ἀδιήγητον· ὃ καὶ μᾶλλον εἴργει τοὺς βουλομένους ὀλοφύρεσθαι ἐπ' ἐκείνῳ. καὶ γὰρ θρηνοῦντες τὸν χαίροντα ἦτοι δόξομεν ἁμαρτίαις τοῦ καλοῦ τε καὶ τοῦ δικαίου, ἢ φθονεῖν τοῖς καλῶς 75 πρᾶττουσιν ὑπόνοιαν δάσομεν. ὅπερ ἵνα μὴ πάθωμεν, ἀναστείλωμεν δάκρυα, θρηῖνον καταστορέσωμεν, πένθος ἀποπεμφώμεθα. καὶ γὰρ ὥσπερ μὴ τὸν ζῶντα θρηνοῦμεν, οὕτως οὐδὲ τὸν ἀποδημήσαντα τοῦδε τοῦ βίου θρηνεῖν δεῖ. ζῆ γὰρ, εἰ καὶ τεθνάναι ἡμῖν ἔδοξε· καὶ τὸ σῶμα, ὅπερ τῆ γῆ φθαρτὸν 80 ὄν παρέθετο, ἄφθαρτον ἐν τῆ ἀναστάσει καὶ τῆ ψυχῇ οἰκειότερον ἀναλήψεται.

ταῦτα οὐ μικρὰ τυγχάνοντα, τῶν δὲ μεγίστων τιμᾶσθαι ἄξια, παραμυθείσθω τὸ πάθος, τὴν κατήφειαν σκεδαζέτω, κούφιζέτω τὸ ἄλγος, γενέσθω λογισμῶν καὶ φρονήσεως ἔργον τὸ 85 στήναι τὸ πένθος, ἀλλὰ μὴ χρόνου. νῦν μὲν γὰρ σοι φιλοσοφήσαντι καὶ παρὰ θεῶν μισθὸς τῆς ὑπομονῆς, καὶ τῶν ἀνθρώπων θαυμάζονται ὅσοι τῶν πολλῶν ἐγνώκασιν ἄμεινον· τοῦ δὲ χρόνου τὸ πάθος σβέσαντος οὐδὲν οὐδαμῶθεν ἐπὶ τῷ μηκέτι τὸν παῖδα πενθεῖν γέρας σοι κείσεται: — 90

⁶⁶ δὲ L ⁶⁸ οἰχόμενον V

Cum ante hos quattuor annos hanc Planudis epistularum collectionem typis exscribendam curarem, animo non proposui eis quae praefatus eram quicquam adicere. pluribus interim causis adductus sum, ut consilium mutarem.

ac primum quidem notitiam nactus sum ex eo tempore aliorum quorundam librorum manu scriptorum, qui harum epistularum aut totum corpus aut partem continerent. de quibus quanquam ad verba scriptoris emendanda parum aut nihil conferre videbantur pauca mihi dicenda esse arbitrabar.

deinceps diu me paenituit a corrigendi studio abhorruisse. v. pag. V. in. non enim ea forma epistolae prelum reliquerunt, quam nunc plane probarem. ut de mendis taceam quae meo iure typographo adscribam, memetipsum non ea qua par erat accurate et patientia fateor orationem recensuisse. permultis enim locis neque leges dicendi servavi neque sententiarum perspicuitati prospexi. plurima igitur, ne legentibus difficultatem afferrent, aut emendanda aut illustranda erant. qua in re peropportune illud cecidit, quod Eduardus Kurtz Rigensis, vir ut ingenii acumine, ita accurata atque subtili grammaticae cognitione praestans, ad harum epistularum studium se contulit: qui non solum in commentariis qui dicuntur Neue Philologische Rundschau (anni 1887 nr. 26. pag. 408 s.) de prima epistularum particula censuram fecit, sed etiam quaecumque in omnibus deinceps epistulis pertractandis observavit, quae mira est eius comitas ac modestia, per epistulas aliquot mecum communicavit. quodsi plurimis nunc locis sermo aut emendatur aut illustratur, ut de nullo fere loco plane desperandum esse videatur, illius paene solius doctrinae scito adscribendum esse. ideo rem ita instituo, ut quaecumque ille

animadvertit littera k addita insigniam. qua tamen in re si ea modo quae emendavit afferam, reticescam plerumque quibus argumentis aut locis similibus emendata haud raro aut confirmaverit aut explicaverit, brevitatis mihi studioso velim ignoscat.

postremo amici quidam monebant, ut res quoque quae in epistulis occurrerent interpretando paucis si possem explanarem. quibus libenti animo ita obsecutus essem, ut commentando non solum fidem facerem viris doctis, id quod animi mei est sententia, parum iuste hac aetate iudicari de Maximi monachi Planudis et ingenio et doctrina, sed etiam quae propria fuisset illius aetatis cruditio, quae artium ac disciplinarum natura atque indoles, diligentius explicarem. neque enim ulla fere litterarum Graecarum aetas magis indiget explicatione, ulla, ut dicam quid sentiam, magis despiciatui duci solet vulgo a philologis quam primorum Palaeologorum: quanquam mihi quidem persuasum est quae humanitatis atque litterarum studia Cpoli anno 1261 Latinorum barbariae erepta novis laetisque incrementis effloruere, ab eis repetendas esse origines illius mutationis, quae XV. saeculo per homines Graecos in Italiam profugos facta est. sed quoniam neque otio locum faciebant negotia neque vires suppetebant -- nam tironem adhuc me esse atque hospitem in his studiis egregie sentio --, paucula de aliis eius aetatis epistolographis, de Planudis nomine et gente, denique de aetate praefatus quantulumcumque ad res illustrandas collegi sparsim sane atque exiliter adiciam.

I. De codicibus

Eis quae anno 1886 in praefatione dixi haec addenda sunt: quam pag. VI descripsi ex duobus codicibus narratiuncula legitur etiam in codice bibliothecae Bodleianae Barocciano Gr. 125 fol. 156v et in codice Parisino 2599 fol. 181. ex hoc ante me edita est loco satis abscondito a Ioanne Francisco Boissonade in Anecdotorum Graec. vol. III. pag. 130. discrepat a mea ita: 1 nomen auctoris deest 2 ἦην (lege ἦειν) 7 ἐροίμην verba καὶ — αἰροίμην om. 8 μὲν τοι 9 οὖν pro αὐθι 10 ἐροίμην· ἀνέψυξα 11 ἐροίμην· αἰ ὄμην (forsan καὶ ὄμην vel ἐροίμην) ἐβάδιζον πόλεως.

epistulae Planudeaeveniuntur

1) in codice Ambrosiano Gr. C 114 sup. anno enim 1886 cum primam epistularum particulam emissem, in qua dixi non

esse Mediolani epistularum codicem, Antonius Ceriani, praefectus bibliothecae Ambrosianae — qui vir humanissimus quot quantaque in me quotienscumque bibliothecam adii contulerit beneficia dicere nequeo —, per litteras mihi significavit recte dixisse Montefalconium exstare in Ambrosiana epistulas Planudis; quia tamen in Catalogo nominatim non indicatae fuissent, sed sub titulo: Epistolarium variorum scriptorum graece, nos utrumque eas olim non repperisse. nihil tamen damni meae editioni ex eo ignorato provenire posse, nam neglegentissime scriptum esse librum. quod iudicium lectionibus quibusdam comprobavit. paulo post ipse codicem accuratius inspexi. est cod. chartac. saeculi XVI. exeuntis. Planudis epistulae incipiunt fol. 23 v, a rubricatore insignitae titulo *τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ μαξίμου τοῦ πλανούδη ἐπιστολαί*, desinunt fol. 112 r. insunt autem in codice: ep. 1,1—97. 2,62 ὦν—fin. 3—30. excerpta ex ep. 31—33. 34. 35. exc. ex ep. 36. 37—54. exc. ex ep. 55. 56. 57. exc. ex ep. 58 et 59. 60—62. 64—91. 93—96. 98. 101—104. 106,1—32 *ἔστιν*. exc. ex ep. 106. 108. exc. ex ep. 114 et 121. 114. perneglegenter, ut recte vidit Ceriani, scriptae sunt omnique vitiorum genere scatent. ut ep. 12,139: *θρασύτητα γνωμικὸν καὶ μισεῖσθαι*. cum tamen ad idem bonae notae apographum redeat cod. atque LF (ut ep. 43, 16—18 eadem verba omittit quae L, ep. 73 eosdem versus), non nullis locis ipsum L bonitate superat. uno denique verbo hic commemoro intermixta esse Planudeis inde ab excerptis ex ep. 106 electa quaedam ex epistulis Gregorii Cyprii et Theodori Potamii.

2) duos epistularum codices in Athonis montis monasteriis esse docet Chrysanthus Notaras apud C. N. Satham in libri qui inscribitur *Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη* tomo I. pag. 274 et 282. alter codex in bibliotheca sancti Athanasii: *Μαξίμου τοῦ Πλανούδη, ἐπιστολαὶ θανασταὶ τὸν ἀριθμὸν ρκ'*, alter in monasterio Iberorum: *Βίβλος β' μεγέθους, ἐν ἣ ἐπιστολαὶ 90 τοῦ ἐκ Κύπρου Γρηγορίου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τοῦ Πλανούδη ἐπιστολαὶ ρκ', καὶ τοῦ σοφοῦ Θεοδώρου τοῦ Ποταμίου ἐπιστολαὶ κ'*. de hoc Spyr. P. Lambros Atheniensis in tomi II. particula V. *Δελτίου τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος* (Athenis 1885) pag. 57: *Ὁ κῶδιξ οὗτος, λαβὼν κατὰ τὴν ὑπ' ἐμοῦ γενομένην κατάταξιν τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης τῆς εὐαγοῦς τῶν Ἰβήρων μονῆς τὸν ἀριθμὸν 184, εἶνε χαρτῶος, σχήματος ὀγδόου, γέγραπται δὲ μέρος μὲν κατὰ τὸν ιδ', μέρος δὲ κατὰ τὸν ιε' αἰῶνα καὶ σύγκειται ἐκ φύλλων 267.*

καὶ περὶ μὲν τοῦ κώδικος ὅλου γενήσεται λόγος ὅταν ποτὲ ἐκδοθῇ ὁ ἐμὸς κατάλογος τῶν ἀγιορειτικῶν χειρογράφων. *ibidem*, ut ipse vir doctissimus⁷ per litteras amice me monuit, pag. 62—64 edidit et commentatus est ἐπιστολὴν Μαξίμου τοῦ Πλανούδη περὶ μεμβράνων. ad ep. 100.

3) in codice bibliothecae Bodleianae miscellaneo Gr. 242 saeculi XVI. fol. 268, subiecit manus recentior quaedam pauca sub titulo, ἐκ τῶν τοῦ Μαξίμου τοῦ Πλανούδη ἐπιστολῶν. ita Henricus O. Coxe, Catalogi codicum MSS. Bibl. Bodl. pars I., Oxon. 1853.

4) in codice Vaticano Palatino Gr. 141 saeculi XIV—XV. fol. 5—83. [Maximi Planudis] Epistolae CXXII. — Prima τῷ ἀντοκράτορι (Ioanni Palaeologo), inc. Ἐπήνεσα τὸ μέχρι τοῦδε σιγᾶν. Ultima inscribitur Παραμυθητικὴ τῶν φίλων τινί. Epigrammata metrica inter epistulas sparsa: I. In effigiem secundum Christi adventum referentem, — II. In Christum, — III. *Εἰς τὰς κολάσεις*, — IV. In sanctos omnes, f. 46. ita Stevenson, Codices manuscripti Palatini Graeci biblioth. Vaticanae, Romae 1885. easdem igitur is codex epistulas continet quas edidi. nam etiam in illo, mihi crede, 121 epistulae sunt, non 122. credi enim vix potest, quam saepe ei, qui capitales litteras minio depinxerunt numerosque addiderunt, in numeris adscribendis lapsi sint. cum Lambecio praeterea Stevenson errat, cum primam epistolam ad Ioannem Palaeologum scriptam esse opinatur. ad ep. 1. codex ei familiae adnumerandus est cuius sunt codices VM. nam ut VM tria (non quattuor, ut Stevensoni placet) illa epigrammata epistulae 73 adicit.

aliorum librorum manu scriptorum in quibus insunt epistulae Planudeae nulla est mentio in catalogis ineditis bibliothecarum aut Vaticanae veteris, Ottoboniana, reginae Christinae aut Alexandrinae, Angelicae, Barberinae, Casanatensis, Chisianae. quod in Mignii Patrologiae Graecae tomo 147 pag. 1165—1168 scriptum est Dorvillium unam Planudis epistolam indicemque epistularum sumpsisse ex codice Vaticano, quem Angelus Vergecius anno 1560 Parisiis scripsisset, error manifestus est. ex codice enim Vindobonensi, non Vaticano et epistolam sumpsit et indicem Iac. Phil. Dorville. cf. eius librum, quem pag. V. laudavi, pag. 429 in. Vergecius autem non Planudis epistolam, sed carmina Manuelis Philae descripsit teste eodem Dorvillio pag. 445.

II. De aliis epistolographis

Ex eadem fere aetate, qua Planudis, aliorum epistulae mihi quidem adhuc innotuere hae:

Nicephori Blemmidae, quem anno 1198 natum, anno 1272 mortuum esse perhibent. epistulae eius aliquot, ineditae ut opinor, pluribus sunt in codicibus, ut in codice Barocciano 131. v. Henrici O. Coxe catalogum bibl. Bodl.

Georgii (Gregorii) Cyprii, patriarchae Cpolitani 1282—1289, qui mortuus est anno 1290, supersunt plures quam ducentae, in compluribus libris manu scriptis, maximam partem ineditae. omnes mea manu transcripsi et edere in animo habeo. quas ipse quidem Georgius collegit librarioque describendas tradidit ὡς δὴ τινος λογικῆς καλλιτεχνίας ὑπόμνημα. immiscuit suis epistulas ad se scriptas a

Theodoro Muzalone quinque. ineditae. is mortuus est anno 1294. ad ep. 66.

Athanasii, patriarchae Cpolitani primum 1289—1293, iterum 1304—1310, epistulae octoginta quattuor magnam partem ineditae. v. Mign. Patrol. Gr. tom. 142 pag. 471—528.

Theodori Hyrtaceni, ludi magistri Cpolitani, qui mea quidem sententia mortuus est circiter anno 1320. epistulas nonaginta tres ex cod. Paris. 1209 edidit F. I. G. La Porte-du-Theil, Notices et Extraits de la bibl. du Roi, tom. V. pag. 723—744, tom. VI. pag. 3—48.

Leontis Bardalae una epistula ad Theodorum Metochitam apud Boissonad. Anecd. Gr. vol. I. pag. 402. ad ep. 5.

Michaelis Gabrae epistulae ineditae, in codice Marciano 446. v. catalogum bibliothecae Marcianae Zanettianum. sunt ex mea computatione epistulae quadringentae quinquaginta quattuor, editione, ut ait Villoison Anecd. Gr. tom. II pag. 77 n. 1, minus dignae. pervolavi anno proximo codicem, ut hominem cognoscerem, atque non nullas epistulas transcribere coepi, sed inter scribendum taedio defessus sum. vixit temporibus imperatoris Andronici senioris. ad ep. 8, 51. 28.

Nicephori Chumni. epistulas circiter centum septuaginta edidit Boissonade in Anecdotis novis, Par. 1844. ad ep. 6. ut ipse multus est et strenuus in epistolographorum arte factitanda, ita Ioannem filium impellit, ut ipsum patrem scribentem rescribens superet. Anecd. nov. pag. 5 extr., 57 a. m., 60 p. m.

Ioannis huius Chumni. epistolae novem ibidem exstant pag. 52—56. 203—222.

Theodori Metochitae, qui mortuus est anno 1332, ad Nicephorum Chumnum inter epistulas eius duae: 38 et 134. Sathas, *Μεσ. βιβλ.* vol. I pag. ρκδ' commemorat eius: *ἐπιστολαὶ πρὸς διαφόρους.*

ut eorum quos modo attuli demonstrari potest plurimos ipsos epistulas suas et collegisse et foras dedisse, ita quas habemus Planudis non temere, sed consulto in unum conquisitas esse cum aliis ex causis, tum ideo crediderim, quod quae una est ad imperatorem Romanorum epistula, quanquam post plurimas alias scripta est, primo loco collocata est, quae una exstat ad imperatoris fratrem data altero loco.

neque tamen ab ipso Planude editae sunt.

is enim si edidisset, temporum ordinem, si non in omnibus, in eis certe epistulis disponendis servasset, quibus res ab Alexio Philanthropeno in Asia gestas celebrat. at non servavit: ut epistula 98, qua nuptias ei gratulatur, ab ipso non posita esset post epistolam 90, qua de uxoris fraterculo post nuptias mortuum eum consolatur. quanquam non ignoro ipsum edere voluisse. extrema enim epistula 119 spe ducitur eas epistulas quas ad Philanthropenum scripserit scripturusque fuerit de rebus ab eo bene gestis hominibus legendas se propositurum esse. cf. Aeneam comitem Piccolomini, libri a me pag.V. laudati pag. XLIX. at is, quem epistulis memoriae sempiternae commendare se posse speraverat, adeo non respondit exspectationi, ut propter fidem violatam imperio deiectus excaecaretur. ad ep. 60. publica igitur proditoris aude in summum discrimen adductus esset. neque magis adduci possum, ut credam ipsum ausum esse edere epistulas, quas multas scripsit ad Melchisedec monachum Acropolitam: hoc enim in primis auctore Alexius ille Philanthropenus ab imperatore Andronico descivit. ad ep. 71.

non igitur ab ipso, sed post mortem eius ab amico quodam hae epistolae divulgatae sunt.

III. De Planudis nomine et gente

Planudes in codicibus dicitur aut *Μάξιμος ὁ Πλανούδης* aut *Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανούδης*: se ipsum semper, ut videtur, Maximum vocat monachum Planudem. ut omittam in aliorum

librorum quos scripsit plurimos codicibus melioris notae semper fere monachi titulum addi, addi in titulo libri quem contra eum scripsit Georgius Metochita aequalis (v. Mign. Patrol. Gr. tom. 141 pag. 1275), ipse in codice Gr. Marciano 481 sua ipsius manu anno 1302 subscripsit: *χειρὶ Μαξίμου μοναχοῦ τοῦ Πλανοῦδη*. cuius subscriptionis imaginem lucis opera Venetiis expressam lapidique qua hac in urbe fieri potuit accuratione inscriptam, ut manum cognoscas, pag. 182 repetendam curavi. ipse denique comprobavit nominis sui acrostichide quam carmen quoddam ecclesiasticum ab ipso compositum continet. quod carmen quo minus ad finem perduceret morte impeditus est. corollarii instar versus illos libro subiciam.

ubicumque igitur in codicibus, recentioribus potissimum, monachi titulus omittitur, negligentius scriptum esse existimandum est. consulto enim cogitateque praenomini eum titulum adiecit, quod tum demum, cum monachus fieret, Maximi praenomen adsumpsit. nam sollemnis fere mos videtur receptus esse Palaeologorum quidem temporibus inter homines Byzantinos, ut ei qui coenobitarum vitam amplexarentur quo laici dicerentur praenomen mutarent, tali plerumque mutarent quod eadem littera, qua prius praenomen, inciperet. quo de more is qui Byzantinis litteris omnium fere eruditissimus erat, Leo Allatius, quae prolixè ei suppeditarunt, vellem collegisset: nam qui ultimus ut opinor eam rem tetigit, Io. Franc. Boissonade, Anecd. nova pag. 24, non bene expedit. cuius moris legenti mihi obvia fuere exempla haece: *Ἀνδρόνικος* monachus vocatus est *Ἀθανάσιος* aut *Ἀντώνιος*, *Βαρλαάμ* — *Βασίλειος*, *Γεώργιος* — *Γεννάδιος* aut *Γρηγόριος*, *Εἰρήνη* — *Εὐγενία* aut *Εὐλογία*, *Θεodώρα* — *Θεοδόσια*, *Θεόδωρος* — *Θεόληπτος*, *Θεοφανώ* — *Θεοδώρα*, *Θωμᾶς* — *Θεόδουλος*, *Ἰωάννης* — *Ἰωαννίκιος* aut *Ἰωάσαφ* aut *Ἰωσήφ*, *Ἰωβ* — *Ἰαστήης*, *Κωνσταντῖνος* — *Κάλλιστος*, *Μανδᾶς* — *Μερκούριος*, *Μανουήλ* — *Μάξιμος* aut *Ματθαῖος*, *Μαρία* — *Μάρθα*, *Νικηφόρος* — *Ναθαναήλ*, *Νικόλαος* — *Νεόφυτος*.

ita etiam Planudes antequam cucillum sumpsit Manuel dictus est. quod nomen non confirmo eo titulo quem refert Montefalconius in Bibliotheca bibl. MSS. nova tom. I pag. 416a: 'cod. bombyc. XIV. saec. grammaticae variae, scilicet Magistri Manuelis Planudis.' nam ut et Hieronymus Vitelli et Conradus Zacher nuper me docuerunt ille codicem, qui abbat. olim Flor. 2720,

nunc signatur Conv. soppr. 8, describens nomen complurium scriptorum Manuelis (Moschopuli), (Thomae) Magistri, Planudis in unum illud unius hominis temere confudit. accuratum eius codicis indicem dedit Guilelmus Studemund in Anecdotis variis Graecis, Berol. 1886, pag. 91. neque multum auctoritatis tribuo ei titulo qui scribitur in codice bibliothecae Bodleianae Cromwell. 12 fol. 1: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου μοναχοῦ κυροῦ Μανουήλ τοῦ Πλανούδη εἰς τὴν κατ' Ἰνδοὺς μεγάλην ψηφοφορίαν. nam in melioribus eiusdem libri codicibus nominatur Maximus. at confirmo uno ipsius Planudis testimonio: nam quod carmen ad Theoctistum Adrianopolis episcopum misit explicit versu: ὅς ῥα Μανουήλ οὖνομ' ἔχων λέγομ' ἠδὲ Πλανούδης. ad ep. 9.

Planudis denique nomen non ab ipso adsumptum, sed paternum esse primo epitaphiorum comprobatur. quae epitaphia quoniam edidi in commentatione, quae a bibliopolis comparari vix potest (v. pag. V 4), hoc in libro qui totus est Planudis repetere placet. exstant in codice Vaticano Regin. 653, nunc 117, saec. XIV. bombyc. fol. 9 r v. descripsit Otto Seeck anno 1877, denuo contulit anno proximo Ricardus Reitzenstein.

† Ἐπιγράμματα

εἰς τὸν τάφον τοῦ κυρίου Μαξίμου τοῦ Πλανούδη·
παρὰ Γρηγορίου ὁμιλητοῦ αὐτοῦ.

Μάξιμος ἠγάθεος μουσῶν φίλος ἐνθάδε κεῖται,
ἀφοτέρης γλώττης κῦδος ἀναψάμενος
Ἑλλάδος Ἀύσονίης θ' ὧν ἵκετο πείρατ' ἐς ἄκρα.
ἀλλὰ σὺ τόνδε βλέπων μνώεό μοι θανάτου.
5 ὅς ῥα πατρώιον, ᾧ ξεῖν', οὖνομα ἔσχε Πλανούδης,
Μάξιμος ἠγάθεος μουσοπόλων ἀκρότης
πέμπτην ἔξανύων ἑτέων δεκάδ', ἐς δ' ἄκρα μούσης
ξυμπάσης ἰγμένος τύμβον τόνδε λάχεν.
ἀλλὰ σὺ τόνδ' ὀρόων θεὸν ὑψιμέδοντα λιτάζου
10 ἀμπλακίης δόμεναι τῆδε λύσιν φιλήν.
οἴμοι μοι· καὶ Μάξιμος ἰσόθεος θάνε που φώς,
ὅς ζῆν μυριάδας ἄξιος ἦν ἑτέων·
σὺν δ' αὐτῷ θάνε γραμματικῆς μένος ἠδέ τε δῆτρης,
μοῦσα δὲ Καλλιόπη ἔφθιτό γ' ἐκ μερόπων.

prima editio falso παρὰ τοῦ Γ. ¹ μάξ.—φίλ in rasura ⁶ pr. ed. μουσο-
τόλων ⁷ pr. ed. ἐσδ' ⁸ cod. ξυμπάσης ¹¹ cod. μοιμοι ¹³ τε addidit Alfredus Eberhard

κάτθανε σοῦ φθιμένοιο λόγων ξύμπασά γε τέχνη, 15
 Μάξιμ', ἀοιδιπόλων μουσοπόλων τ' ἀκρότης.
 αἱ δ' Εὐκλείδew δείξεις αἶ τ' αὐτοῦ Πτολεμαίου
 χρῆμά γ' ἔασι μάτην κείμενον ἐν χθονί που:

Μάξιμε, καὶ σὺ θάνες, σοφίης ὦ πάσης στήλη,
 ἔφθιτο σῆς σοφίης δέ, φέριστε, χύμα φθιμένοιο 20
 ἧ που μὰψ ἀλάληται πᾶς βρότος ἧ φάτις ἐστίν,
 ὀπότε κ', ὦ σοφίης οἶκος, σὺ κηγήσαιο πότμου.

† Ἐτερον ἠρωελεγειον

τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτόν.

Ἀύσονίης διαλέκτου μ', ὦ ξεῖν', ἐμμετενεγκῶν

Μάξιμος ἀρτίφρων μουσοπόλος σοφίης

ψαύσας ἄκρα γε πείρατα θῆκεν ἐς Ἑλλάδα φωνήν,

δείγμα τεῆς σοφίης, ἐσομένοις δὲ χάριν. —

De gente Planudea scio haec: pater bis matrimonium iniit.
 exstat tetrastichon Planudis in novercam in cod. Laur. 57,24 fol. 74 r
 et in cod. Vaticano Palatino 141 fol. 136 r. ex illo a me rogatus
 anno proximo excrispsit Conradus Zacher:

† Τοῦ Πλανούδη ἠρωελεγειοὶ εἰς μητρυνίαν:

† Πολλοὶ ψευδόμενοι φάσκουσ', ὅτι τὸν πρόγονόν μου

μισῶ· ἐγὼ δ' αὐτὸν εὐχόμαι οἰκτρὰ θανεῖν,

ὄφρα καὶ οἰκτρότατα κλαύσω καὶ ὀδύρωμαι αὐτόν

καὶ πᾶσιν δείξω, πῶς μιν ἐγὼν ἐφίλουν: †

vixit Nicomediae, in Bithyniae urbe. nam ibi natum se esse
 Maximus Planudes dicit in prooemio encomii in sanctum megalomartyrem
 Diomedem: ἐγὼ δὲ διαφερόντως ὑποχρεῶς εἰμι τῷ
 θαυμαστῷ τούτῳ μάρτυρι τῶν τε ἄλλων ἕνεκα καὶ τῆς φρουρᾶς,
 ἣν ὄσπερ ἐπ' ἀκροπόλεως ἰδρυμένος τὸ τῆς ἐμῆς πατρίδος ἔδαφος,
 τὴν Νικομηδέων μεγαλόπολιν λέγω, φρουρεῖ. haec desumpsit ex
 codice Vindob. Gr. 269 fol. 131 r. cf. Boissonade ad Ovidii metam.
 pag. XII. θεῖος Planudis, vir bonus, Cpoli fuisse videtur. eum
 commendat anno 1299 Nicephoro Chumno et Ioanni Phacrasae,
 alias magno papiae ep. 6,21. 7. 24,57. patris possessiones frater
 Planudis hereditate accepisse videtur: Nicomediae agros ille pos-
 sedit, quibus colendis Constantinus quidam praefuit. ep. 20,6. 21.

¹⁵ cod. ἀτθανε ¹⁶ cod. ἀοιδιπόλων ¹⁹ cod. ἀξιμε ²⁰ cod. δε, pr. ed. ὦ
²² cod. γ' ὦ τῷ ²³ post ἔτερον extinctum ἐλ

pro fratre cum a Syro homine portorii exactore Cpoli foede vexaretur Ioanni Phacrasae supplicat. ep. 12, 66, 149. ep. 53 anum quandam monacham genere sibi proximam Nicomediae episcopo et domino commendat. alius denique propinquus Cpoli Philadelphiam in Lydiae urbem anno 1294 transmigravit. ep. 60,35.

restat, ut de nominibus dicam, quae a viris doctis non nullis Planudi affinguntur. Christianus Fridericus de Matthaei in libro *Ποικίλα Ἑλληνικά* seu *Varia Graeca*, Mosquae 1811, pag. 91—221 ex codice Augustano Maximi Planudis interpretationes Graecas quorundam locorum scriptorum Latinorum, pag. 91—182 commentarii Macrobiani in Ciceronis *Somnium Scipionis* ex versione Planudis fragmenta edidit. pag. 102 infra ad caput XVI annotat haec: „Ante haec autem, quae in margine leguntur, etiam hanc reperio notam: τοῦ σιγηροῦ: κείμενον. Huc refertur paullo inferius alia nota in marg.: τοῦ αὐτοῦ: κείμενον. Σιγηρός, sive, silentiarius, appellatur Maximus Planudes, quod fuit a secretis Andronico Palaeologo, ut equidem arbitror.“ cui opinioni astipulatur Carolus Fridericus Weber in dissertationis *De latine scriptis, quae Graeci veteres in linguam suam transtulerunt* particula quarta, Cassellis 1852, pag. 29. atque ille quidem, ut Sigmundus Riezler Monacensis certiore fecit me rogantem, recte legit nomen *σιγηροῦ* a librarii manu semel in margine scriptum in codice, qui nunc est inter Monacenses Graecos 439 fol. 60 v. sed quid sibi velit illud nomen etsi nullo modo explicare me posse concedo, tamen ne vestigium quidem inveni quod aliqua verisimili ratione probaret Planudem eo usum esse. nam quod arbitratur a secretis eum fuisse Matthaei somniat. aulico munere nunquam ille functus est, monachus fuit usque ad ultimam vitae diem. ceterum nomen illud proprium semel alibi legi: *πρακτωρ* quidam *τοῦ δήμου Σιγηρός* vocatur apud Cantacuz. III 53,15.

Valentinus Rose denique Maximum Planudem eundem esse vult atque Manuelem vel Maximum Holobolum. dicit enim in commentatione „Über eine angebliche Paraphrase des Themistius“, *Hermes*, Berol. 1867, vol. II pag. 212: „Durch Leo Allatius (de ecclesiae occidentalis atque orientalis perpetua consensione, Col. Agr. 1648 p. 774; vgl. Fabric. B. Gr. XI, 334 Harl.) wissen wir dass der Predigermönch Simon Constantinopolitanus (Echard, *Script. ord. Praedicator.* Ip. 558^b sq.) von den drei Büchern seiner im lateinischen Sinne verfassten Streitschrift de processione spiritus

sancti etiam ex filio das erste an Manuel Olobolus (den als Mönch unter dem Namen Maximus bekannten Planudes: s. Allat. l. c., Fabr. III, 812 und XI, 682), das zweite an Sophonias, das dritte an Joannes Nomophylax richtete: idem, Anacreontis Teii quae vocantur *Συμποσιακὰ ἠμιάμβια*, Lips. 1868, in annotationibus pag. XIV: item licet non primus edidit Manuelis Holoboli rhetoris (id est ipsius Maximi Planudis) cet. quam in opinionem plane novam quibus de causis venerit, in medium quidem non proposuit, sed in epistula quadam mense Iunio anni 1876 data ad Guilelmum Studemund, qui quidem iam tum hac in opinione offendisset, uberius exposuit. quam epistulam hic, qui est animus summi viri erga me amicus et benevolus, mihi utendam dedit. ibi igitur quae Valentinus Rose disseruit summo studio et legi et pervolutavi. perquam delectatus sum viri doctissimi sagacitate: at imbrem in cribrum ingressit. quandam enim esse Planudi cum Holobolo similitudinem licet non negem, rem reconditam, quam ille *ἐν παρέργῳ*, equidem multum ac diu scrutatus nunc tot certis clarisque signis Holoboli naturam personamque describere possum, ut nihil prorsus dubii relinquatur alium esse Planudem, alium Holobolum. sed ne labor longius, rem novitate haud iniucundam plenius tractabo in commentariis qui vocantur Breslauer philologische Abhandlungen.

IV. De Planudis aetate

In commentatione mea, quam pag. V. attuli, probare studui contra omnium fere opinionem Planudem hominem esse saeculi XIII. natum enim esse intra annum 1250 et 1260, diem supremum obiisse quintam annorum decadem vix egressum. cf. pag. 190 epigrammatis versum septimum. quae de aetate disputavi cum summam complexus sit Alfredus Gudeman Americanus, amicus meus, in dissertatione De Heroidum Ovidii codice Planudeo, Berol. 1888, pag. 67ss, hoc loco repetere nolo.

quod superest nunc quoniam non solum epistulae, quos tum ignorabam, mihi notae sunt, sed etiam ipsum scriptorem paulo accuratius cognovi, pro certo affirmo non esse cur de sententia desistam. nam quaecumque de Planudis vita et scriptis, quaecumque de aequalibus eius relata legi cum meis temporum rationibus conspirant neque quicquam repperi quod fidem faciat ultra annum 1302, quo codicem illum, qui nunc est Marcianus 481

(cf. pag. 182. 189), scripsit, vitam eum promovisse. scriptae sunt anno 1294 epistulae 60. 61. ante annum 1295 ep. 67. 71—73. anno 1295 ep. 74. 77—86. 89—91. 94—99. 109. 115—118. anno 1296 ep. 110—114. 119. 120. anno 1299 ep. 1. 4. 6—8. 11—17. 19. anno 1300 epistula 5. ceteras epistulas licet certos in annos referre nequeam, tamen non est cur eisdem fere temporibus ortas esse negemus. sero igitur epistularum exempla et seponendi et colligendi consilium videtur cepisse.

neque tamen dubitari potest, quin multis annis antequam has epistulas scriberet, vixerit, Cpoli vixerit. ipse oculis suis memorabile quoddam ibi vidit triumphii spectaculum. quem actum esse anno 1281 ad ep. 112,40 ostendi. sed non solum vitam solitariam in otio degens totum se abdidit in litteras, sed interfuit etiam eis contentionibus, quae ultimis temporibus imperatoris Michaelis (1261—1282), primis Andronici (1282—1331) Cpoli erant de processione spiritus sancti. quam rem cum videam viros doctos adeo neglexisse, ut in alios quoque de Planude errores inducerentur, leviter hic significabo.

ut imperium suum firmaret imperatorem Michaellem constat omni studio id egisse, ut Graecos et Latinos de fide, dissidentes in concordiam redigeret. cui rei cum et vulgus et clerici Cpoli obniterentur, qui propalam resisterent non tam minis reprimebat quam vi, carceribus, omnibus denique suppliciis de pristina sententia discedere cogebat. vix autem eo mortuo Andronicus imperare coepit, cum repente societate, quae patri cum pontifice Romano et Latinis fuerat, dirupta eadem crudelitate, qua ille in Graecos, in eos saevit qui fidem Graecorum quam dicunt orthodoxam aspernarentur. ideo pauci etiam tum Cpoli ausi sunt Latinis faventes dogma illorum defendere, quo docebant spiritum sanctum non solum ex patre, sed etiam ex filio procedere. inter quos eminebant Ioannes Beccus, Georgius Metochita, Constantinus Meliteniota: qui cum pertinaciter starent in sententia, ab Andronico aeternis vinculis mandati misera morte periere.

his igitur ipsis temporibus etiam Planudem arma tulisse, tulisse pro fide orthodoxa adversus Latinos, certo testimonio probatur: scripsit tres vel quattuor syllogismos de processione spiritus sancti contra Latinos, quem libellum impugnavit Georgius ille Metochita disputatione quae inscribitur: *Γεωργίου Μετοχίτου διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀντίρρησις τῶν τριῶν κεφαλαίων, ὧν*

ἐξέθετο Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανούδης. Mign. Patrol. Gr. tom. 141 pag. 1275 ss. alio etiam libro Graecorum causam Planudes videtur egisse: exstat Vindobonae in bibliothecae Caesareae codice theolog. Gr. 269 liber qui inscribitur: *λόγος περὶ πίστεως, ἐκτεθεὶς παρὰ τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυροῦ Μαξίμου τοῦ Πλανούδη*. item contra Latinos scriptus est, sed illo prolixius, divisus enim est in capita viginti. quos quidem libros ex animi sententia eum composuisse existimandum est. deditissimus enim, si quid video, erat fidei orthodoxae. qui nisi fuisset, imperatore Andronico non solum salus eius infestior fuisset, sed incredibilem etiam in modum multos annos fidem nefarie simulasset. at qui fieri potest, ut simulasse credamus eum qui summa semper apud Andronicum valuerit auctoritate, qui perpetuam habuerit consuetudinem cum hominibus principibus eisque orthodoxis, qui laudaverit Rhaulaenam proto-vestiariam quod *δόγματος ὀρθοτόμοιο χάριν πάθεν ἄλγεα πολλά*. Mign. Patrol. Gr. tom. 147 pag. 1176.

quodsi credi nullo modo potest contra animi iudicium a Graecis eum stetisse, quos in Graecum sermonem vertit Augustini de trinitate libros, eam in primis partem qua dogma Graecorum de spiritus sancti ex solo patre processione refellitur — quam ad verbum expressisse perhibetur —, vi coactum vel metu perculsum eum vertisse necesse est. qua quidem vi a nullo coactus esse potest nisi ab imperatore Michaele. quam ob rem ante annum 1282 illos Augustini libros vertit.

apparet tota sententia me dissentire a Demetrio Cydone (saec. XIV. exeunt.) et a Bessarione cardinale (1395—1472): qui homines ipsi *λατινόφρονες* et aetatem et Planudem ipsum parum intellegentes eum ex animo Latinis favisse ac metu imperatoris perterritum contra Latinos scripsisse opinantur. Mign. Patrol. Gr. tom. 161 pag. 312BC 317CD. maiorem in errorem rapitur Raphael Maffeus Volaterranus (1451—1521). risum paene movet quod ea quae apud Cydonem scripta legerat verbis exasperans in libro XVII. Commentariorum urbanorum narrat „Maximum Planudem Romanae ab initio fidei favisse, ob quam rem ab imperatore Cpolitano multa passum in custodiam tandem coniectum contra sentire coactum esse, tribus editis contra Romanam Ecclesiam argumentationibus.“

ad ep. I

v. 24: ev. Ioann. XXI 8 (k). — 27: *ibid.* 7 (k). — 30: ep. ad Rom. X 15. — 34: ev. Ioann. XIII 9 (k). — 36: τοῦ ὑπ. (k). — Esai. IV 4. — 63: psalm. CIV 23. 21. 22. (k). — 66: Esai. XI 6 (k). — 69: τί βούλεται (k). — 74: δωροφορήματι καὶ εὐχάς, ὦν (k). — 75: τῷ δῶνι (k). — 77: πληρώσαι ᾿ πρὸς (k). δῶνι—πληρώσαι psalm. XX 4. eadem precatatione Gregorius Cyprius in epistula quadam (146) ad regem missa utitur. — 79: proverbium. — 87: πρὸς ἡμᾶς (ἡμῶν?) γάρ, καὶ εἰ διαφόρως, καὶ (k). — 91: Plat. polit. 269 A Preller, Griech. Mythol. II² 388 (k). — 101: Theod. Hyrtac. ap. Boisson., Anecd. Gr. 1250 a. fin. — 101: Hom. λ 476 alibi (k). —

Epistula ad imperatorem Andronicum Palaeologum Michaelis filium (1282—1331) anno 1299 Thessalonicam missa is anno 1299 die sexto mensis Februarii Cpoli profectus Thessalonicam se contulit (ep. 4,58) ibique complures menses commoratus est. multi Planudis amici imperatorem eo comitati sunt. ep. 19,12. e Thessalia redux die vicesimo altero mensis Novembris Cpolim sollemni occurso iterum invectus est. Geo. Pach. ed. Bonn. II 278. 848. 290. 849. Thessalonicam igitur ad imperatorem hieme instante (1,20) scribens supplicibus verbis orat, ut Cpolim tandem aliquando revertatur. quo desiderio imperatoris teneatur, eodem fere modo effuse exprimit ep. 11. cf. ep. 4,5. 19,37. eodem missae sunt epistulae ad amicos 4. 6—8. 11—17. 19. —

5: βασιλείας appellatione alloquitur etiam imperatoris fratrem et despotam ep. 2, 3,70. 40,3, 24. 43,17. —

15: τὸ σχῆμα habitus monachicus ep. 15,14. 24,25. 27,15, 42. —

20: hiemale tempus, quod cum vere componens festiva laudarat declamatiuncula, aetate provento grave est et molestum, neque ad peregrinandum idoneum neque valetudini conducit. ep. 71,29. 73,4. 74,10. 86,10. —

103: Cpolis a Planude dicitur: ἡ βασιλῆς ep. 4,59. 9,38. 107,12. ἡ βασιλῆς πόλις ep. 1,103. 12,28. 67,69. ἡ τῶν πόλεων βασιλῆς ep. 11,16. ἡ βασιλῆς τῶν πόλεων ep. 31,2. 112,35. ἡ βασιλεύουσα αὐτῆ ep. 105,10. Βυζάντιον ep. 38,19. 44,24. 116,16. ἡ Βύζαντος ep. 94,70. πόλις ἡ Βύζαντος ep. 98, 108. ἡ Κωνσταντίνου ep. 44,23. 48,11. 90,51. —

ad ep. II

Ep. ad Theodorum Palaeologum imperatoris Andronici fratrem. Andronico fratres erant tres: Manuel, Constantinus Porphyrogenitus, Theodorus. Manuel Andronico aetate maior infans mortuus est. Geo. Pach. I 183,14. Constantinus quod regnum appeteret in carcerem coniectus est mense Martio anni 1291. Geo. Pach. II 161,10. 840. ibi die quinto mensis Maii anni 1306 mortuus est. Geo. Pach. II 424,6. 860. Theodorus, cum despotae nomen ei negaret Andronicus, sebastocratoris autem sibi oblatum aspernaretur, solo nomine regis filii fratrisque appellatus est. Geo. Pach. II 182. mortuus est non ante annum 1307. Geo. Pach. II 549. 866. ad hunc igitur *αὐτάδελφον* imperatoris scripsit, quo anno, non liquet. sero in eius amicitiam venit. ep. 2,84. —

3: Planudes totam fere per vitam litteris assidens admodum infirma valetudine usus est. ep. 99,147. hieme anni 1295 catarrho gastrico chronico, ut medici nostri dicunt, laboravit. eius enim morbi notas satis accurate significavit ep. 86,27. eodem tempore per sex fere menses laboravit alterius naris catarrho chronico. ep. 86,39. diurno ac paene mortifero morbo correptus est anno 1297, postquam Venetiis rediit. ep. 12,30. 29,32. podagrae denique doloribus qui certis temporibus recurrebant, cruciabatur. ep. 2,4, 68. autumnus anni 1299 ep. 19,73. neque praetermittam non procul afuisse, quin quadragesimae tempore anni 1296 prunarum succensione periret. ep. 114,100.

ad ep. III

17: *ὀμιλήσει* (k). — 20: *γάρον, ἣν αὐτὸς ἂν πρὸς ἡμᾶς λέγοι*, (k). —

Ep. ad Ioannem Phacrasem logothetam rei pecuariae, fortasse anno 1299 Thessalonicam. ep. 3,68. plures ea aetate commemorantur Phacrasae: *Ἰωάννης ὁ Φακρασῆς*: ad eum scripsit Gregorius Cyprius, ante annum igitur 1291, epistolam hanc: *Βαμβακίνας ἐκ μόνης θατέρας τῶν ἐπιφανειῶν γεγραμμένας πέπεισμαι ὄλκοι σοι παρερρίφθαι πολλάς· αἱ δὲ σοὶ μὲν εἰς οὐδὲν χρήσιμαί, εἰ μὴ ἄρα λέγεις εἰς ἕξασιν φλογὸς ταμιεύειν αὐτάς· ἐμοὶ δ' εἰ πέμψεις, μεγάλην μὲν πληρώσαιεν τὴν χρεῖαν, μείζονα δὲ καὶ σὺ δὲ αὐτῶν τὴν χάριν ἀποίση. ὄρα γοῦν εἰ δόξεις τοσοῦτον τόλμης ἀνθάπτεσθαι, ὥστ' ἐπὶ συμβάσεις ἰοιούτας χωρῆσαι, ἐξ ὧν ἔσται σοι χάριν οὐ φάυλην εἰκῆ παραβεβλημένοις πράγμασι καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν πατου-*

μείνοις ὠνήσασθαι: — idem videtur esse ad quem scripsit Nicephorus Chumnus epistolam nonam ap. Boiss. *Anecd. nova* pag. 13. sine causa Wernsdorf, Manuelis Philae carmina Graeca, Lips. 1768, praef. pag. recta b 3 et pag. 326 et Boissonade l. l. magnum logothetam eum fuisse dicunt. *Μανουήλ ὁ Φακρασῆς σιδηριώτης*: E. Miller, Manuelis Philae carmina, Par. 1855. 57, I 291 vs. 23. 24. ad eundem, *τὸν σιδηριώτην*, non ad Ioannem, sunt versus sepulcrales Manuelis Philae, quos post Allatium, Fabricium, Wernsdorfium correctos edidit Miller l. l. I 376. vixit ineunte saeculo XIV. *Γεώργιος ὁ Φακρασῆς: στρατηγός* Niceph. Greg. ed. Bonn. II 627. 19 anno 1342, *πρωτοστράτωρ* Cantacuz. ed. Bonn. II 585 anno 1346, idem Cantacuz. III 196 anno 1351. alii Phacrasae ap. Fabric., *Bibl. Gr. ed. Harl. XI. Φακρασίνα, τῶν τῆ βασιλίδι συνοσῶν μία γυναικῶν εὐγενῶν* Cantacuz. I 409, 21. Phacrasae Planudeus Ioannes videtur esse, inde a puero amicissimus imperatori Andronico. ep. 19, 40. amicus Gregorii Cyprii Nicephorice Chumni. familiarissimus eius etiam Planudes totamque Phacrasae domum consuetudine devinctam tenebat. ep. 4, 23. 15, 15. filium eius Ioannem erudire vult. ep. 4, 39. 8, 29. pater est una cum imperatore Thesalonicae anno 1299, eo igitur epistolae 4. 7. 8. 11—16. 19. ibi causa nescio qua imperatoris iram contraxit, sed sperat Planudes eum iterum in eius gratiam rediturum esse. ep. 19. plures dum Thesalonicae moratur amici moriuntur. ep. 17, 19. —

Phacrasae est *λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν*. de officiis palatinis v. quae afferunt Codinus Curopal. de officiis ed. Bonn. et Ducangii glossarium. in his epistulis commemorantur haec: *ὁ δεσπότης* ep. 40. 43: proximus est ab imperatore, nam primum locum obtinet inter officiales palatii Cpolitani. hoc nomine donabantur imperatoris consanguinei, affines, proxima necessitudine coniuncti. *ὁ πρωτοβεστιάριος* ep. 65, 18. 67. 68, 41: sextus inter officiales (secundum Codinum). quam tamen dignitatem imperator Michael Palaeologus transferens ad Michaellem Tarchaniotam, Mariae Palaeologinae sororis filium, qui fuerat magnus domesticus, omnibus excepto Caesare praeposuit. ad ep. 60. 67. *ἡ πρωτοβεστιαρία* ep. 68: ita uxor protovestiarii salutabatur. *ὁ πρωτοσεβαστός* (scribitur etiam *πρωτοσέβαστος*. Boisson. *Anecd. nov.* pag. 296) ep. 55. 58. 74, 6. 75: dignitas inter officiales tertia decima. quam coniunxit Theodorus Muzalo cum protovestiarii magnique logothetae. ad ep. 67. post eius mortem, inde ab anno 1294, protose-

bastus fuit Michaelis Tarchaniotae filius natu maior. ad ep. 60. ὁ *πιγκέρνης* ep. 84,3,6. 85,11. 99,4. 105,18. 117,30: quartus decimus inter officiales. ad ep. 60. ὁ *λογοθέτης τοῦ γενικοῦ* logotheta aerarii ep. 94,70: duodevicesimus. ad ep. 71. ὁ *μέγας παπίας* (seu *παπίας*) ep. 24: vicesimus secundus. erat Tarchaniota Glabras deinceps *κουροπαλάτης, μέγας παπίας, πιγκέρνης, μέγας κονοσταῦλος*. Geo. Pach. I 350,8. II 12,12. ὁ *λογοθέτης τοῦ δρόμου* logotheta cursus publici ep. 27: vicesimus septimus. ὁ *λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν* ep. 3. 11: undequingagesimus. ὁ *ὄρφανοτρόφος* custos pupillorum ep. 5. 32: quinquagesimus sextus. ὁ *τοῦ κανικλείου* (ὁ ἐπὶ τοῦ κανικλείου) ep. 6: non est in ordine officiorum palatinorum. qua dignitate summa auctus est ab imperatore Andronico Nicephorus Chumnus. Codin. pag. 12,19. 206. Villosion, Anecd. Gr. II 72. neque ὁ *ἐξισωτής τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων* ep. 31 inter officiales est. Ducang. gloss. Bulliardus ad Ducam, ed. Bonn. pag. 583. — quae quidem nomina quid et significant et valeant, non est quod hic exponam. Palaeologorum enim aetate tituli sunt, qui nullo cum officio iuncti solo imperatorum arbitratu addebantur. —

ad ep. IV

16: (*καὶ αὐτὸς οἶσθα*) aut ὡς αὐτὸς οἶσθα (k) — 25: *ἐλπίδες* — *τῆς διὰ τάχους ὑποστροφῆς, τὸν* (k). — 31: dele comma (k). — 61: proverbium. cf. ep. 7,14. —

Ep. ad eundem anno 1299 Thessalonicam. —

3: tangit ep. 11. ep. 11,28 ss. — 6: respicit ep. 1. —

34: Demetrii τοῦ *μυροβλύτου* aedem et monasterium Cpoli renovavit imperator Michael Palaeologus sub finem vitae regulamque monasterio praescripsit. Ioannes G. Troitzki, Imp. Mich. Palaeol. de vita sua opusculum cet., Petropoli 1885. nam Demetrius est Michaelis *μέγας πρόμαχος*. ἔοικε γὰρ ὁ *μυροβλύτης πατρός* εἶναι τῶ τῶν *Παλαιολόγων οἴκῳ προστάτης*. ideo βασιλικὴν Planudes ep. 102,8 nominat τοῦ *μάρτυρος Δημητρίου μονῆν*. Codin. de off. 80,7. Ducange, Cpolis Christiana B 122. complura in eum tetrasticha Manuelis Philae, Miller I 34. 135. item C. Sathas, *Μεσαιων. βιβλ.* I pag. ρκβ', in codice quodam Vindob. legit Theodori Metochitae λόγον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα καὶ μυροβλήτην (*μυροβλήτην*) *Δημήτριον*. ad ep. 29,30. —

ad ep. V

13: dele commata (k). — 15: *εὐδοκίμει*. — 23: *φιλοῦντος καὶ* (k). — 42: proverbium (k). — 50: proverbium. Hom. τ 85 (k). — 64: proverbium. — 65: proverbium. cf. 20,17 (k). —

Ep. ad Leontem Bardalen orphanotrophum anno 1300 in Asiam. cum duobus Bardalis Planudi consuetudo fuit. alter Leo Bardales ὁ ὄρφανοτρόφος quo familiariter multos annos usus est. ad eum epistulae 5 et 32. ad eundem fortasse epistula 36 Nicephori Chumni, Boisson. Anecd. nov. pag. 43: ὡς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ (Θεοδώρου τοῦ) Ξανθοπούλου πρὸς τὸν ὄρφανοτρόφον. ibi dicitur (pag. 44) ὁ χρηστὸς τὰ πάντα καὶ φιλόανθρωπος καὶ συμπαθὴς πτωχοτρόφος. alter Ioannes Bardales. ad eum epistulae 10. 20. 21. cf. 14,7. ab aliis ea aetate commemorantur hi: Leo Bardales, qui anno 1321 erat πρωτασηκρήτης. Cantacuz. I 118,16. ἀνεψιὸς Theodori Metochitae, magni logothetae. Boisson, Anecd. Gr. I 402. eius et poemata non nulla edidit Boiss. l. l. pag. 399 et 161 (cf. Carolum Dilthey, De epigrammatum Graecorum syllogis quibusdam minoribus, Gotting. 1887, pag. 20) et epistolam ad Metochitam pag. 402. item duae Nicephori Chumni epistulae inscribuntur: τῷ πρωτασηκρήτης τῷ Βαρδαλῆ. Boisson. Anecd. nov. pag. 88. 94. — Manuel quidam Bardales laudatur a Manuele Phila, Miller I 73. denique Bardalarum mentio fit praenominibus non additis: duae sunt ad Bardalen epistulae (29 et 30) Theodori Hyrtaceni, carmen Manuelis Philae, Miller II 150: πρὸς τὸν Βαρδαλῆν, ὅτε ἀντέπεμψεν αὐτῷ τὸν Θεόφραστον. qua tamen ratione hi cum illis cohaereant nondum discernam. neque enim mihi persuadere potui adhuc orphanotrophum illum eundem esse atque protosecretarium. — haec epistula videtur scripta esse anno 1300. primum enim scripta est aliquot annis postquam quas ep. 5,39 dicit contumelias una cum Bardala apud Venetos perpressus est, tum quattuor annis postquam Ephesi fuerat. ep. 5,71. Venetia rediit anno 1297. ad ep. 5,39. Ephesi saepius fuisse potest, non fuit annis 1294 et 1295 (ad ep. 60), non anno 1297. nam pessima tum valetudine utebatur. ad ep. 2,4. at anno 1296 ad Philanthropenum, Asiae (minoris), Lydiae, Celbiani praefectum, iter faciens (ad ep. 60) cum usque ad Maeandrum flumen progressus alias urbes viseret (ep. 120,57,75,79), Ephesi etiam eum commoratum esse pro certo sumo. — nominibus a librariis praeponi solet aut κύριος aut κυρός. de hac duplici forma vide praeter Ducangii glossarium Fridericum Ritschl, Thomae

Magistri cet. ecloga vocum Atticarum, Hal. Sax. 1832 pag. XI, Boisson. Anecd. nov. pag. 2, alios. hoc addam: in epistularum inscriptionibus hac aetate semper fere formam *κυρός* adhibent: quam quidem appellationem non nisi cum praenominibus iungere solent. ubi sola nomina inscribunt, priore loco ponunt nomen gentile, posteriore praenomen. haec genuina inscriptio servata est in epistulis 20. 22. 28. 29. 30. 36. 39. 41. 42. 46. 64. 84. titulum ubi addunt inscriptioni, ponunt primo loco, altero praenomen, nomen tertio. talis inscriptio in sola epistula 5 mansit. ita recte epistulae 6 praescribendum fuit: *τῷ κανικλείου κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ Χούμνῳ*. rarius postponunt titulum, ut: *τῷ Θεογνώστῳ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ ἰητροῦ*. monachorum titulum solum praenomen sequi solet: *τῷ μοναχῷ κυρῷ Θεοκτίστῳ* aut *τῷ ἐν μοναχοῖς τιμιωτάτῳ κυρῷ Ἰωακείμ*. cf. pag. 195,5. similis epistulae 9 inscriptio fuit: *τῷ Ἀδριανουπόλεως κυρῷ Θεοκτίστῳ*. —

11: Mercurius amicus iam diu Planudis, tum discipulus (5,24), frater eiusdem, cuius Planudes, coenobii. una cum ipso adulescentulos artibus instruit. ep. 69,38. ita etiam cum ipso filios despotae erudiendos accipit. ep. 40,25. in Asia saepius ut videtur peregrinans Leontem Bardalen convenit, epistulam Planudis perferens despotae commendatur. ep. 43,6,21. Ilium visitat. ep. 69,17. —

24: de Planude monacho artium magistri personam sustinente: 8,40. 18,32. 23,10. 30,11. 39,22. 40,25. 42,16. 69,34. 98,120. 99,11,56. —

39: Venetis Genuensibusque Cpoli et domicilia habere et mercaturas facere ea condicione permissum erat, ut pacis fidem inter se servarent intra id spatium, quod esset inter Abydi fauces et Pharum. quae fides anno 1296 bis rupta est. mense enim Iulio Veneti circiter septuaginta navibus advecti Genuenses qui urbem accolebant adorti domus concremarunt. ne Romanorum quidem domiciliis quae extra moenia erant pepercerunt. qua de re imperator Andronicus legatum ad Venetorum senatum misit Nicephorum Cretensium episcopum. ad ep. 18. alia rixa Cpoli anno eodem exeunte exarsit. nam illustriores non nulli Veneti a Genuensibus necati sunt, alii qui caedem fugerunt patriam repetivere. cuius criminis invidiam ut a se amoveret imperator Planudem et Bardalen Aquileias ad Venetos misit. quae legatio adeo non ex sententia evenit, ut ipsi in summum discrimen venirent. Geo. Pach. II 237 ss. 845 s. Nic. Greg. I 207s. de Planude et Bardala (Leonte) refert solus Pachymeres pag. 243. Planudem igitur, quoniam clades illa Venetorum anno 1296 extremo

facta est, post primos anni 1297 menses Cpolim reversum esse apparet. haec legatio commemoratur etiam ep. 12,30. 29. 31,31. cf. Alfredum Gudeman, libri quem pag. 193 laudavi pag. 70 ann. 124.

68: parum recte hunc locum commentatus est Piccolomini: ‚Di Boezio tradusse il Planude i libri de consolatione philosophiae e il libro de dialectica.‘ de uno enim Boethii libro quem ex Latino in Graecum transtulerit Planudes hoc loco loquitur: vertit libros quinque de consolatione philosophiae. hac in versione quae insunt carmina edidit Car. Frid. Weber, Darmst. 1833, totam versionem E.-A. Bétant, Genev. 1871. alterum Boethii librum qui est de dialectica sive de differentiis topicis vereor ne iniuria dicant a Planude versum esse. quam rem cum argumentis quae nihil dubii relinquunt nondum demonstrare possim, satis sit dixisse codicum quos aut ipse vidi aut per alios novi (grato animo nomino Leopoldum Cohn, Ricardum Reitzenstein, Sigmundum Riezler) Medicum, Mosquensem, Parisinum 2880, Taurinensem, duos Baroccianos, tres Monacenses nomen interpretis in fronte non gerere, unum Vaticanum 207 saec. XIV prae se ferre non Planudis, sed τοῦ ἀξιολογωτάτου κυρίου μαξιμου τοῦ ὀλοβώλου. de aliis codicibus, ut de Parisinis 2094, 2103, suppl. 238, de Vatic. Palat. 235, 386 nihil adhuc certis auctoribus comperi. cf. Weber, libri pag. 192 laudati pag. 33.

78: praedones audacissime maria latrocinii infestabant ab eo potissimum tempore, quo imperator Andronicus classi curam impendere plane desiit. Nic. Greg. I 174 s. Geo. Pach. II 69. saepe de eis conqueritur Planudes: ep. 12,128. 29,13. 86,95. 102,11 ss. quin etiam ipsum Alexandriae patriarcham ceperunt. ad ep. 86,80. frustra autem speraverat Planudes Philanthropenum in mari etiam debellaturum esse. ep. 109. —

ad ep. VI

7: comma ante ἄλλοι (k). — 45: dele comma post ἦς (k). —

Ep. ad Nicephorum Chumnum caniclei praefectum Thessalonicam anno 1299. Geo. Pach. II 287,10. κοιμιστῶς usque ad annum 1292. ibid. 164,16. 841 (ep. 42 Gregorii Cyprii ad quaestorem Nic. Chumnum, ep. 57 ad Neocaesaritem et Chumnum). μυστικός. ibid. 164,17. anno 1294 paulo postquam mortuus est Theodorus Muzalo caniclei praefectus. ibid. 193,6. scripta eius ap. Rud. Nicolai, Griech. Literaturgesch., Magd. 1878, III 235 ss. adde quattuor ad eum epistulas (97. 98. 103. 179) Michaelis Gabrae. —

ad ep. VII

17: dele comma (k). — 24: *ἐπαινεῖν* (k). —

Ep. ad Ioannem Phacrasen logothetam rei pecuariae Thessalonicam anno 1299. —

ad ep. P IX

10: Thales ap. Diog. Laert. I 37: *φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μεμνησθαι* (k). — 27: *εὐχῆς ἐχόμεθα* (k). — 35: proverbium. corp. Gotting. I Diog. V 16 (k). — 38: *διδασκαλείω* (k). — 39: *ἐχθές*, (k). — 41: *πῶς* (k). — 43: *μέλλω καὶ* (k). — 51: *ἀγάπης*. —

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. scripta est post ep. 1. cf. v. 46. —

51: duo sunt Gabrae: Ioannes, cuius *λόγον εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὑπεραρίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τὴν εἰς τὰ ἄγια τῶν ἁγίων* e cod. Par. 3010 edidit Boiss., Anecd. Gr. III, Michael, cuius vasta moles epistularum exstat, pag. 187. fortasse fratres sunt. nam Nicephorus Chumnus (Boiss. Anecd. nov. pag. 35) scribit *τῷ Γαβρᾶ καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ*. Gabram quendam Gregorius Cyprius epistula 150 Theodoro Muzaloni commendat. duae ad Gabram epistulae Nicephori Gregorae, ed. Bonn. I pag. LIV. item Gabram quendam commemorat Manuel Philes, Miller I 293 v. 37. —

ad ep. IX

2: *ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ*. — 32: *ἀγιότητα*. (k). — 34: *ἔχοι* cf. 29,41. —

Ep. ad Theoctistum Adrianopolis episcopum Adriano-polim. is episcopus post Germanum. Geo. Pach. II 25,2. eo mandante Planudes intra quattuor menses canones descripsit (cf. Fabr. Bibl. Gr. ed. Harl. tom. XI inter scripta Planudis nr. 11). quo penso absolute carmen in eius honorem fecit. id carmen forte quadam aestate anni 1887 Mediolani in Ambrosiana inveni in codice 119 A sup. saec. XIV [qui Graeci cuiusdam fuit, tum Georgii Vallae, tum Alberti (fol. 3 v *γραικὸς ἀνὴρ πρῶτόν με τοδεύτερον ἔλαχε βάλλας Το-τροῖτον ἀλβέρτου κτῆμα κλυτοῦ γενόμεν. fol. 162 v *γεωργίου τοῦ βάλλα ἔστι τοῦτο τὸ βιβλίον, super ἔστι rec. manu ἡν*). continentur inde a fol. 1r usque ad fol. 162r Ovidii metamorphoses et heroïdes in Graecum versae a Planude. versioni praecedunt tria folia. in folio altero legitur alia manu *τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυροῦ μαξιμου τοῦ πλανοῦδη εἰς τὸ διάγραμμα τοῦ πτολεμαίου. ὃ αὐτὸς**

ἀπὸ τῆς βίβλου τοῦ πτολεμαίου μὴ παρὰ τινος λαβῶν ἀρχὰς διειροή-
σατο καὶ διέγραψεν. sequuntur versus 47 in laudem Ptolemaei,
quos ex cod. reg. Matrit. 72 mendose descripsit Ioannes Iriarte,
Catal. pag. 262 a, 263 b, aliaque in eundem epigrammata, quae
maximam partem exhibet C. Fr. Aug. Nobbe, Cl. Ptolem. Geogr.,
ed. stereot. tom. I pag. XXI. in folio tertio recto manu recentiore,
sed eiusdem saeculi, carmen quod hic sequitur. in linea prima
versus iambicus. versus dactylici duo in unaquaque linea, versus 27
in linea quinta decima].

† Ὁ τήνδε γράψας τὴν βίβλου γράφει τάδε †

† Ἄθλον ἐγὼν ἐμόγησα πανέροχον οἶον ἀπ' ἄλλων
γράψας ἐν πισύρεσσι περιπλομέναισι σελήναισι,
καίπερ ἐνὶ μεγάλοισιν ἀνακτορέοις προσεδρεύων,
τήνδε σοφῶν κανόνων ὑποδέγμονα πυκτιδα πᾶσαν,
5 τοὺς σύνοδοι πατέρες τε θεουδέες ἱεροφάνται
ἔκθεσαν ἡμερίοισι μετεσσομένοις μέγαν ὄλβον.
γράψα δ' ἐφημοσύνησιν ἀγακλῆος ἀρχιερεῖος,
ποιμένος εὐσεβέων προβάτων, ἱεροῦ Θεοκτίστου,
τὸν λάχεν Ἀδριανοῦ πόλις κλυτὸν ἡγεμονῆα,
10 δόγματος ὀρθοτόμου σοφὸν ἴδμουα καὶ διδασκῶνα
τοῖσι συναπτόμενος βίος ἔνθεος, οὐκ ἐπίληπτος,
κυνδάλιμον φαίνει τε καὶ ἡγάθεόν μιν ἔοντα.
οὗτος ἐπεὶ δύναμιν θεῶν κανόνων σάφα οἶδεν,
οὐδὲ μὲν οὐδὲ χρήσεται οἷα μαθήσεσι τοῖσδε,
15 μᾶλλον ἀναμνήσει δέ· τὸ γὰρ πλεον αὐτὸς ἐνιστᾶ,
ὅς σοφίης τούτου καὶ ἐξέφρονος ἕξοχα γνώμης
πειρήθη καὶ θάμβος ἐνὶ πραπίδεσσι ἐδέγμην.
πρὸς δέ, καὶ οἷάπερ ὄπλον ἢ ὄργανον ἀρχιερεῖος
τούσδε φιλοῦσι μάλιστα φέρειν ἐς αἰὲ μεθ' ἑαυτῶν,
20 ὄφρα κε τοὺς Βελίαλ μὲν ἀποτροπέουσιν ὄμιλους,
ἐργάζοιτο πάλιν δέ, θεῶ τάπερ ἐστὶν ἀρεστά.
ἀλλὰ πάτερ πανάριστε θεοῖό τε γνήσιε θῦτα,
ζῶσ' ἀρετῶν στήλη, ἀριπροεπὲς ἐν ἱεράρχαις,
εἴγε θεῶ προσάγοις ἐντευξείς εἴνεκ' ἐμοῦ,
25 σοὶ χάρις ἔσσειται, ὅττι καὶ αὐτὸς ἐγὼ σέο φίλτρον
ἔμβalon ἐν καμάτοισιν ἀπειρήτοισιν ἐμαντόν,
ὅς ὅα Μανουήλ οὖνομ' ἔχων λέγομ' ἡδὲ Πλανούδης:—

ad ep. X

9: dele comma (k). — 36: ἀλῶναι. (k). — 37: πάρασχε, (k). —
Ep. ad Ioannem Bardalen. —

ad ep. XI

5: εἶναι γράμματα πέμπειν, (k). — 8: τοῖς φιλονύκτοις? —
29: proverbium. corp. Gott. I Diog. II 59 (k). — 37: ὑπερφυῶ.
— τολμηρὸν ὑποθέσθαι, (k). — 39: ἐχόμενα, (k). — 41: ἀνίσχει. (k).
— αὐτοῦ· psalm. CIV 19 (k). — 42: dele comma (k). — 45: καλεῖν,
(k). — 46: ποιούσι? (k). — 50: sap. Salom. XV 11. — 54: στη-
ρίξαντος· (k). — 55: ep. II ad Thessal. II 11. — 68: δοκίμαζε,
ἀλλὰ τι πλέον καὶ (k). — 70: προβάλλεται, (k). —

Ep. ad Ioannem Phacrasen logothetam rei pecuariae
Thessalonicam anno 1299. ante ep. 1 et 4. —

ad ep. XII

15: Demosth. pag. 794,5 (k). — 29: εἶναι. — 40: ἀξίου πάν-
τως (k). — 54: ἐκέχρητο καὶ νῦν εἰσέτι (scil. χρῆται), (k). — 55:
proverbium (k). — 59: proverbium (k). — 64: proverbium. corp.
Gott. I Zenob. IV 13 (k). — 67: πόλεως, (k). — 68: κακῶσαι, (k).
— 89: οὐς. — 103: proverbium. corp. Gott. I Diog. VII 33 (k).
— 116: dele comma (k). — 122: Ῥωμαίων, καὶ δημοσίων (k). —
124: proverbium. Aristoph. ran. 536 (k). — 125: μεταστησάμενον·
(k). — 126: proverbium. corp. Gott. I App. III 44 (k). — πηδάλια,
(k). — 128: ἀποτροπιαζόμενος· (k). — 133: ταμειῶν· (k). — 135:
Suet. Tib. 32. Cass. Dio 57,10. Suid. s. v. Τιβέριος. Constant. Manass.
chron. 1969. corp. Gott. II 775,16 (k). — 139: dele comma (k).
— 140: Stob. flor. V 31 (k). — 146: proverbium (k). — 159: dele
ἄν (k). — 170: ἀπορωτέρων· (k). — 188: οἶδα. (k). — 192: — ὡς
ἐκ τοῦ προσεχοῦς ἐλπίζειν ἔστι — (k). — 193: γινομένοις; (k). —

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. —

57: Tauroscythae sunt vulgari lingua Ῥῶς, Russi. Leo Diac.
ed. Bonn. pag. 63,9. inter Borysthenem, Tanaim, Tauricum Cherso-
nesum. Bulliard. ad Ducam, ed. Bonn. pag. 563, Nic. Greg. I 36,14. —

103: officiales capitis in primis tegimentis dignitatem prae-
ferebant. quae non tam forma ab aliis differebant, quam materiae
colorumque varietate. Syri pileus χρυσόκλαβος seu χρυσοκλαβαρι-
κός, auroclavus seu auroclavatus videtur fuisse. Ducang. gloss.
s. v. σκιάδιον, κλαπωτός, πνραμῖς alibi. —

105: Tataros videtur licentius vocare eos barbaros qui tum Aegyptum obtinebant. erant autem inde a medio fere saeculo XIII Mameluci. —

106: de pterophoris Aegyptiis Steph. thesaur. Gr. linguae Didot. VI 2170. —

ad ep. XIII

9: *περιύδοις* (k). — 12: proverbium (k). — 19: *αὐτῷ πρὸς* (k). — 20: *ἄλλοις* — (k). — 36: *ἔλαιον*, (k). — 41: proverbium. corp. Gott. II Apost. X 81. cf. ep. 66,32. 77,9 (k). —

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. —

ad ep. XIV

11: proverbium. corp. Gott. I Zenob. III 62. cf. ep. 94,53 (k). — 19: proverbium. corp. Gott. II Apost. XVI 99^e (k). — 21: proverbium. corp. Gott. II Diog. II 66. cf. ep. 44,20. 120,68 (k). — 34: *ὅπως*. — 35: *πᾶσα καὶ* (k). — *στήλας δεῖ* (k). — 36: *τι τοῦ* (k). —

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. —

3: Panaretus et frater eius ep. 14,13. cf. ep. 16. Theodorus Hyrtacenus a Sclero grammatico patriarchico ep. 16 petit, ut visat Panaretum amicum aegrotantem: *Πανάρητος ὁ καλὸς ἀγαθὸς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἐκ πάσης μὲν συνειλοχῶς ἀρετῆς, τοῖς τρόποις δὲ συστήσας αὐτὴν ἢ μᾶλλον δι' αὐτῆς ὑψυθίσας τοὺς τρόπους*. —

4: Blachi populorum nomen est Moesiam superiorem incolentium, qui hodie Valachi vocantur. Petr. Possini gloss. Annaeum (Ann. Comn. ed. Bonn. II 395). —

ad ep. XV

3: *ὕμῶν ὡς ἡμᾶς* (k). — 9: proverbium. corp. Gott. II GCM III 91 (k). — 11: Verg. Georg. III 7. Preller, Griech. Mythol. II² 384 (k). — 16: proverbium. corp. Gott. II Apost. VII 51^a (k). —

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. —

ad ep. XVI

Ep. ad eundem Thessalonicam anno 1299. —

ad ep. XVII

45: *πρόνοιαν*, (k) *πεσεῖται καὶ ὡς ἂν ἔτυχεν*, (k). — 52: proverbium. cf. ep. 42,20. — 55: *νόμου* (k). — 58: *πιστεύομεν*. (k). —